

2012- 2013

YILLIK RAPOR

YILLIK RAPOR

Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma
Enstitüsü-YALOVA

2012-2013

Yıllık Rapor Enstitü'nün yapmış olduğu faaliyetleri içerir, iki yılda bir hazırlanarak 50 adet Türkçe ve 25 adet İngilizce basılır.

Sahibi:

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez

Araştırma Enstitüsü adına

Dr. Yılmaz BOZ

Müdür

Tel : 0 226 814 10 05

: 0 226 814 25 20 – 21 – 22

Faks : 0 226 814 11 46

e-posta : yalova.arastirma@gthb.gov.tr

web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/yalovabahce>

Hazırlayan:

Dr. Filiz PEZİKOĞLU

Dizgi:

Murat KORUCUK

Dizgi ve Baskı:

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Yalova

P.K. 15 YALOVA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
ORGANİZASYON ŞEMASI	2
TARİHÇE	3
ENSTİTÜNÜN AMAÇ ve GÖREVLERİ.....	4
BÖLÜMLER ve GÖREVLERİ	7
2012–2013 DÖNEMİNDE HİZMET VERENLER.....	19
VARLIKLARI.....	21
İKLİM VERİLERİ	23
2012 YILINDA SONUÇLANAN ARAŞTIRMA PROJELERİ	24
2013 YILINDA SONUÇLANAN ARAŞTIRMA PROJELERİ	32
2013 YILINDA DEVAM EDEN ARAŞTIRMA PROJELERİ.....	38
ULUSAL ve ULUSLARARASI YAYINLAR	61
GENEL ve DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ.....	70
GELİŞTİRDİĞİMİZ ÇEŞİTLER	74
EĞİTİM ve YAYIM ÇALIŞMALARI	77
1. PROGRAMLI EĞİTİMLER.....	77
2. PROGRAM DIŞI EĞİTİMLER.....	79
3. STAJYER EĞİTİMİ.....	80
4. ENSTİTÜ TEKNİK PERSONELİNİN YURT İÇİ ve YURT DIŞI EĞİTİMİ	81
DİĞER ETKİNLİKLER	83
ZİYARETLER	89
2012–2013 YILLARINDA PERSONEL HAREKETLERİ	93

ÖNSÖZ

Tarım sektöründe iklim ve çevre koşullarına büyük ölçüdeki bağımlılık söz konusu olup, bu sektörde risk ve belirsizliklerin yüksek olması gelişmeyi olumsuz etkilediği gibi yeni yatırımlara da engel teşkil etmektedir. Tarım sektörünün GSMH içindeki payının düşmesi, bu sektörün öneminin azaldığını göstermez. Tarım sektörünün kalkınmada itici güç oluşturması, Türkiye'de tarıma dayalı sanayinin hızla gelişmesi ve tarımdan elde edilen ürünlerin insan beslenmesinde kullanılması bu sektörün önemini artırmaktadır. Araştırma ve Geliştirme çalışmaları ile yeni çeşitlerin elde edilmesi, yeni teknik ve teknolojilerin kullanılması AR-GE kaynaklarının artması ile yakından ilişkilidir. Son yıllarda AB kaynakları yanında TÜBİTAK tarafından AR-GE projelerinin desteklenmesi ve özel sektörün AR-GE yatırımlarına daha fazla kaynak aktarması Ülkemizde Tarım sektörünün gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Tarım sektörü, insan beslenmesindeki önemi nedeniyle, gelişme düzeyi ne olursa olsun, tüm ülkelerin vazgeçemeyeceği stratejik bir sektör olma konumunu sürdürmektedir. Diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de hızlı nüfus artışı ve gıda ihtiyacının miktar ve çeşitlilik olarak artış göstermesi, beslenme alışkanlıklarındaki değişimler tarımsal ürünlere olan talebi her geçen gün artırmaktadır. Diğer yandan, tarım sektörü yarattığı istihdam ve dışsatımındaki payı nedeniyle önemini korumaya devam etmektedir. Tüm dünyada, tarımla uğraşan nüfusun kentlere göçü, gelir düzeyindeki yükselmeler ve nüfus artışı gıda ihtiyacını artırmaktadır. Tarımsal ürünlere olan talep; tarım alanlarının artırılmaması nedeniyle, birim alandan alınan verimdeki artışla sağlanması zorunluluğunu doğmuştur. Bu durum yeni teknik ve teknolojilerin kullanılmasını zorunlu hale gerektirmektedir.

Bu gereksinimlere bağlı olarak, Enstitümüz gelecekte oluşacak tarımsal yapıyı biçimlendirecek;

- Yüksek verimli ve kaliteli ürün çeşitlerini geliştirmek,
- Üretimde yeni teknolojileri üreticiye tanıtarak verim artışına ve kalitenin yükseltilmesine katkıda bulunup üreticilerin hayat standardını yükseltmek,
- İhracatın artırılması amacıyla üzerinde çalışılan konularda uluslararası standartlara uygun ürün yetiştirilmesine ve pazara hazırlanmasına yardımcı olmak,
- Çevre dostu, doğaya zarar vermeyen, üretimde maliyeti düşürecek yeni yöntemleri uygulamaya alacak araştırma projelerinin hazırlanması, uygulanması, konu ile ilgili olarak üreticilerin eğitilmesi görevlerini yerine getirmeye çalışmaktadır.

Bugüne kadar yapılan araştırma, üretim, eğitim ve hizmet faaliyetleri ile Türkiye'de bahçe bitkileri sektöründe önemli bir konuma ulaşan Enstitü, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde Merkez Araştırma Enstitüsü olarak kendisine verilen işlevleri yerine getirmeye çalışmaktadır.

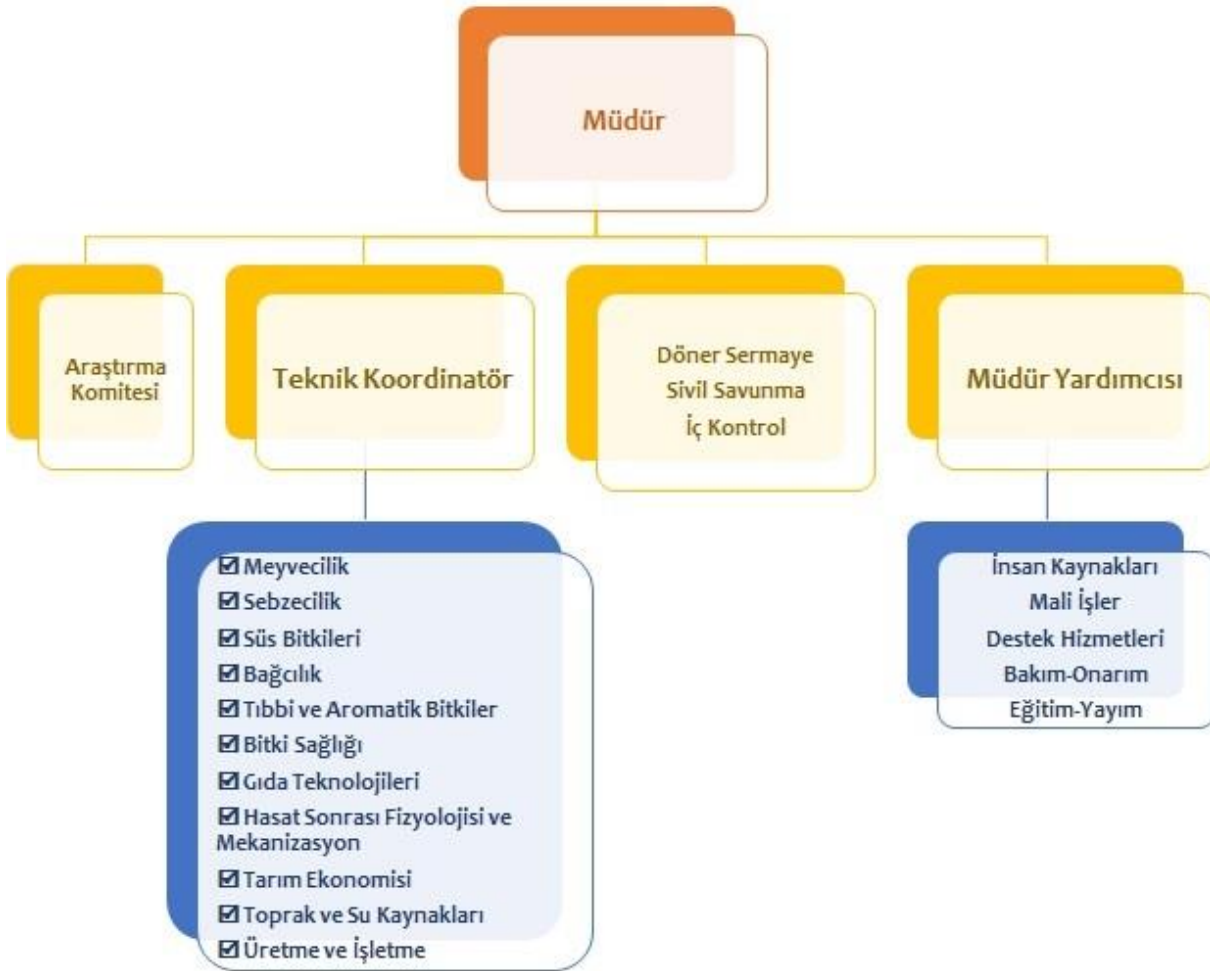
2012–2013 yıllarında yapılan tüm faaliyetleri kapsayan ve iki yılda bir yayınlanan "Yıllık Rapor" içinde yer alan çalışmaları gerçekleştiren, bu raporun hazırlanmasında, basımında ve dağıtımında emeği geçen personele teşekkür ederim.

Dr. Yılmaz BOZ
Müdür

ORGANİZASYON ŞEMASI

Enstitü T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü başta olmak üzere, diğer Genel Müdürlüklerle işbirliği halinde çalışmalarını yürütmektedir.

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki kararname çerçevesinde Merkez Araştırma Enstitüsü olarak görevlendirilen Enstitünün organizasyon şeması aşağıda verilmiştir.

TARİHÇE

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Marmara Denizi'nin Güneydoğusunda İstanbul, Kocaeli ve Bursa gibi büyük üretim ve tüketim potansiyeline sahip merkezlere yakın olan Yalova ilinde kurulmuştur. Enstitü, "Yalova Benim Şehrim" diyerek kente sevgisini ifade eden ATATÜRK tarafından 1929 yılında bölge ve ülkede tarımın gelişmesi, yetiştiricilikte modern tekniklerin kullanımı ve çiftçilerin bu tekniklerle tanıştırılması amacıyla satın alınan "Millet Çiftliği" arazisinde kurulmuştur.

Tarımın tüm dallarına büyük ilgi duyan ATATÜRK 11 Mayıs 1938 tarihine kadar çiftliğin yönetimi ile bizzat ilgilenmiş ve amaçlarını gerçekleştirmeye çalışmıştır. Atatürk tarafından 11 Haziran 1937 tarihinde Türk milletine bağışlanan çiftlik, 1938 yılında 3308 sayılı yasa ile "Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumuna" devredilmiştir. 1950 yılında 5433 sayılı yasa ile "Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü" ve 1952 yılında "Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü" bünyesine alınmıştır.

Enstitü Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak Millet Çiftliği arazisinde 9 Mart 1961 yılında "Yalova-Bahçe Kùltürleri Bölge Araştırma Enstitüsü" adı altında kurulmuş ve kuruluşundan bugüne kadar aşağıda belirtilen isimlerle faaliyetine devam etmiştir.

1961-1968 Bahçe Kùltürleri Bölge Araştırma Enstitüsü

1968-1972 Bahçe Kùltürleri Araştırma Eğitim Merkezi

1972-1981 Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü

1981-1986 Atatürk Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü

1986- Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Enstitüsü, 1986 yılında "Merkez" ünvanını almıştır. Bahçe kùltürleri alanında ulusal düzeyde yetkilidir.

Enstitü, 2011 yılında 639 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na dönüşen Bakanlığımıza bağlı 11 adet merkez araştırma enstitüsünden biri olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Enstitü, Bakanlık Makamının 28.11.2011 tarihli oluru ile oluşturulan "Araştırma Enstitüleri Görev Yönergesi" kapsamında çalışmalarını sürdürmektedir.

ENSTİTÜNÜN AMAÇ ve GÖREVLERİ

- Entegre program ve projeler kapsamında çalışmalarda bulunmak ve bu tip projelere her türlü teknik ve idari destek sağlamak,
- Görevli olduğu konularda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlar, kamu ve özel kurum, kuruluşları ve STK'larla bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde Ar-Ge çalışmalarında işbirliği yapmak, araştırma projeleri hazırlamak, yürütmek ve bu projelerde görev almak
- Islah ve yetiştirme teknikleri ile pazar talepleri doğrultusunda yeni çeşit, hat, verim ve kaliteyi geliştirmek, hastalık, zararlı ve olumsuz çevre koşullarına dayanıklılığı artırmak, bu görevleri yaparken biyoteknoloji gibi yeni teknik ve teknolojileri kullanarak temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak,
- Tarımsal mekanizasyon ve bilgi teknolojileri, hassas tarım teknikleri veya erken uyarı sistemleri ile bitki besleme ve zirai mücadelede etkinliği artırmak, hasat ve hasat sonrası ürün kayıplarını azaltacak araştırmalar yapmak,
- Islah çalışmaları sonucunda geliştirilen çeşit veya hatları tescil ettirmek, islah materyalinin devamlılığını sağlamak ve geliştirdiği çeşitlerin elit ve orijinal kademedeki tohumluk üretimini gerçekleştirmek,
- Görev alanında biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla, mikrobiyal ve bitkisel genetik kaynakların toplanması, muhafazası, tanımlanması, gerekli görüldüğünde kültüre alınması ve islah programında kullanılması konularında çalışmalar yapmak,
- Meyvecilikte; sahibi olduğu çeşitlerde sertifikasyona esas olacak 1 ve 2 no'lu parselleri oluşturmak, baz materyali muhafaza etmek, talep eden fidancılara nitelikli çoğaltım materyali sağlamak,
- Gıda güvenilirliği ve fonksiyonel gıda konularında araştırmalar yapmak,
- Görev alanına giren konularda sosyo-ekonomik araştırmalar yapmak,
- Tarımda suyun etkin kullanımı için uygun yöntem ve teknoloji geliştirmek,
- Bitki besin maddeleri ile toprak düzenleyicilerin toprak verimlilik ve kalitesine etkilerini araştırmak ve uygun gübreleme tekniklerini geliştirmek,
- Ülke genelinde görev alanına giren konularda araştırma önceliklerini belirlemek, entegre projelerde koordinatörlük yapmak ve çalışma konularında en az bir hakemli dergi yayınlamak,
- Görevli olduğu temel bitki gruplarında vejetasyonu izlemek, gözlem yapmak, gelişim ve hasat dönemlerinde rekolte tahmini de içeren raporlar hazırlayarak karar vericilere muhtemel krizleri önleyici önerilerde bulunmak,
- Araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılması amacıyla İl müdürlükleri, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak, ortak programlar düzenlemek, çiftçi şartlarında demonstrasyonlar kurmak, yayım çalışmalarına katkıda bulunmak, teknik düzeyde bölgesel, ulusal ve uluslararası seminer, konferans, sempozyum, kongre, çalıştay vb. bilimsel toplantılar ve eğitim programları düzenlemek.

Gen Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme

Kuruluşumuz gen kaynaklarında muhafaza edilen, adaptasyon veya introdüksiyon çalışmaları sonucunda üreticilere tavsiye edilen ya da bugüne kadar melezleme çalışmaları sonucunda geliştirilen ve Enstitü adına tescil ettirilen çeşitlerle ilgili olarak;

- Meyve ve Bağda 1420 tip ve çeşit, sebze 45 tip ve çeşit, süs bitkilerinde ise 588 takson ve çeşit olmak üzere toplam 2053 takson, tip ve çeşit gen kaynaklarımızda muhafaza edilmektedir,
- Araştırma–geliştirme çalışmaları sonucunda 168 meyve, 46 sebze çeşidinin üretilmesinin uygun olacağı belirlenerek üreticilere önerilmiştir. Türkiye’de bağ–bahçe sektörünün geliştirilmesi amacı ile yapılan ıslah ve çeşit seçimi çalışmaları sonucunda 8 sofralık üzüm, 20 elma, 14 armut, 25 şeftali, 9 nektarin, 7 kızılcık, 7 zeytin, 2 kivi, 1 feijoa, 23 kiraz, 4 vişne, 14 erik, 2 kayısı, 10 ceviz, 5 kestane, 6 çilek, 3 böğürtlen, 3 ahududu, 2 bektaşı üzümü, 3 frenk üzümü, 4 kültür mantarı, 4 domates, 5 biber, 4 soğan, 5 bamya, 5 enginar, 1 kereviz, 2 patlıcan, 6 fasulye, 1 pırasa, 2 karpuz, 3 lahana, 1 ıspanak, 1 sarımsak, 1 y. salata ve 1 baş salata olmak üzere 214 meyve–sebze çeşidi, diğerlerine göre üstün özellikleri nedeniyle S. Seçilmiş–geliştirilmiş ve üretim materyalleri sağlanarak üretime kazandırılmıştır.
- Melezleme ve seleksiyon çalışmaları sonucunda 35 meyve, 31 sebze çeşidi üretime kazandırılmıştır.

Eğitim–Yayın

Ortaya konulan bilgi ve teknolojinin yayın ve yayımında araştırma sonuç raporları, çiftçi broşürleri ve benzeri kitaplar hazırlanarak yayınlanmaktadır. Çalışma konuları kapsamında, her yıl düzenli olarak Ziraat Mühendisleri, Ziraat Teknisyenleri, Ev Ekonomistleri, üretici ve yatırımcılara yönelik kurs, seminer, konferans gibi eğitim programları düzenlenmekte ve tüm halka açık yeni iş kurma–beceri artırma kursları gerçekleştirilmektedir. Ziraat Fakültelerinin değişik bölümleri ile Meslek Yüksek Okulları ve Meslek Liselerinin ilgili bölümlerinden gelen öğrenciler Enstitüde stajlarını yapmaktadır. Son yıllarda uluslararası eğitim programlarının organizasyonuna başlanmış olup bu programlar başarıyla devam etmektedir.

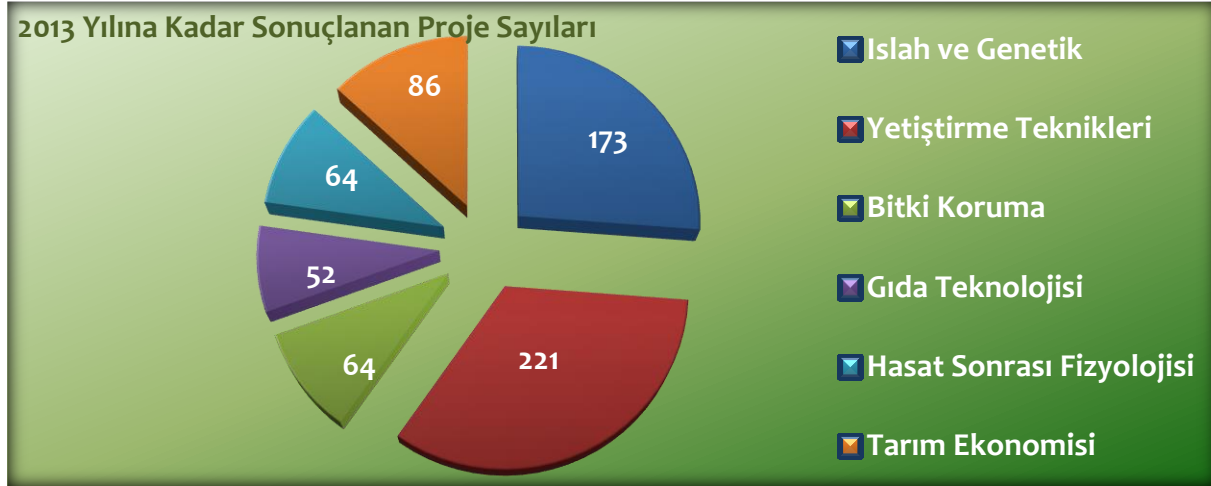
Enstitüde, araştırma çalışmalarından elde edilen bulguları en kısa sürede diğer araştırma kuruluşları, üreticiler ve tarımsal endüstriye ulaştırmak amacıyla, yılda iki defa "BAHÇE" isimli bilimsel bir dergi, iki yılda bir "YILLIK RAPOR" yayınlamaktadır.

Gelişen teknolojiye bağlı olarak internet kullanımının yaygınlaşması diğer sektörlerde olduğu gibi tarımsal alanda da gözlenmektedir. Bu nedenle Kuruluşumuzun tanıtılmasına ve hizmetlerinin anlatılmasına yönelik "<http://arastirma.tarim.gov.tr/yalovabahce>" web sayfası adresi ile hizmet vermeye devam etmektedir.

Enstitü Tarafından Üzerinde Çalışılan Ürün ve Ürün Grupları

- Ilıman iklim ve subtropik meyveler (elma, armut, ayva, muşmula,erik, şeftali, kayısı, vişne, kiraz, kıvılcık, ceviz, badem, kestane, sofralık zeytin, nar, incir, trabzon hurması, hünnap, üzüm, kivi, çilek, ahududu, böğürtlen, diğır üzümsü meyveler),
- Açıkta ve örtü altında yetiştirilen sebze türleri,
- Kültür ve doğal mantarlar,
- Kesme çiçekler, iç ve dış mekan bitkileri, mevsimlik çiçekler, doğal çiçek soğanları,
- Tıbbi ve aromatik bitkiler,
- Ülkemiz için yeni olan tür ve çeşitler

2013 YILI İTİBARI İLE SONUÇLANDIRILAN ARAŞTIRMA PROJELERİ TOPLAM: 660

Islah ve Genetik	173	Yetiştirme Teknikleri	221
Tarım Ekonomisi	86	Hasat Sonrası Fizyolojisi	64
Bitki Koruma	64	Gıda Teknolojisi	52

BÖLÜMLER ve GÖREVLERİ

MEYVECİLİK BÖLÜMÜ

Meyvecilik Bölümü ıslah ve genetik dalında kuraklığa, düşük sıcaklığa, hastalık ve zararlılara dayanıklı, yüksek verimli, kaliteli, iç ve dış pazar isteklerine uygun çeşitlerin geliştirilmesi amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. Islah ve yetiştirme tekniği konularında araştırma çalışmalarının yanında üretim faaliyetlerini de gerçekleştirmektedir. Bölümümüz meyve tanımlama çalışmalarının yapıldığı bir pomoloji laboratuvarı ve doku kültüründe gerek üretim gerekse araştırma çalışmalarının devam ettiği bir doku kültürü laboratuvarı ile çalışmalarına devam etmektedir.

Meyve tür ve çeşitleri konusundaki çalışmalarla birlikte anaç geliştirme çalışmaları da sürdürülmektedir.

Meyvecilik bölümü ayrıca ülkemizde ıslah edilen veya yurtdışından getirilen meyve tür ve çeşitlerinin verim ve kalitelerinin iyileştirilmesine yönelik kültürel işlemler, bitki fizyolojisi ve üretim teknikleri üzerine araştırma programları yürütebilecek altyapı ve teknik donanımına sahiptir. Yetiştirme tekniklerine yönelik yeni teknolojilerin üretilmesi konusunda çalışan meyvecilik bölümü, çalışmalara ait teorik bilgileri, düzenlemiş olduğu kurs seminer gibi eğitim programları ile Bakanlık yayım elemanları ve üreticilere aktarmaktadır.

Uzun yıllar boyunca yapılan çalışmalarda kullanılan ve ülkemizin farklı bölgeleri taranarak elde edilen yerli ve yabancı materyaller çeşit muhafaza ve araştırma çalışmalarında kullanılmak üzere kuruluş bünyesinde koleksiyon bahçeleri ve arazi gen kaynağı şeklinde muhafaza edilmektedir.

Bölümde, yumuşak çekirdekli meyveler (elma, armut, ayva), sert çekirdekli meyveler (kiraz, vişne, kıvılcık, kayısı, erik, hünnap, karayemiş), zeytin ve subtropik meyveler (nar, Trabzon hurması, incir), sert kabuklu meyveler (ceviz, badem, kestane), üzüksü meyveler (çilek, böğürtlen, ahududu, frenk üzümü, yaban mersini, aronia gibi) konularında araştırma çalışmaları yürütülmektedir.

Diğer sorumluluklar;

- Elma, armut, ayva, kiraz, şeftali, zeytin, ceviz, kestane, kıvılcık ve üzüksü meyvelerde genetik kaynaklarının toplanması, muhafazası ve değerlendirilmesini sağlamak,
- Sahibi olduğu çeşitlerde sertifikasyona esas olacak 1 ve 2 no'lu parselleri oluşturmak, baz materyali muhafaza etmek, talep eden üreticilere nitelikli çoğaltım materyali temin etmek.

Aldamla

Vakit Kestanesi

Akçakoca 77

Dorukhan 77

Akçay 77

Yalova 3

Yalçinkaya 77

Gemlik 21

SEBZECİLİK BÖLÜMÜ

Sebzecilik Bölümünün temel görevi, farklı sebze/mantar türlerinde, ıslah ve yetiştirme tekniklerine yönelik olarak araştırma ve geliştirme projeleri tanımlamak, uygulamak ve sonuçlandırmak, ilgili konularda raporlar oluşturmak, disiplinler arası Ar-Ge projelerinde ihtiyaç duyulan bölüm ile ilgili çalışmaları yapmaktır. Bu anlamda açıkta üretilen tüm sebze türleri ile doğal mantarların da dahil olduğu mantar türleri üzerinde Ar-Ge çalışmaları yürütülmekte, çeşit geliştirme başta olmak üzere organik sebze yetiştiriciliği ve diğer yetiştiricilik teknikleri konularında yeni bilgi üretmek, bölümün görevleri arasında yer almaktadır.

Şimdiye kadar melezleme ve seleksiyon ıslahı ile Bölüm tarafından farklı türlerde 33 çeşit geliştirilmiş ve Enstitü adına tescil edilmiştir.

Bölüm tarafından yukarıda bahsedilen konulara ilave olarak aşağıdaki iş ve işlemler de yürütülmektedir;

- Sebze/mantar konusunda değişen ve gelişen teknoloji ve ihtiyaçlara yönelik strateji geliştirme konusunda çalışmalar yapmak, disiplinler arası işbirliği yapmak
- Enstitümüzce ıslah edilmiş sebze/mantar türlerinin, çeşit özelliklerini koruyarak, devamlılığını sağlamak
- Enstitümüzce ıslah edilmiş sebze tür ve çeşitlerinden, anaç kademedeki tohum üretimini Üretim ve İşletme Bölümü ile birlikte yaparak, plan dâhilinde ilgili tohumculuk firmalarına tedarikini sağlamak,
- Ar-Ge alanlarının periyodik kontrollerini ve toprağın bitki besin maddesi ve hastalık yönünden analizlerinin takibini yapmak,
- Gelen talepler veya yürütülen projeler çerçevesinde sebze/mantar konusunda eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek
- Bölümde yapılan işlerin kuruluşun misyon, vizyon ve temel değerlerine uygunluğunu sağlamak.

Akgün 12

İnegöl 92

Beşirli 77

Akköy

Sürmeli

Çanakkale

İmparator Mantarı

Kayın Mantarı

SÜS BİTKİLERİ BÖLÜMÜ

Süs Bitkileri Bölümünde, yapılan araştırmalar, demonstrasyonlar ve yeni teknikler ile Türkiye süs bitkileri sektörüne önemli katkılarda bulunmuştur. Bölüm, ilk yıllarda yabancı uzmanlarla Türkiye de kesme çiçek yetiştiriciliğinin nasıl olması gerektiğini, özellikle kesme çiçekler konusunda yeni tür ve çeşitlerin yetiştirme tekniklerindeki yeni gelişmeleri, çeşitli yollardan üreticilere aktararak önemli hizmetler yapmıştır. 1990'lı yıllardan itibaren çoğaltılması sorunlu olan ve doğadan sökülerek ihraç edilen Doğal Çiçek Soğanlarından (Geofit) *Leucojum* spp (Göl Soğanı), *Fritillaria* spp (Adıyaman Lalesi), *Galanthus* spp (Kardelen), *Cyclamen* spp türlerinde çoğaltma teknikleri konularında çalışmalara başlanmış ve yapılan denemelerle üretim ve yetiştirme teknikleri konularında çözümler üretilmiştir.

Türkiyem Gülü

Eful

Zambak

1991 yılında ülkemizde ilk kez bölümümüzde süs bitkilerinden gülde ıslah çalışması başlatılmıştır. Ülke ekonomisi için süs materyali olmaktan çıkıp, ithalat ve ihracata konu olan süs bitkileri sektöründe, ülkemiz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ile maksimum fayda sağlamak amaçlı araştırmalar yaparak, bu sektörün kendi dinamiklerimiz ile büyüyüp genişleyerek, ülke ekonomisine olan katkısının artırılmasına katkı sağlamak bölümümüzün ana hedefleri arasındadır. Doğal kaynakları sürdürülebilir kullanımı kapsamında, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin ekonomiye kazandırılması amacıyla başlatılan ülkesel çaplı projelerin sonucunda Enstitümüz bünyesinde hizmet veren "Türkiye Geofit Merkezi" kurulmuştur.

Baldamlası

Acı Çiğdem (*Colchicum*)

Kardelen

Ülkesel bazda veri toplama ve değerlendirme, Bakanlık politikaları kapsamında ıslah ve adaptasyon çalışmaları yapma, ıslah çalışmaları için altyapı ve gen havuzları oluşturma, muhafaza etme ve geliştirme, Türkiye için yeni çeşitlerin üretim ve yetiştirme paketlerini hazırlama ve üreticiye aktarma, çalışma konularında üreticilerin karşılaştığı problemler konusunda araştırmalar yapma ve çözüm üretme, konusu ile ilgili eğitim ve yayın çalışmaları yapma temel sorumluluklarındandır.

BAĞCILIK BÖLÜMÜ

Bağcılık Bölümü sofralık üzüm, kivi ve kaymak ağacı(feijoa) yetiştiriciliği konularında üreticilerin sorunlarını çözebilecek bilimsel araştırma, üretim ve eğitim çalışmaları yapmaktadır. Ayrıca geliştirilen yeni çeşit, klon ve tiplerin damızlık materyalleri üretici kişi ve kuruluşlara aktarmaktadır. Bu amaçla her yıl üreticiler için değişik sayılarda asma, kivi, feijoa fidanı ile aşı gözü üretilmektedir. Ülkemizdeki ilk feijoa ve kivi bitkileri bölümümüz aracılığıyla getirilmiş ve ülkemiz tarımına kazandırılmıştır. 1988 yılında ilk olarak Bölümümüz tarafından İtalya'dan getirilen kivi fidanları ile başlayan çalışmalar, yapılan adaptasyon denemeleri sonucunda kivinın fındığa alternatif ürün olarak Karadeniz bölgesinde yer almasıyla sonuçlanmıştır. Bu bölgeler için gerekli fidan sayısı 15 yılı aşkın bir süre Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından karşılanmıştır.

Ülkemizin sofralık üzüm üretimi ve ihracatında ihtiyaç duyulan ilk ve son turfanda üzüm çeşitleri ile çekirdeksiz iri taneli çeşitlerin elde edilmesi amacıyla ülkemizde ilk olarak 1973 yılında Bağcılık Bölümümüzce melezleme çalışmalarına başlanmıştır. Projenin ilk aşamasında 8 adet yeni üzüm çeşidi ülkemiz bağcılığına kazandırılmıştır. Bu çeşitlerden özellikle erkenci olan "Yalova İncisi", "Yalova Misketi" ve "Uslu" Ege ve Akdeniz Bölgelerimizde çok talep görmüştür. Örtü altında da yaygın olarak yetiştirilmeye başlanmıştır. Ayrıca iri taneli "Atasarısı" çeşidi de iç bölgelerde pazarlarda aranan ve tutulan bir çeşit olmuştur.

Atak 77

İsmetbey

Yalova İncisi

Melezleme Projesinin ikinci aşamasında "İsmetbey", "Atak 77", "Pembe 77" ve "Arifbey" üzüm çeşitlerinin de tescili tamamlanarak ülkemiz bağcılığına kazandırılmıştır. Ayrıca Bölümümüzce uzun yıllar sonucunda seçilen toplam 8 üzüm çeşidine ait 15 klonun da tanımlamaları tamamlanmıştır. Böylelikle iç ve dış pazarların aradığı kalite özelliklerine sahip çeşit ve klonlar elde edilerek üreticilerimizin rekabet şansı arttırılacaktır. Ayrıca bu çeşitlerin patent haklarının da güvence altına almak amacıyla moleküler düzeyde DNA tanımlamaları da yapılmıştır.

Uslu

Samancı Çekirdeksizi

Ata Sarısı

Enstitü bünyesinde bulunan Bağcılık Laboratuvarı modernize edilerek "Bitki Biyoteknolojisi" laboratuvarına dönüştürülmüştür. Bu laboratuvar da hemen her tür canlı grubunun moleküler düzeyde incelemesi yapılabilmektedir. DNA, RNA ve protein

düzeyinde ileri araştırmalar yapılarak ülkemizin tarımsal anlamdaki sorunlarına çözümler aranmaktadır. Ayrıca normal yöntemlerle belirlenemeyen pek çok bitki hastalık ve zararlısının bu laboratuvar da sayesinde moleküler anlamda tanımlanması mümkündür. Böylece ülkemizde üretilen veya dışardan gelen fidan veya benzeri üretim materyalinin sağlıklı olup olmadığı burada yapılan hassas ve ileri düzeydeki çalışmalarla ortaya konulmaktadır. Ayrıca uzun yıllar ve çaba harcanarak geliştirilen yeni çeşitlerin

daha verime yatmadan bir yıl içerisinde taze yaprağından örnekler alarak tüm genetik yapısı ve meyve kalitesini anlamak bu laboratuvar sayesinde mümkün olmakta ve ıslah süreside çok kısalmaktadır.

TIBBİ ve AROMATİK BİTKİLER BÖLÜMÜ

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Bölümü tıbbi amaçlı kullanılan etken maddesi ile uçucu yağ kalitesi ve miktarı yüksek standartlara uygun tıbbi ve aromatik bitkilerde öncelikli olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Islah ve yetiştirme tekniği konularında araştırma çalışmalarının yanında üretim faaliyetlerini de gerçekleştirmektedir. Bölümümüz, tıbbi ve aromatik bitkilerde uçucu yağ miktar ve kompozisyonunun belirlenmesi konusundaki çalışmaları yanısıra, verim ve kalite çalışmalarının yapıldığı laboratuvar ve bitkisel yağ çıkarma tesisleri ile çalışmalarına devam etmektedir.

Lavanta

Ekinezya

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler bölümü ayrıca ülkemizde ıslah edilen veya yurtdışından getirilen tıbbi ve aromatik bitki tür ve çeşitlerinin verim ve kalitelerinin iyileştirilmesine yönelik kültürel işlemler, bitki fizyolojisi ve üretim teknikleri üzerine araştırma programları yürütebilecek altyapı ve teknik donanımına sahiptir. Yetiştirme teknikleri konularında çalışan tıbbi ve aromatik bitkiler bölümü, çalışmalara ait teorik bilgileri, düzenlemiş olduğu kurs seminer gibi eğitim programları ile Bakanlık yayım elemanları ve üreticilere aktarmaktadır.

Papatya

İstanbul Kekiği

Bölümde yürütülen projelerle farmokognazi ve kozmatoloji ana bilim dallarının talepleri doğrultusunda üniversite / özel sektör ile işbirliği halinde yeni bitkisel ürün geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. Diğer taraftan baharat sanayinde kullanılan bitkilerde standartlara uygun seleksiyon ve adaptasyon çalışmaları da yürütülmektedir.

Salep üretiminde kullanılan orkidelere alternatif bitki "**Konyak**"

Bölümde; kekik, ekinezya, mayıs papatyası, adaçayı, limonotu, konyak, şekerotu, oğulotu ve lavanta gibi türler üzerinde araştırma çalışmaları yürütülmektedir.

Tıbbi ve Aromatik Bitkiler bölümümüzde 1 adet genel laboratuvar, 2 adet uçucu yağ çıkarma ünitesi, 1 adet pres makinası mevcuttur. Ayrıca çıkarılan uçucu yağın bileşenlerinin tespiti için GC/MS cihazından faydalanılmaktadır. Koleksiyon bahçemizde ve bölüm seralarımızda çeşitli Tıbbi ve Aromatik Bitkiler bulunmaktadır. Bu bitkilerden bazıları; Ekinezya (*Echinacea purpurea*) Şeker otu (*Stevia* sp), Anadolu ve Tıbbi adaçayı, Lavanta, *Ginkgo biloba*, Biberiye (*Rosmarinus officinalis*), Tıbbi nane (*Mentha Piperita*), Japon nanesi (*Mentha Arvensis*), İstanbul kekiği (*Origanum vulgare*), İzmir kekiği (*Origanum onites*) dir.

BİTKİ SAĞLIĞI BÖLÜMÜ

Bölüm, Enstitünün çalışma konuları içinde yer alan tür, tip ve çeşitlerin hastalık ve zararlılara duyarlılıkları, mevcut hastalık ve zararlılarla mücadele yöntemleri, sağlıklı materyal üretim teknikleri üzerinde çalışmaktadır. Mantar ve bakteri kökenli hastalıklar, zararlılar, nematodlar ve virüsler üzerinde araştırma projeleri hazırlayan ve yürüten bölüm, son yıllarda kimyasal ilaç kullanım teknikleri, kalıntı değerleri, ilaç kullanımı ve çevre ilişkileri üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmıştır. Araştırma programları dışında üretici kişi ve kuruluşların talepleri üzerine hastalık ve zararlı tanımlama ve öneri sistemi hizmetine başlamıştır. Üretim amacıyla yurt dışından getirilen tohum, fide, fidan ve saksılı süs bitkilerinin karantina hizmetlerini de yerine getiren bölüm, Bakanlık tarafından uygulanan entegre mücadele projelerinde koordinatör ve uygulayıcı kuruluş olarak görev yapmaktadır.

Enstitüdeki diğer bölümlerle işbirliği yaparak uygulamalı araştırma projeleri yürüten bölüm, kaliteli üretim ile bu kalitenin depolama ve pazarlama aşamalarında sürekliliğine önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca çeşit seçimi ve geliştirme projelerinde hastalık ve zararlılara dayanıklılık testleri yaparak ıslah programlarına katkılarda bulunmaktadır. Yöresel sorunlarla ilgili olarak yerinde gözlemler ve uygulamalar yaparak araştırma bulgularını kısa sürede üreticilere ulaştırmaya çalışan bölüm, ticari kuruluşların araştırma programlarına da yardımcı olmaktadır.

Teknik talimatlara temel teşkil edecek araştırma sonuçları ile etkili bir mücadele yapılmasına yardımcı olunmakta, insan-doğa ve çevre faktörlerini göz önünde bulunduran entegre proje anlayışı ile sağlıklı bir mücadele yapılmasının yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır. Kimyasallara karşı canlıların duyarlılıklarını belirleyerek uygun öneriler yapılması, ürünler üzerindeki katkı ve kalıntıların azaltılmasına yönelik yeni ilaçlama tekniklerinin geliştirilmesi de çalışmalar arasında yer almaktadır.

Armutta Ateş Yanıklığı

Kök ur nematodu

Bitki Koruma Bölümü yukarıda bahsedilen araştırma çalışmalarının yanı sıra Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ile ilgili aşağıdaki görevleri de yürütmektedir;

- Ruhsata esas bitki koruma ürünlerinin deneme yerlerini denetlemek

- Entegre mücadele, entegre ürün yönetimi ve hububatın önemli zararlılarından olan süne gibi konularda ülke veya bölge teknik koordinatörlüğünü üstlenmek,
- Resmi, özel ve tüzel kuruluşlar veya üreticiler tarafından gönderilen bitkilerin hastalık zararlıları açısından makroskopik ve mikroskopik analizlerini yapmak ve çözüm önerileri sunmak,
- Bölgede ihtiyaç duyulan konularda zararlı organizmalarla ilgili Zirai Mücadele Teknik Talimatları ve Standart İlaç Deneme Metotları'nı hazırlamak,
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri'nde görev yapan teknik elemanların ve üreticilerin eğitimlerini yapmak,
- Bakanlık tarafından bitki hastalık ve zararlıları ile ilgili verilen diğer (sörvey, karantina, ilaç deneme denetimleri, feromon tuzak taleplerinin karşılanması v.b) görevleri yerine getirmektir.

Bitki Koruma Bölümünde, bahçe bitkilerinde sorun olan zararlı (böcek, akar, nematod) ve hastalık etmenleri (fungus, virus, bakteri) ve yabancı otların teşhislerinin yapıldığı Entomoloji, Viroloji, Mikoloji, Bakteriyoloji, Nematoloji, Herboloji Laboratuvarları mevcuttur.

GIDA TEKNOLOJİSİ BÖLÜMÜ

Gıda teknoloji Bölümü, yeni geliştirilen veya Türkiye'de yetiştirilen tüm meyve, sebze tür ve çeşitlerinin gerek taze tüketime ve gerekse de gıda sanayinde değerlendirmeye uygunlukları ve işleme teknikleri üzerine araştırma programları yürütmektedir. Ürünlerin meyve suyu, konserve ve derin dondurmaya uygunlukları üzerine yoğunlaşan çalışmalar sonunda gıda sanayinde kullanılan veriler elde edilmektedir.

Fermantasyon teknolojisi üzerine de çalışmalar yapan bölüm, değerlendirmede kalite kaybını azaltıcı önlemler ve kaliteyi artırıcı katkı maddelerinin kullanım olanaklarını ortaya koymaktadır. Bahçe ürünlerinin değerlendirilmesinde ürün çeşitlerinin artırılması ve mevcut ürünlerde yeni değerlendirme teknikleri ortaya konularak sektöre alternatifler sunulmaktadır.

Diğer yandan bölümdeki araştırma çalışmaları ile işleme tekniklerinin geliştirilmesi sonunda işleme sırasındaki kayıpların azaltılmasına yardımcı olmaktadır. Bölüm ayrıca insan sağlığı için önemi giderek artan, meyve ve sebzelerde, tıbbi ve doğal bitkilerde bulunan fenolik bileşenlerin belirlenmesi, zeytinde acılık giderme yöntemlerinin çeşitliliği, gıdaların doğal yöntemlerle katkısız olarak uzun süre dayandırılması, farklı kurutma yöntemleri konularında da çalışmalar yapmaktadır.

Bölüm laboratuvarında temel kimyasal analizlerin yanında (kuru madde, kül, toplam asitlik, pH vb.) vitamin C, antosiyanin, tanen, fenolik bileşen analizleri, klorofil, karoten, likopen, antioksidan analizleri gibi vb. analizler Ar-Ge faaliyetleri çerçevesinde yapılmaktadır.

HASAT SONRASI FİZYOLOJİSİ ve MEKANİZASYON BÖLÜMÜ

Hasat Sonrası Fizyolojisi Bölümü, İslah çalışmaları sonunda Seçilen, geliştirilen ve üretime uygun bulunan bağ, meyve, sebze ve süs bitkilerinin tür ve çeşitlerinde depolanma potansiyellerinin saptanmasına yönelik araştırma programları yürütmektedir. Ürünlerde uygulanan kültürel işlemlerin kalite ve depolamaya etkileri, ürünlerin olgunluk standartları, tür ve çeşitler için en uygun olgunluk parametreleri, depolama öncesi ve sonrası uygulamaların muhafaza süresi ve kalite kaybına etkisi değerlendirilmektedir.

Genel olarak, ürünlerde hasat sonrası kayıpların azaltılması için alınacak önlemler üzerine araştırma programları yürüten bölüm, ürünler için en uygun depolama, paketlenme, taşıma koşullarını ortaya koymaktadır. Araştırma programları ekonomik öneme sahip bağ, meyve, sebze ve süs bitkilerinde çeşit düzeyinde ön soğutma teknikleri, depolama öncesi uygulamalar, depolama teknikleri ve depolama sonrası raf ve vazo ömürlerinin uzatılmasına yönelik uygulamalar üzerine yoğunlaşmıştır.

Ürünlerin depolanmasında önemli kayıplara neden olan fizyolojik bozulmalar, hastalık ve zararlılardan ileri gelen çürümelerin önlenmesi konularında diğer disiplin dalları ile ortak çalışmalar yaparak kayıpların azaltılmasına çalışmaktadır. Soğuk depolamada

yeni teknolojilerin Türkiye'ye uygunluğu ve ülke koşullarında uygulanabilirliği üzerinde çalışmalar yapan bölüm, ürün düzeyinde modifiye ve kontrollü atmosferde muhafaza, hava ve mekanik soğutmalı depolama, özel fumigasyon ve olgunlaştırma tekniklerinin geliştirilmesine de katkıda bulunmaktadır. Yukarıda özetlenmeye çalışan konularda elde edilen bilgiler, deneme ve demonstrasyonlarla, üreticilere tanıtılmakta ve yaygınlaştırılmaktadır.

TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

Tarım Ekonomisi Bölümünün amacı; ekonomi biliminin prensiplerini kullanarak Enstitünün çalışma konularında; mikro ve makro düzeyde ekonomik, sosyal, politik ve çevresel problemlerine ve gelişme trendine ilişkin araştırmalar yapmak, bilgi üretmek ve üretilen yararlı bilgileri yaymaktır.

Çalışma konuları içerisinde, üretim ekonomisi ve politikası, çevre ekonomisi ve politikası, doğal kaynak ekonomisi-politiği, kırsal ekonomiler, gıda ekonomisi-politiği, tarımsal sistemler, pazarlama, uluslararası tarım politikaları vb konular yer almaktadır.

Ürün düzeyinde yapılan çalışmalarda ulusal ve uluslararası üretim, tüketim ve ticaret değerleri ile üretim teknikleri, girdi kullanım düzeyleri, gelir-gider durumları ve üretim maliyetleri ortaya konmaktadır. Ürünlerin arz-talep durumları, yıllık fiyat değişimleri ile

Üreticinin sorunları saptanan araştırmalarda tarımla uğraşan nüfusa ait sosyal ve kültürel veriler de elde edilmektedir.

Çiftçi bazında üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve optimum girdi kullanım düzeyinin türler ve ürün grupları bazında belirlenmesi ve güncellenmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Tarımsal sektörlere yönelik araştırma çalışmalarının yapılması, Enstitüde yürütülmekte olan çeşitli ıslah ve yetiştirme tekniği çalışmalarında ortaya konulan bilgi ve teknolojinin mali açıdan incelenmesi ve araştırma sonucunun getireceği mali yük ile birlikte faydalanıcılara sunulması amacıyla Ar-Ge alışmaları yapılmaktadır. Ayrıca, ulusal ve uluslararası sahada tarım politikası ve pazarlama konusunda ortaya çıkan yeni yaklaşımların ülkemiz tarımı açısından incelenmesi, ülke genelinde çıkarılması düşünülen tarımsal destekleme ve mevzuata yönelik araştırma çalışmalarının yapılması ve karar vericilere sunulması kapsamında araştırma projeleri yürütülmektedir.

Birer yatırım projesi olarak tanımlanan Ar-Ge çalışmalarında önceliklerin belirlenebilmesi amacıyla, araştırma projelerinin *ex-ante* ve *ex-post* değerleme çalışmaları da Bölüm tarafından yapılmaktadır.

TOPRAK ve SU KAYNAKLARI BÖLÜMÜ

Toprak ve Su Kaynakları Bölümünün üç temel sorumluluğu bulunmaktadır:

1. Toprak ve su kaynakları konusunda Enstitünün alışma konuları kapsamında uygulamalı araştırma projeleri yapmak
 -  Meyve, sebze, ss ve tıbbi bitkilerinde gerekli gübre miktarlarının belirlenmesi, uygulama yöntemleri ve uygulama miktarları
 -  Topraksız kültür, farklı inorganik materyallerin kullanım olanakları
 -  Toprak ve su kaynaklarının optimum kullanımı, meyve, sebze, ss ve tıbbi bitkilerin su tüketim, su-verim ilişkisi
 -  Aşırı gübre kullanımı, toprak ve sularda toksisite problemi, arıtılmış atıksu kullanımı
 -  Farklı atık ve artıklardan kompost yapım teknikleri
2. Teknik personel ve ifti eğitimleri vermek
3. Analizler yapmak
 -  İlimizde ve bölge illerde bulunan üreticilere hizmet veren bölümümüz, toprak analiz laboratuvarında; ph, tuz, kireç, bünye, katyon değişim kapasitesi, organik madde, fosfor, potasyum, kalsiyum, magnezyum, demir, mangan, çinko, bakır, bor analizlerini, bitki analiz laboratuvarında ise azot, fosfor, potasyum, kalsiyum, magnezyum, sodyum, demir, mangan, çinko, bakır, bor analizlerini yapmaktadır. Bunun yanında sulama sularında ve torf, kompost gibi organik materyallerde de analizler yapılmaktadır.

ÜRETME ve İŞLETME BÖLÜMÜ

Enstitü araştırma ve geliştirme çalışmaları sonucunda elde edilen tür ve çeşitlere ait bitkisel üretim faaliyetlerinin aksatılmadan gerçekleştirilmesi, sağlıklı fide, fidan ve tohum üretiminin sağlanması, arazi işlerinin, araçların sevk ve idaresinde ilgili bölümlerle koordinasyonun sağlanması görevlerini yürütmektedir.

2012–2013 DÖNEMİNDE HİZMET VERENLER

TEKNİK BİRİMLER	
Müdür	Dr. M. Emin ERGÜN / Dr. Yılmaz BOZ
Teknik Koordinatör	Dr. Burhan ERENOĞLU
İdari Koordinatör	Dr. Mustafa ÖZTÜRK
Meyvecilik Bölümü	Dr. Nesrin AKTEPE TANGU (Bölüm Başkanı)
	Dr. Mehmet Emin AKÇAY Dr. Mehmet BAŞ
	Dr. Adnan DOĞAN Dr. Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU
	Ayşe FİDANCI Selma ÖZYİĞİT
	Erdal ORMAN Özlem UTKU
	Emre BİLEN
Sebzecilik Bölümü	Dr. İbrahim SÖNMEZ (Bölüm Başkanı)
	Dr. Gülay BEŞİRLİ Mustafa Kemal SOYLU
	Fatih HANCI Esra CEBECİ
	Kutay Coşkun YILDIRIM
Süs Bitkileri Bölümü	Dr. Kamil ERKEN (Bölüm Başkanı)
	Erdal KAYA Serdar ERKEN
	Fatih GÜLBAĞ Dr. Suna BAŞER
Bağcılık Bölümü	Dr. Arif ATAĞ (Bölüm Başkanı)
	Kemal A. KAHRAMAN Belinda AYDIN
	Gülhan Gülbaser ŞİRE Yeşim DOYĞACI
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Bölümü	Ahmet Bircan TINMAZ (Bölüm Başkanı)
	Dr. Doğan ARSLAN Dr. Ünal KARİK
Bitki Sağlığı Bölümü	Gürsel ÇETİN (Bölüm Başkanı)
	Cemil HANTAŞ Nesrin UZUNOĞULLARI
	Mine RUŞEN Züftü POLAT
	Nesrin TUNALI Burcu KADIOĞLU
	Pınar HEPHİZLİ Onur DURA
Gıda Teknolojileri Bölümü	Dr. S. Seçil ERDOĞAN (Bölüm Başkanı)
	Dr. Zekiye GÖKSEL Dr. Yasin ÖZDEMİR
	Aysun ÖZTÜRK Nesrin Kurtar BOZBIYIK
	Engin GÜVEN
Hasat Sonrası Fizyolojisi ve Mekanizasyon Bölümü	Dr. Tuncay ACICAN (Bölüm Başkanı)
	Dr. Arzu ŞEN Muammer YALÇIN
Tarım Ekonomisi Bölümü	Dr. Filiz PEZİKOĞLU (Bölüm Başkanı)
	Mine UÇAR Mükremin TEMEL
	Gülşah MISIR
Toprak ve Su Kaynakları Bölümü	Bariş ALBAYRAK (Bölüm Başkanı)
	Dr. Erdiç UYSAL Hasbi YILMAZ
	Mustafa BIYIKLI Özlem Bengü DAŞ
	Gülşah ÜĞLÜ
Üretim ve İşletme Bölümü	Mehmet ŞİMŞEK (Bölüm Başkanı)
Bilgi İşlem	Bengü ESMER
Araştırma–Yayım Koordinatörü	Dr. Filiz PEZİKOĞLU

İDARİ BİRİMLER		
Döner Sermaye	Suat GÜNBEYİ (Sayman)	Yusuf KÖYLÜ
	Cumhur KARAHASAN	Erkan KADER
	Murat ERDOĞAN	
Mali İşler	Uğur KIZILKAYA (Şef)	Murat KORUCUK
	Yaşar ETYEMEZ	Kaan ALKAN
	Vedat OĞUZ	
Sivil Savunma	Tahsin EROL (Uzman)	
Güvenlik Görevlileri	Mustafa ÇEŞMECİ	Alırıza DEMİR
	Nazım ŞÖLEN	Nevzat CANDAN
	Hikmet ATMACA	Mehmet Serhat İNAL
	İsa ŞANLI	Bünyamin DELİKAYA
	Bahri GÖLÇEK	
Özlük	Nafiye ACICAN	Nuray Yeter COŞKUNDERE
Müdürlük Sekreteri	Mine ÖZTEN	
Dizgi-Baskı	Emel AYDIN	Ebru YURT
Santral ve Danışma	Sevtap KUŞ	
Kütüphane	Meltem KURTULAN	
Laboratuvar Hizmetleri	Muhammet BAHADIR	Evren KAZAN
	Leyla ÖZTÜRK	Güldane KILIÇ
	Yusuf DEMİR	Umut İLHAN
	Dilşat GÜÇLÜ	Etem Emre ÖZKOÇ
	Sevgi ÖZKAN	Nurten SOYLU
	Mecit DEMİR	Tuğba ADIGÜZEL
Destek Hizmetler	Yusuf GENÇ (Tekniker)	İskender BAŞER
	Aydın ZAFER	Hilmi ŞAHİN
	Mehmet TEPE	Sezgin GÜÇLÜ
	Mehmet Halidun YÜZER	
Bakım Onarım Hizmetleri	Lütfi KİL (Tekniker)	Rıdvan IŞIK
	Mustafa UZUN	Hakkı CAMBAZ
	Ramadan DAMAR	Rıdvan IŞIK
	Hüseyin BEŞİK	Zafer YILDIRIM
	Hasan DUMAN	Hüdaver YÜRÜMEZ
	Cafer BARLAS	Hatice GÖLGE
	Nebi BAYIN	Ahmet BOLADA
Üretim ve İşletme	Erol YILDIZ	İhsan YEKE
	Serkan GERAY	
Bahçe Çalışanları	Musa SEVİM	Murat KOPUZ
	Adem BAL	Cavit DEMİRTAŞ

VARLIKLARI

Arazi

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü 1098 dekar araziye sahiptir. Bu arazinin 897 dekarlık kısmı araştırma ve demonstrasyonlar için, geriye kalan kısmı idari ve servis binaları, lojmanlar, yeşil alan olarak kullanılmaktadır.

Enstitü arazisi genel olarak düz ve alüviyal karakterde bir toprak yapısına sahiptir. Ortalama toprak derinliği 10 m olup, drenajı iyidir. Toprak yer yer değişmekle beraber genel olarak nötr ve hafif alkali karakterde, organik madde ve kireç içeriği yönünden fakir, alınabilir potasyum ve fosfor yönünden değişiklik göstermektedir.

Sulama kuyulardan sağlanmakta olup mevcut su kaynaklarının verimli kullanılması amacı ile araştırma ve demonstrasyon parsellerinin büyük bir kısmında damlama sulama sistemi kullanılmaktadır.

Bina ve Laboratuvarlar

Enstitü idari binalar, toplantı salonları, eğitim merkezi, laboratuvarlar, yetiştirme üniteleri, soğuk depolar, cam ve plastik seralar, hizmet binaları, depo ve tamirhaneler, lojmanlar ve sosyal tesisler olmak üzere, yaklaşık 18 dekar alanı kaplayan, geniş bir bina varlığına sahiptir.

Cinsi	Yapı türü	Yapım yılı	Adet	Alan (m ²)
İdari Bina, Bölüm Binaları Toplantı Salonu	Betonarme	1964–1967	5	4172
Konferans Salonu, Kafeterya	"	1966	2	652
Atölye, Marangozhane, Isıtma Merkezi	"	1966	1	952
Ticari soğuk depo	"	1967	1	778
Mantar yetiştirme odaları	"	1983	1	662
Mantar pastörize odaları	"	1983	1	96
Mantarcılık ünitesi	"	1984	1	900
Su deposu (köşk)	"	1928	1	64
Eğitim Merkezi	"	1976	1	752
Su deposu	Yığma Kagit	1966	1	38
Ambar (eski)	"	1950	1	500
Ambar (yeni)	"	1983	1	650
Alet ekipman deposu	"	1950	1	160
Tamirhane	"	1950	1	650
Depo	"	1982	1	300
Polietilen sera	Demir kons.	1993–1995	8	1500
Cam sera	Alüm. kons.	1970–1983	7	7500
Galvaniz cam sera	"	1966	1	320
Köklendirme seraları	"	1966	1	320
Tel sera (Screen House)	"	2009	2	250
Lojman (53 adet)	45 betonarme 8 kagit	1964–1983	53	4845

Enstitüde Islah–Yetiştirme Teknikleri çalışmalarının yürütüldüğü Meyvecilik, Sebzecilik, Süs Bitkileri, Mantarcılık, Doku Kültürü ve Bitki Besleme Laboratuvarları yanında Bitki Hastalık ve Zararlıları, Hasat Sonrası Fizyolojisi ve Teknoloji Laboratuvarları yer almaktadır.

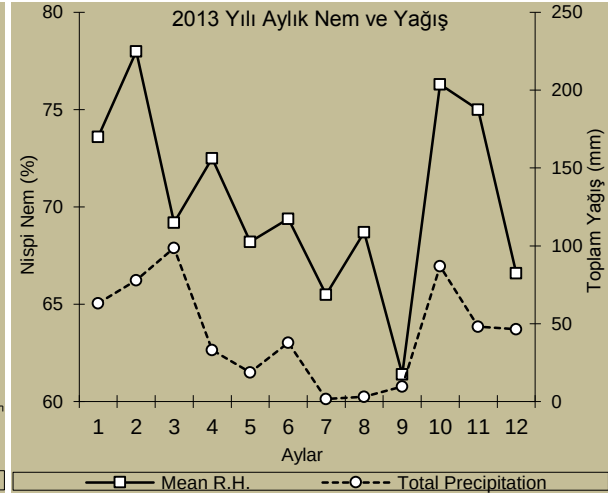
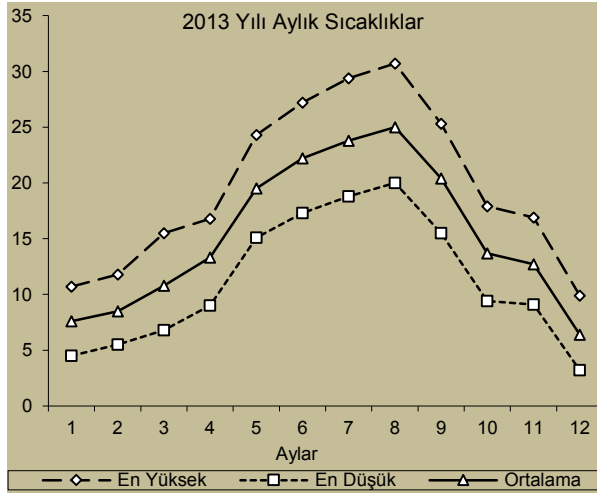
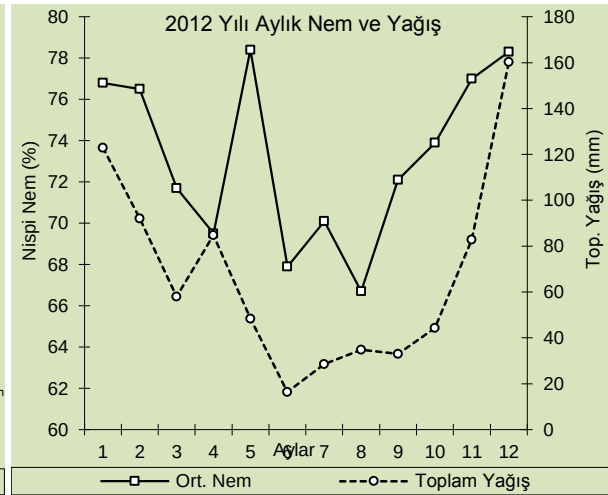
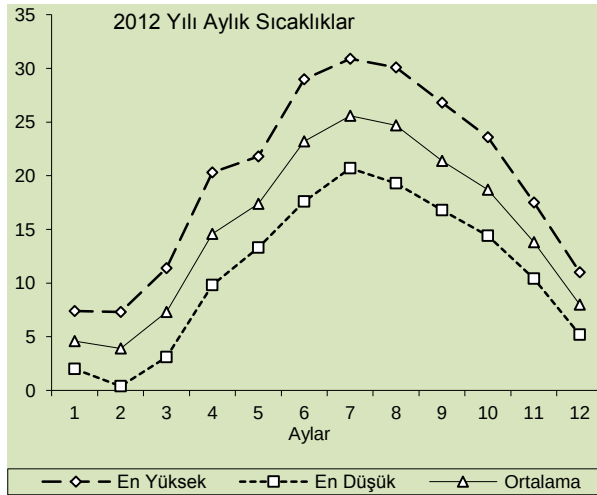
Taşıt ve Tarla Ekipmanı

Kuruluştaki yürütülen araştırma–geliştirme, eğitim, yayım ve üretim çalışmalarında kullanılmak üzere, halen faal durumda, muhtelif model ve marka, 1 adet minibüs, 1 adet kamyon, 2 adet kamyonet, 2 adet otomobil mevcuttur. Ayrıca, ekim, çapa, ilaçlama gibi kültürel işlemleri yapmak üzere 4 adet muhtelif model ve tipte traktör, topraklarının işlenmesi, ot kontrolü, ilaçlanması gibi faaliyetler için kullanılan ve aman zaman yenilenen, tek ve çok kulaklı–döner kulaklı pulluk, ilaçlama ekipmanları, rotovatorlar, ot biçme ekipmanları bulunmaktadır. Bu araçlara hizmet veren 1 adet atölye ve 1 adet kapalı garaj bulunmaktadır.

İKLİM VERİLERİ

Uzun yılları kapsayan meteorolojik verilere göre, yıllık ortalama sıcaklık 14.2°C olup, don olan gün sayısı 8-31 gün arasındadır. Don zararı en erken 23 Kasım, en geç 14.04.tarihleri arasında gerçekleşmektedir. Genel olarak kış ve ilkbahar aylarında görülen yağış miktarı ortalama 753.3 mm, yıllık oransal nem ise %75 dolayındadır.

2012 yılında ortalama sıcaklık 16.2°C, yıllık ortalama oransal nem %71.6, yıllık toplam yağış miktarı ise 522.3 mm, 2013 yılında ortalama sıcaklık 15.2°C, yıllık ortalama oransal nem %73.5, yıllık toplam yağış miktarı ise 806.5 mm olarak gerçekleşmiştir.

Enstitüde 2012 yılında değişik disiplinlerde sonuçlandırılan 13 adet araştırma projesi ve bu projelerden elde edilen bulguların özetleri bölümlere göre verilmiştir.

MEYVECİLİK BÖLÜMÜ

KISITLI SU UYGULAMALARININ BAZI STANDART ZEYTİN ÇEŞİTLERİNİN GELİŞME DURUMLARI ve BİTKİ SU İLİŞKİLERİ ÜZERİNDE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Nesrin AKTEPE TANGU

Bu çalışma, küresel ısınma sebebiyle sorunlar yaşamaya başlayan zeytin çeşitlerimizin, kurak koşullardaki gelişme performanslarını belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Çalışmada kısıtlı sulama uygulamalarının (tarla kapasitesinin %100, 50 ve 25'i oranında) materyal olarak kullanılan 4 zeytin çeşidi (Gemlik, Ayvalık, Domat ve Kilis)'nin bitki su içeriği, vejetatif gelişimi, bitki gaz alışverişleri gibi fonksiyonları üzerine etkilerinin belirlenmesi amacıyla gözlem ve incelemeler yapılmıştır. Bu amaçla; yaprak oransal su içeriği, yaprak su potansiyeli, sukulens indeks, sürgün büyümesi, sürgün kalınlığı, yaprak alanı indeksi, stoma sayısı, yaprak alanı, kök/sürgün oranı, fotosentez, transpirasyon ve su kullanım etkinliği parametreleri incelenmiştir. Kısıtlı su uygulamalarına paralel olarak ele alınan zeytin çeşitlerinin bitki su içeriklerinde azalmalar, vejetatif gelişmelerinde gerilemeler ve fotosentetik aktivitelerinde aksamalar meydana gelmiştir. Su kullanım etkinliğindeki düşüşler, transpirasyondaki değişime değil, fotosentezdeki düşüşlere bağlı olarak gelişmiştir. Stresin etkisi fotosentez üzerinde olmuş, transpirasyonda önemli bir değişim gerçekleşmemiştir. İncelenen parametreler açısından Kilis Yağlık zeytin çeşidi kısıtlı su koşullarında diğer çeşitlere oranla daha iyi performans göstermiş olup, Gemlik çeşidi Kilis çeşidine benzer bir gelişim sergilemiştir. Ayvalık ve Domat çeşitlerinin ise uygulamalardan daha çok etkilendikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Zeytin, kuraklık, yaprak su potansiyeli, oransal su kapsamı, stoma direnci, fotosentez

MELEZLEME YOLUYLA ŞEFTALİ ÇEŞİT İSLAHI (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU

Türkiye, şeftali yetiştiriciliğinde önemli paya sahip ülkelerden biridir. Ancak, bu türde yapılan ıslah çalışmaları, ülkemizde oldukça yetersiz durumdadır. Bu melezleme çalışması ile ülkemizde halen yetiştiriciliği yapılmakta olan bazı yabancı çeşitlerin tat, aroma ve ŞÇKM gibi meyve kalite özelliklerini artırmak; yerli tiplerin verim, meyve iriliği, meyve eti sertliği ve albeni gibi yetersiz kalite özellikleri iyileştirerek sarı/beyaz meyve etli, geç mevsimde olgunlaşan sofralık çeşitler ile sanayilik çeşitler elde etmek amaçlanmıştır. Bu şekilde yeni ticari çeşitler geliştirilerek, yetiştiricilerin çeşit seçimi konusundaki alternatiflerinin artırılacağı düşünülmüştür. Ayrıca, sanayilik yeni çeşitlerin geliştirilmesi ile sanayinin ihtiyacı olan çeşit gereksinimi, kısmen de olsa, karşılanmış olacaktır. Sofralık çeşit geliştirmek için 4 yabancı çeşit (Elegant Lady, Glohaven, Monroe ve Rio Oso Gem) ve 4 yerli tip (Alyanak Hulu, Bayramiç Tüysüzü, Sapanca ve Takunyacı-I); sanayilik çeşit geliştirmek için 3 yabancı çeşit (Fortuna, Jungerman ve Vivian) ve 1 yerli tip (Sarı Papa) ebeveyn olarak kullanılarak, 2008 ve 2009 yıllarında melezleme çalışmaları yapılmıştır.

Elde edilen melez bireylerde fenolojik gözlemler, bitkisel özellikler ve pomolojik değerlendirmeler yapılmıştır. Projenin bu diliminde melez popülasyonda yapılan değerlendirmeler sonucunda 16 sanayilik ve 59 sofralık olmak üzere toplam 75 tip ikinci seleksiyon için seçilerek anaç (GF 657) üzerine aşılama yapılmıştır. Proje amaçlarına uygun olmayan yaklaşık 1300 F₁ bitkisinin sökümü yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Melezleme, şeftali, sofralık çeşitler, sanayilik çeşitler

BAHÇE BİTKİLERİ ISLAHINDA BİYOTEKNOLOJİNİN KULLANIMI (MARKA PROJESİ)

Arif ATAK, Belinda AYDIN, Adnan DOĞAN, Mehmet BAŞ, Fatih HANCI, Esra CEBECİ, Erdal KAYA, Fatih GÜLBAĞ

Ulusal ve uluslararası düzeyde tarımsal kalkınmayı sağlamak üzere yenilikçi teknoloji kullanarak yeni ürün geliştirmeye yönelik araştırma-geliştirme faaliyetleri yapmak, Güçlendirilecek Ar-Ge altyapısı ve oluşturulacak bilgi birikimiyle hızla değişen iç ve dış pazar taleplerini karşılayarak rekabet gücünü artırmaktır. Teknolojide sağlanan gelişmelere paralel olarak tarımsal kalkınmayı gerçekleştirecek şekilde kaliteli yeni çeşitleri ilgili sektörlerle daha kısa sürede sunabilecek altyapı ve bilgi birikimini sağlamak hedeflenmiştir. Projenin özel amacı ise tarımsal kalkınma ve yüksek rekabet gücü oluşturabilmek amacıyla; farklı bahçe bitkileri türlerinde (kiraz, soğan ve şakayık) yeni çeşit eldesinde biyoteknolojik uygulamaları sürdürülebilir şekilde kullanmaktır. Proje kapsamında önce Enstitü biyoteknoloji laboratuvarı altyapısı iyileştirildi ve daha sonra türe uygun yöntemlerin belirlenmesi amacıyla eğitim çalışmaları ile laboratuvar altyapı çalışmaları, makine ve sarf malzemelerinin temini gerçekleştirildi. Bahçe bitkileri ıslahında biyoteknolojik uygulamalar konusunda yurtdışında teknik inceleme (3 kişi/5 gün ve 2 kişi/4gün), yurtdışı bilimsel sempozyuma katılım (1 kişi/6 gün) ve elde edilen bilgi birikiminin ilgili araştırmacılarla paylaşımı ve uygulama eğitim çalışmaları kapsamında yapıldı. Daha sonra 3 farklı türe özgü (Kiraz, soğan ve şakayık) ile ön denemelerin yapılarak, 3 türe ait melez tip ve çeşitlerin moleküler işaretleyiciler yardımıyla genetik yapısının incelenmesi gerçekleştirildi. Laboratuvar çalışmaları sonucunda melez kiraz tiplerinde kendine verimlilik, soğan popülasyonlarında stoplazmik kısırlık ve farklılık ile şakayık melezlerinde otsu ve odunsu türlere ait markör belirlendi. Sonuç raporunun yazılması ve Enstitü web sitesi üzerinden laboratuvar altyapısının ilgili sektörlerle ortak çalışma için hazır hale geldiğinin duyurulması proje kapsamında yapılmakta olan diğer faaliyetlerdir.

Anahtar Kelimeler: Biyoteknoloji, bahçe bitkileri, ıslah, moleküler markörler

SEBZECİLİK BÖLÜMÜ

TAŞKÖPRÜ SARIMSAK YETİŞTİRİCİLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Gülay BEŞİRLİ, İbrahim SÖNMEZ, Barış ALBAYRAK, Gürsel ÇETİN, Cemil HANTAŞ, Zühtü POLAT, Emel ÇAKIR, M.S. SEZER

Bu çalışmanın amacı, Kastamonu ili Taşköprü ilçesinde sarımsak üretim alanı için uygun ekim nöbeti programının belirlenmesidir. Bu amaç ile 5 farklı ekim nöbeti programı üretici koşullarında denenmiştir. Ele alınan ekim nöbeti programları aşağıda sunulmuştur. Denemeler 4 farklı üretici tarlasında yürütülmüştür.

1. Sarımsak+Buğday+Sarımsak+Buğday (Üretici uygulaması, Şahit)
2. Sarımsak+Buğday+Şeker Pancarı+Buğday+Sarımsak

3. Sarımsak+Şeker Pancarı+Buğday+Sarımsak
4. Sarımsak+Adi Fiğ+Erkenci Silajlık Mısır+Buğday+Sarımsak
5. Sarımsak+Brokkoli+Şeker Pancar+Macar Fiğ+Sarımsak

2007 yılında başlatılan çalışmalarda üretim programları 2011 yılında tamamlanmıştır. Çalışmada üreticinin yıllardır uygulamakta olduğu sarımsak+buğday ekim nöbeti programına alternatif olacak ve özellikle toprak kökenli hastalık zararlı etmenlerinin konukçu zincirini kırmayı hedefleyen üretim programları ele alınmıştır. Her ürün döneminde hastalık zararlı tespiti yapılmıştır. Programlarda ürün hasadı sonunda toprak analizleri yapılarak üreticilere gübreleme programları oluşturulmuştur. 2011 yılı ilk ki program buğday hasadı ile tamamlanmıştır. Yapılan değerlendirmelerde buğday verimin 424.20–520.40 kg/da arasında değiştiği belirlenmiştir. Son 3 program sarımsak hasadı ile tamamlanmıştır. Üretim yapılan araziye göre sarımsak verimi 795–902 kg/da arasında değişmiştir. Çalışmadan bu yıl elde edilen veriler ışığında 2012 yılında sonuç raporunun hazırlanması kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sarımsak (*Allium sativum* L.) Ekim Nöbeti.

BÖLGEMİZ İÇİN YENİ BİR ÜRÜN: KULACIK MANTARI (*Pleurotus eryngii* (D.C.) QUEL.) (MARKA PROJESİ)

Mustafa Kemal SOYLU, Mustafa ÖZTÜRK, Etem Emre ÖZKOÇ, Mehmet ÖZDEMİR, Orhan ÜÇÜNCÜ, Gökhan YILDIRIMLI, Kaya BOZTOK

Bu proje ile kalkınma ajansının programındaki amaçlarına uygun olarak, kulacık mantarının yetiştiriciliğinin geliştirilmesiyle, yeni bir ürün elde edilmiş ve başta bölgemiz olmak üzere ülke ekonomisine katma değer oluşturulması amaçlanmıştır. Proje Yalova Orman İşletme Müdürlüğü, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü ve Ege Üniversitesi ortaklığıyla yürütülmüştür. Proje kapsamında; *Pleurotus eryngii* kompleks türlerinin moleküler karakterizasyonu, kulacık mantarının seleksiyon ıslahı, kulacık mantarının yetiştiriciliğinin demonstrasyonu ve eğitimi faaliyetleri yürütülmüştür. Bu proje ile; *P.eryngii* kompleks türlerinin filogenetik analizi yapılmış Türkiye’de farklı ırk ve varyeteler belirlenmiştir. Bu mantar türüne ait izolatlar gen kaynağı olarak saklanmıştır. Ayrıca bu çalışma ile, farklı sıcaklıklarda mantar oluşturabilen çeşit veya çeşit adayları da elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Pleurotus eryngii* kompleks türleri, yetiştiricilik, moleküler karakterizasyon, ıslah

SÜS BİTKİLERİ BÖLÜMÜ

TÜRKİYE’DE NADİR YAYILIŞ GÖSTEREN CENSİYAN (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*)’NİN ÜRETİM ve SÜS BİTKİSİ ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Serdar ERKEN, Fatih GÜLBAĞ, Nilüfer KALECİ

Gentiana lutea 60–200 cm boylanabilen, yüksek rakımlarda doğal olarak yayılış gösteren, Temmuz–Ağustos aylarında sarı renkli gösterişli çiçek açan aynı zamanda kökleri tıbbi preparatlarda kullanılan çok yıllık otsu bir bitkidir. Türkiye florasında nadir yayılış gösteren bu tür, tıbbi olarak kullanılması ve bilinçsizce sökülmesi nedeni ile "nesli tehlike altındaki bitki türleri" nden biri haline gelmiştir. Bu sebeple bu çalışma ile Türkiye’nin sadece birkaç noktasında yer alan bu türün; süs bitkileri sektörünün üreticilerine yönelik pratik bir üretim modeli ile çoğaltılabilmesi, farklı yetiştirme koşullarında özelliklerinin belirlenerek

kullanım olanaklarının araştırılarak sürdürülebilir tarım politikası kapsamında süs bitkileri sektörüne kazandırılması; üretim sorununun çözülmesi ile doğadan kontrolsüzce yapılan sökümlerin azalması ve genetik kaynağın muhafazasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Proje sonucunda; *Gentiana lutea*'nın özellikle neslinin tehlike altında olması ve çok fazla vegetatif çoğaltım organı vermemesi sebebi ile tohumla çoğaltımın tercih edilebileceği ve Yalova iklimine benzer coğrafyalar için, yarı gölge alanlarda yetiştiriciliğinin yapılabileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Süs bitkileri, *Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*, üretim, süs bitkisi özellikleri

TIBBİ ve AROMATİK BİTKİLER BÖLÜMÜ

YALOVA EKOLOJİK KOŞULLARINDA MAYIS PAPATYASI (*Matricaria recutita* L.) ÇEŞİTLERİNDE FARKLI EKİM ZAMANLARI ve EKİM MESAFELERİNİN VERİM ve KALİTE ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Doğan ARSLAN

Bu çalışma Yalova ekolojik koşullarında Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü arazisinde 2008–2009, 2010–2011 yılları arasında bölünen bölünmüş parseller deneme desenine göre dört tekerrürlü olarak yürütülmüştür. Çalışmanın materyalinde tohumluk olarak, üç *Matricaria recutita* L. çeşidi [Bona (diploid çeşit), Bodegold (tetraploid çeşit) ve Zloty Lan (tetraploid çeşit)] ile Yalova ili florasından toplanan bir adet *Matricaria recutita* L. populasyonu kullanılmıştır. Dört çeşit, üç ekim zamanı (Kasım başı, Aralık başı, Aralık sonu) ve dört sıra arası mesafesinin (15 cm, 30 cm, 45 cm, 60 cm) bulunduğu çalışmada ekim zamanları ana parselleri, çeşitler alt parselleri, sıra arası mesafeler de minik parselleri oluşturmuştur. Araştırmada bitki boyu (cm), yaş çiçek verimi (kg/da), çiçek çapı (mm), Kuru çiçek oranı (%), kuru çiçek verimi (kg/da), yaş herba verimi (kg/da), kuru herba verimi (kg/da), uçucu yağ oranı (%), uçucu yağ verimi (l/da), uçucu yağ bileşenleri ve oranları saptanmıştır. Denemede her iki yılda da en yüksek yaş çiçek verimi 2008–2009'da 548 kg/da, 2010–2011 yılında 562,8 kg/da ile Zloty Lan çeşidinden alınmıştır. Çalışmanın birinci yılında en yüksek kuru çiçek verimi 124 kg/da verimle Bona'dan alınırken, ikinci yıl en yüksek kuru çiçek Zloty Lan çeşidinden 115,7 kg/da ile elde edilmiştir. Çalışmada uçucu yağ oranları açısından Zloty Lan çeşidi hem 2008–2009 hem de 2010–2011 yıllarında sırası ile %0.51 ve %0.61 olmak üzere en yüksek oranı veren çeşit olmuştur. Uçucu yağ veriminde de yine Zloty Lan her iki deneme sezonunda da en verimli çeşit (1. yıl: 0,58 l/da, 2. yıl: 0,70 l/da) olarak ön plana çıkmıştır. Bisabolol oxide a, chamazulene, beta-farnesene, bisabolol oxide b, alpha-bisabolol, bisabolone oxide uçucu yağ ana bileşenleri olarak tespit edilmiştir. Ancak Yalova populasyonunda mayıs papatyası uçucu yağı ana bileşenlerinin en önemlilerinden biri olan kamazulene rastlanılmamıştır. Araştırmada üç ekim zamanı (Kasım, Aralık başı ve Aralık sonu) içinde son ekim zamanında en düşük verim değerleri alınmıştır. Genel olarak her iki yılda da yaş çiçek, kuru çiçek ve uçucu yağ verimleri 15 cm ve 30 cm sıra arası mesafelerinde 45 cm ve 60 cm sıra arası mesafelerine göre daha yüksek gerçekleşmiştir. Sadece 2010–2011 deneme yılında 45 cm sıra arası mesafesinden elde edilen uçucu yağ verimi 30 cm sıra arası mesafesinden daha yüksek çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mayıs papatyası, *Matricaria recutita* L., ekim zamanı, sıra arası mesafesi, çiçek verimi, uçucu yağ

GÜNEY MARMARA BÖLGESİ'NDE DOMATES GÜVESİ [*Tuta absoluta* (Meyrick) (Lep.:Gelechiidae)]'NİN MÜCADELESİNE ESAS BİYOLOJİK KRİTERLERİNİN BELİRLENMESİ.**Gürsel ÇETİN, Cemil HANTAŞ, İbrahim SÖNMEZ**

Bu çalışma, Güney Marmara Bölgesi'nde (Bilecik, Bursa, Düzce, Kocaeli, Sakarya ve Yalova) tarla ve örtü altında yetiştirilen domateslerde *Domates güvesi* (*T. absoluta*)'nin varlığını, yayılışını ve bulaşma oranını belirlemek ve popülasyon takibini yapmak amacıyla 2011 ve 2012 yıllarında yapılmıştır. Sistemik Örneklem Yöntemine göre yapılan çalışma sonunda survey yapılan illerin tamamının zararlı ile bulaşık olduğu saptanmıştır. Bulaşma oranları, tarla domatesinde %1–10 örtüaltında ise %1 olarak belirlenmiştir. Sırk domateslerde bulaşma %5–10, meyvedeki zarar ise %3–5 arasında değişmiştir. Popülasyon takibinde erginler tuzaklarda ilk kez Nisan ve Mayıs aylarında görülmüştür. En yoğun popülasyona ağustos, eylül ve ekim aylarında rastlanılmıştır. Tuzaklarda erginler yıl sonuna kadar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Domates, *Tuta absoluta*, popülasyon takibi, Marmara Bölgesi

BURSA ve YALOVA İLLERİNDE YUMUŞAK ÇEKİRDEKLİ MEYVE AĞAÇLARINDA ATEŞ YANIKLIĞI HASTALIĞINA NEDEN OLAN *Erwinia amylovora* (Burr.) Winslow et al. İZOLATLARININ BAKIR SÜLFAT ve STREPTOMİSİNE OLAN DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI (YÜKSEK LİSANS TEZ PROJESİ)**Nesrin TUNALI**

Erwinia amylovora (Burr.) Winslow et al.'nın neden olduğu ateş yanıklığı hastalığı yumuşak çekirdekli meyve ağaçlarının en ciddi ve yıkıcı bakteriyel hastalığıdır. 2011 yılında, Bursa ve Yalova illerinde *Rosaceae* familyasına ait farklı konukçulardan (elma, armut, ayva) ve bu konukçuların farklı çeşitlerinden bakteriyel izolasyonlar yapılmıştır. Patojenin tanısında, SNA (sakaroz nütrient agar), MS (Miller and Scroth), King B besiyerlerinde gelişim, hastalığın patojenisitesinin belirlenmesi için ham armut testi; biyokimyasal testlerden katalaz, oksidaz, KOH ile gram reaksiyon, jelatinin hidrolize, 36°C'de gelişim, indol üretimi, sistinden H₂S oluşumu, oksidatif–fermentatif testleri esas alınmıştır. Çalışmada 406 adet bitki örneği toplanmış, yapılan biyokimyasal ve patojenisite testleri sonucunda toplanan örneklerden 136 adet *Erwinia amylovora* izolatı elde edilmiştir. Tanıları yapılan *Erwinia amylovora* izolatlarının bakır sülfat ve streptomisine olan duyarlılık düzeyleri belirlenmiştir. Bursa ve Yalova illerinde toplam 136 adet *Erwinia amylovora* izolatının streptomisin ED₅₀ değerleri (µg/ml); 2 adedi (%1.4) <0.1 µg/ml ve yüksek derecede duyarlı, 22 adedi (%16.1) >0.1–0.3 µg/ml aralığında ve duyarlı, 111 adedi (%81.6) >0.3–1 µg/ml aralığında ve orta derecede duyarlı, 1 adedi (%0.7) de >1–3 µg/ml aralığında az duyarlı olarak belirlenmiştir. İzolatların bakır sülfat ED₅₀ değerleri (µg/ml) ise; 10 adedi (%7.3) 100–150 µg/ml aralığında ve yüksek derecede duyarlı, 36 adedi (%26.4) >150–200 µg/ml aralığında ve duyarlı, 89 adedi (%65.4) >200–300 µg/ml aralığında ve orta derecede duyarlı, 1 adedi (%0.7) >300–400 µg/ml aralığında ve az duyarlı olarak belirlenmiştir. Ayrıca izolatların minimal inhibasyon konsantrasyonları (MIC) değerleri belirlenmiş, Bursa ve Yalova illerinden izole edilen toplam 136 adet *Erwinia amylovora* izolatının streptomisin MIC değerlerinin (µg/ml); 1–10 µg/ml, bakır sülfat MIC değerlerinin (µg/ml) ise 300–500 µg/ml arasında olduğu belirlenmiştir. Bursa ve Yalova illerinden elde edilen *Erwinia amylovora* izolatlarında bakır

sülfat ve streptomisine duyarlılık düzeylerinde azalma olduğu bu çalışma ile ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ateş yanıklığı, *Erwinia amylovora*, bakır sülfat, streptomisin, duyarlılık

MARMARA BÖLGESİ AYVA BAHÇELERİNDE ZARARLI BÖCEK ve AKAR TÜRLERİ İLE DOĞAL DÜŞMANLARININ SAPTANMASI ve ÖNEMLİ TÜRLERİN MÜCADELE OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI

Cemil HANTAŞ, Mehmet Emin AKÇAY

Marmara Bölgesi illerinde Bursa, Sakarya ve Yalova'da çoğunlukla eşme çeşidi ile kurulan ayva bahçelerinde 2009–2011 yıllarında bulunan zararlı akar ve böcek ile faydalı doğal düşman türleri, zarar oranları ve popülasyon değişimleri belirlenmiştir. Çalışmada, 4 takım ve 19 familyaya bağlı 30 zararlı böcek cins ve türü, Acarina takımından 3 familyadan 4 zararlı tür saptanmıştır. Zararlı böceklerden en önemli türler Tortricidae ve Pyralidae (Lepidoptera) familyalarından tespit edilmiştir. Tortricidae familyasından Doğu meyvegüvesi (*Cydia molesta* Busck.), Elma içkurdu [*Cydia pomonella* L. ve Elma yaprakbükeni (*Archips rosanus* L.) ve Pyralidae familyasından ise Ayva içkurdu (*Euzophera bigella* Zell.) önemli zararlı türler olarak saptanmıştır. Ayrıca, zararlı akar türlerinden Tetranychidae familyasında Akdiken akarı (*Amphitetranychus viennensis*), Avrupa kırmızıörümceği [*Panonychus ulmi* (Koch)] yoğun ve yaygın olarak belirlenmiştir. Doğal düşmanlardan Coleoptera takımı Coccinellidae familyasından 13 tür, acarina takımı Phytoseidae familyasından 3 tür ve Tromboculid spp. ile bir nötr tür saptanmıştır. Çalışmada; bakımsız ve mücadelesi düzenli yapılmayan ayva bahçelerinde Doğu meyvegüvesi, Ayva içkurdu ve Elma içkurdu zararı %100 olmuştur. Bu zararlılar ayvada ana zararlılar olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Marmara Bölgesi, Ayva, zararlı böcek, akar, faydalı böcekler

TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

YALOVA'DA SÜS BİTKİLERİ İŞLETMELERİNİN YAPISI, ÜRETİM OLANAKLARI, SORUNLARI ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (YÜKSEK LİSANS TEZ PROJESİ)

Mükremin TEMEL

Araştırmanın amacı; Yalova'da faaliyet gösteren süs bitkileri işletmelerinin yapısını belirlemek, üretim olanakları, sorunları üzerinde çalışmak ve bir takım çözüm önerileri ortaya koymaktır. Araştırmada birincil verileri, sonlu popülasyondan örneklemeye giren 90 adet süs bitkisi işletmesiyle yapılan anket çalışması oluşturmaktadır. İkincil verileri ise TÜİK, DPT, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Ticaret Odası, süs bitkileri ve peyzaj kullanım miktarları ve parasal değerleri, ithalat, ihracat miktarlarının analizlerine ilişkin yayınlanmış kaynaklardan ve internet araştırmalarından elde edilen bilgiler oluşturmaktadır. Anket verileriyle işletme sahiplerinin ve işletmelerin özellikleri, pazarlama toplam masrafların dağılımı, işletmelerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerileri ortaya konmuştur. İkincil verilerle süs bitkilerinin önemi, genel sınıflandırılması, üretim alanları ve ticareti incelenmiş, bazı kesme çiçek maliyetleri karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, işletme sahipleri 48 yaş ortalamasına; %34,4 oranıyla üniversite mezunu eğitim seviyesine; %47,8 oranında 20 yıl ve üzeri işletmecisi deneyimine sahiptirler. İşletmeler, %15,6 oranında şirket yapısında; %25 oranında sektörün dışında başka faaliyeti; %25 oranında teknik eleman istihdamı ve %93,3 oranında örgütlenmesi

bulunmaktadır. Yakın geçmişte yatırım yapanların oranı %58,9; işletme kaydını tutanlar oranı %90; tarımsal ürün sigortası yaptırmayanların oranı %97,8; tamamının ortalama arazi varlıkları 15,9 da. ve ortalama sera varlıkları 3,9 da.; ilçe merkezine uzaklık ortalamaları 5,2 km.; il merkezine uzaklık ortalamaları 9,7 km. şeklindedir. En çok tercih edilen birinci ürün %21,1 oranında karanfil; %15,6 oranında gül; %11,1 oranında leylandi bulunmuştur. İşletmelerin %90'nı dış pazarda hiç yer almamakla beraber geriye kalan %10'u ise çeşitli oranlarda yer almaktadır. Toplam masraflar arasından üretim masrafları %23,3 oranında, işgücü masrafları %25,6 oranında, girdi masrafları %25,3 oranında, enerji masrafları %15,4 oranında, pazarlama masrafları %10 oranında olmaktadır. İşletmelerin %46'sının arazi ve tesis sorunları; %32'sinin işgücü sorunu; %44,4'ünün elektrik enerjisi kullanım tarifesi sorunu; %20'sinin sulama suyu sorunu; %11,1'inin kredi sorunu; %13,3'ünün hastalık ve zararlı sorunu; %8,9'unun teknik bilgi sorunu; %8,8'inin örgütlenme sorunu; %46,7'sinin pazarlama sorunu vardır. En önemli pazarlama problemleri %23,8 ile üretim ve pazarlama bölümleri ayrı değil, %21,5 ile fiyat istikrarı yoktur, %11,9 ile profesyonel pazarlama elemanı bulunamıyor şeklindedir. İşletmecilerin %80'ni sektöre ilişkin düşünce ve öneride bulunmuştur. Yalova Süs Bitkileri İşletmelerinin; Organize Süs Bitkileri Bölgesinin kurulması ve Ticaret Borsasının açılmasıyla birçok yapısal ve kronik problemini çözen, verimliliği artan, iç ve dış pazarlarda etkin olan, piyasa oluşturan, rekabetçi bir sektör kuruluşları haline geleceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yalova, süs bitkisi işletmeleri, üretim alanları, süs bitkisi ticareti, üretim olanağı, işletme sorunları ve önerileri

YALOVA İLİ KESME ÇİÇEK ÜRETİCİLERİNİN ÜRETİM ve GİRDİ KULLANIM KARARLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Mustafa ÖZTÜRK

Ekonomik alanda işletme yönetiminin karşılaştığı en büyük sorun karar verme aşamasıdır. Üreticiler, üretim faaliyetlerinin çeşitli aşamalarında sayısız kararlar vermek durumunda kalmaktadır. Üreticilerin vermiş olduğu kararlar üretim şekillerini etkileyerek üreticilerin gelirleri üzerinde etkili olmaktadır. Bu çalışmada Analitik Hiyerarşi Süreci ile Yalova ili kesme çiçek üreticilerinin işletmelerinde hangi kesme çiçek türlerine niçin yer verdikleri belirlenerek, üretim aşamasında girdi kullanımında etkili olan faktörler ortaya konulmuş, üreticilerin daha rasyonel kararlar alarak, üretim faktörlerini daha verimli kullanmaları suretiyle gelirlerini artırabilmelerine olanak sağlanması hedeflenmiştir. Analitik Hiyerarşi Süreci sonunda Yalova ili kesme çiçek üreticileri için üretim açısından kârlılık, girdi kullanımı açısından ise kullanım etkinliği en önemli kriter olarak belirlenmiştir. Bulanık eşli karşılaştırma yöntemine göre kesme çiçek üreticileri için en önemli amaç "en yüksek kâr elde etmek" tir. Dekara en yüksek brüt marj lilyum türünden elde edilirken, lilyumu; lisianthus, gül ve frezya türleri takip etmektedir. İncelenen işletmelerde optimum işletme planları, hedef programlama (goal programming) yardımıyla elde edilmiştir. Hedef programlama modeli ile beş yıllık planlama yapılmıştır. Planlama sonucunda 16.263.746 TL lik brüt marja ulaşılmış olup; işgücü tamamen kullanılmış, tüm kesme çiçek türlerinde minimum arazi miktarları plana girmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yalova, kesme çiçek, üretici, karar, üretim, girdi, analitik hiyerarşi süreci, bulanık eşli karşılaştırma, tobit, hedef programlama

KLON ANACI ÜZERİNE AŞILI DEVECİ ARMUT ÇEŞİDİ ve GOLDEN SEL B ELMA ÇEŞİDİNDE FERTİGASYONLA ve YAPRAKTAN AZOTLU GÜBRELEMENİN VERİM, KALİTE ve BESİN MADDESİ ALIMI ÜZERİNE ETKİLERİ (DOKTORA TEZİ)

Erdinç UYSAL, M. Turgut SAĞLAM, Mustafa BÜYÜKYILMAZ

2009–2011 yılları arasında Yalova koşullarında yürütülmüştür. Amacı BA 29 ayva anacı üzerine aşılı Deveci armut çeşidi ve M9 anacı üzerine aşılı Golden Sel B elma çeşidinde, fertigasyon ve hasat sonrası yaprak gübrelemesi yöntemleri kullanılarak farklı dozlarda ve farklı uygulama zamanlarında verilen azotun meyve verimi, kalitesi ve bitkilerin besin maddesi alımı üzerine etkilerinin belirlenmesidir. Denemeler, tesadüf bloklarında faktöriyel deneme desenine göre üç tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Armut için elde edilen sonuçlar aşağıda özetlenmiştir. Çalışma sonucunda artan azot dozlarına paralel olarak hem 2010 yılında hem de 2011 yılında meyve eni, meyve boyu, meyve ağırlığı ve meyve sapı kalınlığı değerlerinde artışlar görülmüş, meyve eti sertliği ile toplam suda çözünebilir kuru madde içerikleri ise değişmemiştir. Varyans analiz sonuçlarına göre, azot dozlarının ağaç başı verim üzerine etkileri önemli bulunmuştur. Azot dozu artışı ile verimde belirgin bir artış meydana gelmiştir. Çalışma sonucunda 2010 yılında 30, 60 ve 90 g/ağaç N uygulamasında 2011 yılında ise 60 ve 90 g/ağaç N uygulamasında en yüksek verim alınmıştır. Uygulama zamanları her iki yılda da verim değerlerini etkilemiş ve erken ilkbaharda gözler uyanmadan önce başlayıp hasattan 40–45 gün önce biten ve hasat sonrası yapraktan gübre uygulamasının olduğu 2. uygulama zamanı, verim üzerinde etkili olan uygulama olmuştur. Sürgün ve yapraklarda yapılan besin maddesi analizlerinde artan azot dozları sürgün ve yaprak azot içeriklerini artırmış, diğer besin maddeleri için elde edilen sonuçlar birbirinden farklı şekilde bulunmuştur. Klorofil analiz sonuçlarına göre yaprak klorofil içerikleri artan azot dozları ile artış göstermiş fakat farklı uygulama zamanları klorofil içerikleri üzerinde etkili olmamıştır. Elma için elde edilen sonuçlar aşağıda özetlendiği gibidir. Yapılan çalışma sonucunda farklı uygulama zamanları, elde edilen değerler üzerinde farklılık oluşturmamıştır. Artan azot dozları ile meyve eni, boyu ve ağırlığı değerlerinde doğrusal bir artış tespit edilirken meyve eti sertliği, suda çözünebilir kuru madde, meyve pH'sı ve titre edilebilir asitlik değerleri değişmemiştir. Artan azot dozlarına bağlı olarak ağaç başı verim değerleri artmış 60 ve 90 g azot uygulamalarında en yüksek verim değerleri elde edilmiştir. Sürgün ve yapraklarda yapılan besin maddesi analizlerinde artan azot dozları sürgün ve yaprak azot içeriklerini artırmış, diğer besin maddeleri için elde edilen sonuçlar birbirinden farklı şekilde bulunmuştur. Klorofil analiz sonuçlarına göre yaprak klorofil içerikleri artan azot dozları ile artış göstermiş fakat uygulama zamanlarının klorofil içerikleri üzerinde etkisi olmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Armut, elma, azot, fertigasyon, uygulama zamanı

2013 YILINDA SONUÇLANAN ARAŞTIRMA PROJELERİ

Enstitüde 2013 yılında değişik disiplinlerde sonuçlandırılan 13 adet araştırma projesi ve bu projelerden elde edilen bulguların özetleri bölümlere göre verilmiştir.

MEYVECİLİK BÖLÜMÜ

BAZI YERLİ ve YABANCI CEVİZ ÇEŞİTLERİNİN SOĞUKLAMA SÜRESİNİN ve DONA MUKAVEMETİN BELİRLENMESİ

Erdal ORMAN, İsmail TOSUN, Mehmet Emin AKÇAY, Yaşar AKÇA, Veli ERDOĞAN

Projede 2011 yılında, don testlerinin yapılacağı sistem kurulmuştur. Ayrıca çeşitlerin soğuklama sürelerini belirlemek amacıyla kalemlerin dikileceği ısı kontrollü perlit ortamları oluşturulmuştur. Ön çalışma amacıyla, Kasım ayı sonundan itibaren denemede kullanılan çeşitlerden kalemler alınarak don testlerine başlanmıştır. Aynı zamanda soğuklama sürelerinin tespiti için kalemlerin bir kısmı da perlit ortamlarına dikilmiştir. 2012 yılında ise denemede kullanılan çeşitlerden; Aralık 2011, Ocak, Şubat, Mart 2012 aylarında 3 tekerrürlü olarak alınan kalemler, soğuklama ihtiyaçlarının tespiti için ısı (24°C sıcaklık ve %80 nem) kontrollü perlit ortamına dikilerek uç tomurcuklarının sürme oranları takip edilmiştir. Aynı şekilde alınan kalemlere 4-16 saat arasında ve -5°C ile -20°C arasında değişen suni don testleri uygulanarak tomurcukların canlılık oranları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ceviz, soğuklama, dona mukavemet

BAZI MEYVE TÜRLERİNİN MİKRO ÇOĞALTIM PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ-I

Maviyemiş (*Vaccinium corymbosum* L.), Kocayemiş (*Arbutus unedo* L.), Kaymak ağacı (*Feijoa sellowiana* Berg.)

Ayşe FİDANCI, Burhan ERENOĞLU, Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU, Kemal Abdurrahim KAHRAMAN

Proje üç meyve türünü kapsamaktadır. Projede 8 maviyemiş (*Vaccinium corymbosum* L.), 4 tip kocayemiş (*Arbutus unedo* L.), 3 tip kaymak ağacı (*Feijoa sellowiana* Berg.) ele alınmıştır. Sekiz maviyemiş çeşidinde çoğalma ve köklendirme denemeleri tamamlanmış ve alıştırma serasına dikimleri yapılmıştır. Proje kapsamındaki diğer tür olan dört tip kocayemiş ise çoğaltma çalışmaları devam etmektedir. Bu türde yeterli mikro sürgün elde edildiğinde hem *in vitro* hemde *in vivo*'da köklendirme denemeleri kurulacaktır. Feijoa da ise kültür oluşturma aşamasında mikro sürgün oluşumu meydana gelmediğinden diğer aşamalara geçilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaban mersini, feijoa, kocayemiş, mikro çoğaltım, ortam, stokinin, oksin

KİVİDE (*Actinidia deliciosa* Cv. Hayward) ÇEŞİTLİ TOZLANMA ve MEYVE SEYRELTME UYGULAMALARININ MEYVE VERİM ve KALİTESİNE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Kemal Abdurrahim KAHRAMAN

Araştırmada meyve kalitesini artırmak amacıyla çeşitli tozlanma ve seyreltme uygulamaları yapılmaktadır. Projede tozlanma denemesi; açıkta tozlanma (kontrol), kontrol+elle tozlama, kontrol+suni tozlama, arı tülü ile kapalı alanda bal arısıyla tozlama, arı tülü ile kapalı alanda bombus arısıyla tozlama uygulamalarından oluşmaktadır. Bununla birlikte

yalnızca elle tozlama ve suni tozlanmayı kapsayan keseleme denemesi de yürütülmektedir. Seyreltme denemesi ise başka bir parselde tomurcuk ve küçük meyve dönemlerindeki farklı şiddetlerde elle seyreltmeyi ve iki farklı dozda NAA ile kimyasal seyreltmeyi kapsamaktadır. Ayrıca elle seyreltme uygulamalarında bilezik almanın etkileri de araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kivi, tozlanma, seyreltme, bilezik alma, *Actinidia deliciosa*

SEBZECİLİK BÖLÜMÜ

BAZI SEBZE TÜRLERİNİN ORGANİK TOHUM ÜRETİMİNDE VERİM ve KALİTE ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ-I

Gülay BEŞİRLİ, İbrahim SÖNMEZ, Mehmet ŞİMŞEK, Gürsel ÇETİN, Barış ALBAYRAK, Zühtü POLAT, Mine RUŞEN

Bu çalışmanın amacı domates, bamyas, soğan, karpuz, ıspanak, lahana ve pırasa sebze türlerinde organik tarım koşullarında tohum üretiminin sürdürülebilirliğinin araştırılması ve elde edilen tohumların kalite özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Denemede, 2011 yılı ıspanak, lahana ve pırasa sebze türleri için tohum üretim yılıdır. Bu amaç ile 2010 yılı Haziran ayında fide elde etmek amacı ile lahana ve pırasa tohumlarının ekimi yapılmıştır. Ağustos ayında fideler denemede yerlerine dikilmiştir. Doğrudan tohum ekimi yapılarak üretilen ıspanak için tohum ekimi Eylül ayının son haftası yapılmıştır. Bu türler parselde Tesadüf Blokları deneme Desenine göre 4 tekerrürlü olarak yerleştirilmiştir. Her bir parsel büyüklüğü 125 m²'dir. 2011 yılı haziran ayında ıspanak parsellerinde Hıyar Mozayik Virüsü zararından dolayı bitkiler zarar görmüştür. Denemede, ürün kaybından dolayı yıl kaybını önlemek amacı ile, yetiştirme periyodunun uygunluğundan dolayı ıspanak parsellerine karpuz tohumu ekilmiştir. Bitki gelişimleri iyi olan her tür için tohum hasadı sonunda verim, 1000 tohum ağırlığı ve 1 gramdaki tohum sayımları yapılmıştır. Tohum parsel verimi lahanada 13.21 kg, pırasada 12.91 kg ve karpuzda 2.89 kg olarak belirlenmiştir. 1000 tohum ağırlığı lahanada 2.62 g, pırasada 3.46g ve karpuzda ise 71.63 g bulunmuştur. 1 g'daki tohum sayısı özelliği lahanada 384.31 adet, pırasada 296.25 adet ve karpuzda ise; 14.0 adet olarak belirlenmiştir. Tohum laboratuvar analizleri 2012 yılında yapılacaktır. Söz konusu ürünlerin hasadından sonra parselde yeşil gübreleme amaçlı bakla tohumu ekimi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Organik Sebze Tohumu, Sebze, Tohum, Bamyas, Soğan, Karpuz, ıspanak, Lahanas ve Pırasas.

BAZI SANAYİ DOMATESİ HATLARININ ORGANİK TARIM KOŞULLARINA UYGUNLUKLARI ve SANAYİ ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

İbrahim SÖNMEZ, Gülay BEŞİRLİ, Yasin ÖZDEMİR, Barış ALBAYRAK, İbrahim DUMAN

Organik tarım koşullarında ıslah yapılması ve ıslahta kullanılacak parametrelerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada farklı kaynaklardan elde edilen sanayi domatesi genotipleri beş yıl boyunca 3 kontrol ve 10 aday olarak organik tarım koşullarında karşılaştırılmıştır. Proje sonunda ıslah çalışmalarına konu yeni domates hatları geliştirilmesi de amaçlar arasındadır. Pazarlanabilir verimde E-8,9, X-3-4 ve Rio Grande genotipleri (sırasıyla 5270 kg/da, 4817 kg/da, 5654 kg/da ve 5433 kg/da) önde yer alırken, hibrit çeşidin ortalamada en sonda yer aldığı görülmüştür (3755 kg/da). SÇKM oranında 22 (%5,4), E-2 (%5,14) ve E-7 (%5,2) genotipleri ortalamanın üzerine çıkmışlardır. Likopen 10/6, E-8 ve X-1

genotipleri öne çıkmıştır (sırasıyla; 128 mg/kg, 136,8 mg/kg ve 129,5 mg/kg). Sonuç olarak incelenen bütün özellikler bakımından E-8, E-9, 12x6, 10/6 ve Rio Grande genotiplerinin organik sanayi domatesi yetiştiriciliğinde öne çıktıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanayi domatesi, organik tarım, ıslah

TIBBİ ve AROMATİK BİTKİLER BÖLÜMÜ

LAVANTA TÜRLERİNDE ADAPTASYON ÇALIŞMALARI-I

Ahmet Bircan TINMAZ, Celal DAĞISTANLIOĞLU, Ünal KARİK, Doğan ARSLAN, Mustafa ÖZTÜRK, K. H. Can BAŞER, Gülendamar TÜMEN, Mine KÜREKÇİOĞLU

Deneme kapsamında her iki Enstitüde bitki gözlem ve ölçümleri yapılmıştır. Bitki boyu, kuru çiçek ağırlığı, uçucu yağ % si yönünden değerlendirmeler yapılmıştır. Uçucu yağ komponentleri yönünden değerlendirmeler devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lavanta, Uçucu Yağ, Adaptasyon, *Lavandula Angustifolia*, *Lavandula X Intermedia*.

BİTKİ SAĞLIĞI BÖLÜMÜ

GÜNEY MARMARA BÖLGESİ'NDE DOMATES GÜVESİ [*Tuta absoluta* (Meyrick) (Lep.:Gelechiidae)]'NİN ve DOĞAL DÜŞMANLARININ SÜRVEYİ İLE POPULASYON TAKİBİ.

Gürsel ÇETİN, Cemil HANTAŞ, Pınar GÖKSEL

Bu çalışma, Güney Marmara Bölgesi'nde (Bilecik, Bursa, Düzce, Kocaeli, Sakarya ve Yalova) tarla ve örtü altında yetiştirilen domateslerde *Domates güvesi* (*T. absoluta*)'nin varlığını, yayılışını ve bulaşma oranını belirlemek ve popülasyon takibini yapmak amacıyla 2011 ve 2012 yıllarında yapılmıştır. Sistematik Örneklem Yöntemine göre yapılan çalışma sonunda sürvey yapılan illerin tamamının zararlı ile bulaşık olduğu saptanmıştır. Bulaşma oranları, tarla domatesinde %1-10 örtüaltında ise %1 olarak belirlenmiştir. Sırk domateslerde bulaşma %5-10, meyvedeki zarar ise %3-5 arasında değişmiştir. Popülasyon takibinde erginler tuzaklarda ilk kez Nisan ve Mayıs aylarında görülmüştür. En yoğun popülasyona ağustos, eylül ve ekim aylarında rastlanılmıştır. Tuzaklarda erginler yıl sonuna kadar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Domates, *Tuta absoluta*, popülasyon takibi, Marmara Bölgesi

YALOVA İLİ ELMA BAHÇELERİNDE SORUN OLAN YABANCI OT MÜCADELESİNDE ÖRTÜCÜ BİTKİLERİN KULLANIMININ ARAŞTIRILMASI

Mine RUŞEN, Adnan DOĞAN, Barış ALBAYRAK, Ahmet B. TINMAZ, Hasbi YILMAZ, Hüseyin ÖZPINAR, Ayşe IŞIK

Bu araştırmada, Elma Bahçelerinde bulunan yabancı otlarla mücadelede, örtücü bitki kullanıma imkânlarını araştırılmış, bunun yanı sıra toprakta oluşacak kimyasal ve fiziksel değişiklikler, toprak nemi yönüyle farklılıklar olup olmadığı, meyve verim yönüyle değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Çalışma Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü 4 yaşlı elma bahçesinde, Kırmızı yumak (*Festuca rubra* L.) , Ak üçgül (*Trifolium repens* L.) , Yeraltı üçgülü (*Trifolium subterraneum* L.), İnce tavus otu (*Agrostis tenuis* Sibth.), kontrol, iki sürüm + ilaç parselleri olacak şekilde kurulmuştur. Her bir örtücü bitki çeşit parselinin, toprak, bitki florasında oluşturduğu değişimler ve her parselde oluşan

yabancı ot yoğunluğu, örtücü bitki yoğunluğu, sulama miktarındaki farklılıklar, meyvede verim ve bazı kalite unsurlarının değişimi değerlendirilmiştir. Bu çalışma 2011–2012 yıllarında Yalova ilinde yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Elma bahçesi, yabancı ot mücadelesi, örtücü bitki, yabancıot yoğunluğu

GIDA TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ

BAZI GÜVEY FENERİ (*Physalis peruviana* L.) TİPLERİNİN BESİN İÇERİKLERİNİN BELİRLENEREK; KURUTMAYA UYGUNLUĞUNUN ARAŞTIRILMASI

Aysun ÖZTÜRK, Yasin ÖZDEMİR, Mehmet ŞİMŞEK, Barış ALBAYRAK

Physalis peruviana Linnaeus, *Solanacea* familyasına ait ve *Physalis* cinsine mensup olup, ülkemizde “güvey feneri, altın çilek, yer kirazi, inka eriği” olmak üzere birçok isimle bilinmektedir. *P. peruviana* türleri farklı tropik ve subtropik ülkelerden Güney Afrika, Amerika, Yeni Zelanda ve İspanya’ya kadar birçok ülkede tanınmakta ve ticari olarak yetiştirilmektedir. Ülkemizde ise; Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgeleri gibi ılıman iklim koşullarında yetiştigi bilinmektedir. Güvey feneri meyvesi genellikle taze olarak tüketilmekle birlikte, kurutulmuş olarak da tercih edilmektedir. Projenin 1.yılında Enstitümüzde yetiştirilen 6 adet güvey feneri tipinin taze meyve örneklerinde renk, pH, titrasyon asitliği, kuru madde, kül, karoten, C vitamini, ham lif, indirgen şeker, toplam fenolik madde miktarı, antioksidan aktivite ve mineral madde analizleri yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre kurutma için en uygun tip belirlenmiş ve belirlenen güvey feneri tipinde; projenin 2. yılında ozmotik ön işlem (%40 şeker çözeltisi) uygulaması ve uygulamasız güvey feneri örnekleri 60°C ve 70°C’de etüvde hareketli sıcak hava ile kurutulmuştur. Kurutulan örneklerde tazedeki yapılan analizler tekrarlanmış ön işlemlili ve işlemsiz 2 farklı sıcaklıkta kurutulan örneklerdeki farklılıklar istatistiki olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma sonucunda; analiz edilen tiplere ait güvey feneri meyvelerinin C vitamini, toplam fenolik madde miktarı ve mineral maddelerce (özellikle fosfor) zengin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca taze ve kurutulmuş güvey feneri örneklerinin iyi birer ham lif ve karoten kaynağı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Physalis peruviana* Linnaeus, Kurutulmuş Güvey Feneri, Karoten, Ham lif, C vitamini

ZEYTİN ve ÇOCUK (DÜNYA ZEYTİN KONSEYİ PROJESİ)

Yasin ÖZDEMİR, Aysun ÖZTÜRK, Engin GÜVEN

Gıda tüketim alışkanlıkları çocukluk yaşlarında oluşmaktadır. Bu nedenle çocuklar sağlıklı gıda tüketim alışkanlıklarının kazanması için eğitilmeli ve bilgilendirilmelidirler. Çocuklar hangi gıdaların vücudumuzda hangi etkilere sebep olabileceği anlatılmalıdır. Bu yüzden Zeytin ve Çocuk Projesi çocuklarda zeytinyağının ve sofralık zeytinin sağlığa faydalı etkileri hakkında farkındalık oluşturulmayı amaçlamaktadır. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü ve Uluslararası Zeytin Konseyi tarafında fonlanan proje 36909 Euro bütçeye sahiptir ve 1 Ekim–24 Aralık 2013 tarihleri arasında gerçekleşmiştir. Bu proje Yalova’daki çocuklar üzerine odaklanmış panel, konferans, sergi, anket, zeytin ve zeytinyağı promosyonu dağıtımı, seminerler ve resim yarışmasını kapsamaktadır. Bu sayede zeytinyağının ve sofralık zeytinin sağlığa faydalı etkileri hakkında farkındalık oluşturulması ve tüketimlerinin artırılması hedeflenmiştir. 12 çeşit tanıtıcı ve eğitici broşür

ve 10 çeşit eğitici poster hazırlanmıştır. Proje kapsamındaki açılış programı ile 117 yetişkine, kapanış programı ile 189 yetişkine ve çocuğa, anketler ile 497 yetişkine, zeytin ve zeytinyağı promosyonları, broşürler, posterler ve seminerler ile Yalova Merkez'deki tüm ilk ve orta okullara ulaşılmıştır. Zeytin ve resim yarışmasına ise 164 çocuk katılmıştır. İnternet haber sitelerinde ve yerel gazetelerde proje faaliyetleri ile ilgili 39 haber çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeytin, zeytinyağı, çocuk

HASAT SONRASI FİZYOLOJİSİ ve MEKANİZASYON BÖLÜMÜ

SOĞAN (*Allium cepa* L.) YETİŞTİRİCİLİĞİNDE AZOT ve KÜKÜRT UYGULAMALARININ HASAT SONRASI DEPOLAMA SÜRECİNDE KALİTE ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ.

Arzu ŞEN, Tuncay ACICAN, S. Seçil ERDOĞAN, Barış ALBAYRAK, Gülay BEŞİRLİ, Zühtü POLAT

Soğan, dünyanın farklı bölgelerinde yetiştirilebilen ve çok farklı şekillerde tüketilebilen oldukça popüler bir sebzedir. 4000 yıldan daha fazla bir süredir yetiştiriciliği yapılmaktadır. Türkiye kuru soğan üretimi bakımından dünyada önemli ülkelerden birisidir, toplam üretimin %2.5–3'ünü karşılar. Çin ise dünya soğan üretiminde ilk sırada yer alıp toplam üretimin %30'unu karşılamaktadır. Türkiye ortalama yıllık 1.9 milyon ton kuru soğan üretimiyle Çin, Hindistan, Amerika ve Pakistan'ın ardından 5. büyük üretici konumundadır. Türkiye'nin kuru soğan üretim alanı yaklaşık 650 bin dekar, üretim miktarı yaklaşık 1.9 milyon ton ve dekara verimi ise 2.87 ton'dur. Pazarlanabilir soğan üretiminde yüksek verim ve homojen baş büyüklüğü en önemli iki kriterdir. Bitki besin maddeleri, ürünlerin verimliliğinin artırılmasında ve kaliteli ürün elde edilmesinde önemli role sahiptir. Yapılan araştırmalara göre, soğanın kimyasal yapısı üzerine genetik, çevre ve hasat sonrası faktörler etkili olmaktadır. Çevre faktörleri içerisinde kükürt ve azot en önemli role sahip olan etmenlerdir. Gereksiz yere fazla yapılan azot gübrelemesi soğanın depo ömrünü azaltmaktadır. Kükürt uygulanan soğanlarda muhafaza sürecinde ağırlık kaybı ve çimlenme azalmaktadır. Bu çalışmanın amacı; farklı azot ve kükürt dozlarının soğanın (*Allium cepa*, L.) depolanma sürecinde bazı kalite kriterleri ve depolanma ömrü üzerine etkisini belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Soğan, Azot, Kükürt, Soğuk Muhafaza.

DEVECİ ARMUT ÇEŞİDİNDE MUHAFAZA PERİYODU SÜRESİNCE; 1-MCP UYGULAMASI, ALPHA FARNESENE ENZİM AKTİVİTESİ, ETİLEN ÜRETİMİ ve YÜZEYSEL YANIKLIĞIN GELİŞİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER.

Arzu ŞEN, Tuncay ACICAN, Mehmet Emin Akçay, S. Seçil ERDOĞAN, Zekiye GÖKSEL, Erdinç UYSAL, M. Hakan ÖZEN, Himmet TEZCAN

Deveci armut çeşidinin muhafazasına yönelik yeni bir teknik denendi. Armut üretim miktarları ve üretim alanları incelendiğinde ülkemiz rakamsal olarak önemli bir üretici görünümünde olmakla birlikte uluslararası piyasalarda talep edilen miktar ve kaliteye uygun çeşitlerin olmaması nedeniyle aynı başarıyı üretilen ürünlerin pazarlanması bakımından yakalayamamaktadır. Bununla birlikte; uygun hasat zamanının ve özellikle çeşitlerin hasat sonrası fizyolojik özelliklerinin yeterince bilinmemesi ve çağdaş teknolojinin gerektirdiği şekilde uygulanamaması sonucu soğuk zincir boyunca çeşitli nedenlere dayanan bozulmalar büyük kayıplar meydana getirmekte ve üretimin yaklaşık %25–30 unu kullanmadan alıp götürmektedir. Fungal kökenli çürümeler yanında armutlara

özgü fizyolojik bozuklukların da önemli derecede rol oynadığı bu kayıplar ülkemiz armut üretimini dolaylı olarak olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Ülkemizde Deveci armut çeşidi ile yapılan çalışmalar çok sınırlı kalmıştır. Meyvenin hasat safhasındaki fizyolojik ve kimyasal özelliklerinin hasat sonrası sürekliliğini sağlamak böylece pazar ve tüketici tarafından istenen yüksek kalite özelliklerinin kaybını engellemek veya en düşük bir düzeye indirmek, depolama süresince meyvelerde görülen yüzeysel yanıklığın; KA ve 1-MCP (1-Methylcyclopropene) (etilen inhibitörü) uygulamasıyla kontrol edilebilmesi ve depolama periyodu boyunca sözü edilen bu uygulamalarla birlikte; alpha farnesene enzim aktivitesi ile etilen üretimi, pektin esteraz aktivitesi ile meyve eti sertliği ve fenolik madde ile kabuk yanıklığı arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

BURSA İLİNDE BİTKİSEL ÜRÜN SİGORTASI UYGULAMALARINA YÖNELİK ÇİFTÇİLERİN YAKLAŞIMI, SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Filiz PEZİKOĞLU, Mehmet Emin ERGÜN, Mustafa ÖZTÜRK, Mine UÇAR, Atilla ALTINTAŞ

Bu çalışma ile, Bursa ili ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerden sigorta yaptıran 60 ve yaptırmayan 61 olmak üzere toplam 121 üretici ile anket çalışması yapılarak; tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptıрма ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri belirlenerek, bu sektörün gelişimine ışık tutacak verilerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Yapılan saha çalışmasında elde edilen verilere ve gözlemlere göre bitkisel ürün sigortasının yaygınlaşmasında %50'lik devlet desteğinin ve tanıtım toplantılarının payı çok önemlidir. Tanıtım toplantılarına katılım sağlamamış da olsa üreticilerin büyük kısmı devlet destekli tarım sigortasının kapsam ve şartlarını bilmektedir. Genel olarak sigorta yaptıрма konusunda kararsızlık yaşayanlar, hisseli arazileri işleyenler ve bulundukları alanlarda önemli bir doğal riskle karşı karşıya olmayanlar tarım sigortası sistemi dışında kalmaktadır. Özellikle çok yıllık bitkilerde hayvan sigortasında olduğu gibi bitki hayat sigortasının da olması talepleri gelmiştir. Don ve dolu zararları nedeniyle bir sonraki yılın meyve gözlerinde oluşan zararın etkisi yalnızca doğal afetin yaşandığı dönemde ortaya çıkan rekolte zararını kapsamaz. Ancak sigorta yıllık yapılmakta ve yalnızca zararın karşılaşıldığı yıl için ürün kaybı sigorta konusunu oluşturmaktadır. Meyveler uzun dönemli yatırım bitkileridir. Ağaçta oluşabilecek hasarlar dikkate alınmamakta, doğal afet yalnız ürüne odaklanmaktadır. Oysaki hayvansal üretimde hayvana yönelik bir hayat sigortası bulunmaktadır. Benzer uygulamanın bitkisel üretimde çok yıllık bitkiler için de yapılması dikkate alınacak bir konudur.

Anahtar Kelimeler: Bitkisel üretim, tarım sigortası, çiftçi eğilimi, Bursa

2013 YILINDA DEVAM EDEN ARAŞTIRMA PROJELERİ

2012–2013 yılları içinde sonuçlandırılan çalışmalar dışında, önceki yıllarda yürütülmeye başlanmış ve 2013 yılı itibarıyla devam eden 49 adet araştırma çalışması bölümlere göre aşağıda verilmiştir.

MEYVECİLİK BÖLÜMÜ

TÜRKİYE KLONAL ELMA ve ARMUT ANAÇLARININ GELİŞTİRİLMESİ

Mehmet Emin AKÇAY, Selma ÖZYİĞİT, Adnan DOĞAN, Ayşe FİDANCI, Cemil HANTAŞ, Zühtü POLAT, Barış ALBAYRAK

Proje, Türkiye'nin önemli meyve türlerinden elma ve armutta anaç ihtiyacını karşılamak amacı ile başlatılmıştır. Ülkemiz ve Dünya elma, armut yetiştiriciliğine konu olabilecek bodur–yarıbodur klonal anaç veya anaçları geliştirmek amacı ile başlatılan bu çalışma 3 farklı lokasyonda (Yalova, Erzincan ve Eğirdir–Isparta) yürütülmektedir. Yalova'da yürütülen çalışmalar sonucunda; Marmara bölgesi illerinde yabancı türlerin bulunduğu alanlar gezilerek amaca uygun toplamalar yapılmaya çalışılmıştır. Elma ve armut türlerine ait olan çöğür üretim alanları (Cerrah–İnegöl/Bursa) incelenmiş ve bu alanlarda bulunan bazı bitki örnekleri alınarak Enstitü parsellerine dikimleri gerçekleştirilmiştir. Toplanan bu 120 tip bitkiler içerisinde amaca hizmet edebileceği düşünülen 40 Tip Elma ve 1 Tip Armut anaç aday adaylarının çelik ve saksı içerisinde daldırma ile çoğaltma denemelerine başlanmış ancak seri materyal üretime geçilememiş olup çoğaltma çalışmalarına devam edilmiştir. Saksı içerisinde bulunan tiplerden EL–5, EL–8, EL–32 ve EL–34 nolu elma tiplerinde daldırma sonucunda çok zayıf köklenme olmuş ve dikenlilik arttığı için çalışmadan çıkarılmış diğer saksılı bitkiler ise 2013 Aralık ayında toprağa dikilerek çoğaltma işlemlerine burada devam edilecektir. Türkiye'nin doğasında bulunan elma–armut tür, çeşit veya tiplerinden henüz üretime kazandırılmamış ve klonal anaçlık özelliği gösterebilenlerinin bulunarak ülke yetiştiricisinin hizmetine sunulmasına çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, elma, armut, klon, anaç

MELEZLEME ve MUTASYON ISLAHI YOLU İLE KENDİNE VERİMLİ ve İHRACATA UYGUN KIRAZ ÇEŞİTLERİNİN ELDE EDİLMESİ

Mehmet BAŞ, Ayşe FİDANCI, Selma ÖZYİĞİT, Adnan DOĞAN, Burak KUNTER, Yaprak KANTOĞLU

Bu çalışmada 0900 Ziraat çeşidimizi kullanarak melezleme ıslahı ile kendine verimli ve yüksek kalitede ve mutasyon ıslahı ile yüksek kalitede, daha bodur yeni kiraz çeşitlerinin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Melezleme çalışmalarının ilk aşamasında ebeveyn olarak 0900 Ziraat çeşidi ile kendine verimli olan Stella ve Sweetheart çeşitleri kullanılmıştır. Yapılan ilk melezlemelerle yaklaşık 550 adet melez bitki elde edilmiştir. Bu tiplerin hemen hepsinden meyve elde edilerek pomolojik gözlemleri ile yıllara göre verim kayıtları tutulmaktadır. Şu an bu melez tiplerde kalibresi 27 mm ve daha üzeri olan ve meyve ağırlıkları ortalama 9.0–14.1 gram arasında değişen ve yapılan moleküler analiz sonucu çoğu kendine verimli olan tiplerde değerlendirmeler devam etmektedir. Ayrıca mutasyon ıslahı ile verimli, kaliteli ve kompakt çeşitler elde etmek için 0900 Ziraat çeşidinin farklı dozlarda ışınlanan dormant tomurcukları yabancı kiraz anaçlarına aşılansak potansiyel mutant fidanlar elde edilmiştir. Elde edilen 400 civarındaki bireyden ilk aşamada 112

mutant birey seçilmiştir. İlk aşama melez ve mutant tipler arasından yapılan tekrar seleksiyon çalışmaları ile 7 melez ve 10 mutant tip iki farklı anaç kullanılarak (kuş kirazi çöğürü ve Gisela-6) tekerrürlü denemeye alınmışlardır. Projenin ikinci aşamasında, ilk aşamada seçilen iki kendine verimli tip (B-13 ve D-2) ile Regina, Ferbolus Verdel ve Sweetheart ebeveynlerinden oluşturulan yeni melezleme kombinasyonları bulunmaktadır. İkinci aşama melezleme çalışmalarından dört yılda toplam 1.660 melez birey elde edilmiştir. Melez ve mutant bireyler üzerindeki morfolojik, fenolojik ve pomolojik değerlendirmelere devam edilmektedir. Ümitvar olan iki mutant tip için çeşit tescil çalışmaları başlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: kiraz, ıslah, melezleme, mutasyon

MEYVE GENETİK KAYNAKLARI MUHAFAZA ve DEĞERLENDİRME PROJESİ

Selma ÖZYİĞİT, Mehmet Emin AKÇAY, Burhan ERENOĞLU, Mehmet BAŞ, İsmail TOSUN, Nesrin AKTEPE TANGU, Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU, Ayşe FİDANCI, Adnan DOĞAN, Erdal ORMAN, Emre BİLEN, Özlem UTKU

1. Elma Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Bu dönem itibarıyla Elma genetik parselinde gerekli kültürel bakım işlemleri gerçekleştirilmiştir. Parselde kurumlardan dolayı bitki kayıpları meydana gelmiştir. Parselin yeniden tesis edilmesi amacıyla 2014 yılında aşılama çalışmaları yapılacaktır.
2. Kiraz Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Kiraz parselinde 159 yerli ve yabancı çeşit muhafaza edilmektedir. Dönem içerisinde gerekli bakım işlemleri gerçekleştirilmiştir.
3. Armut Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Mevcut genetik parselde ağaç kurumaları fazla olmasından dolayı yabancı armut üzerine aşılama 2014 yılında yapılarak yeni bahçe kurulacaktır.
4. Ceviz Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Ceviz genetik kaynakları parselinde bulunan 42 genotipe ait özellikler UPOV kriterlerine ve moleküler tekniklerle belirlenmesi ile ilgili yeni bir projeye bu yıl başlanmıştır. Bu proje ile bu genotiplerin akrabalık durumları ortaya konularak ıslah çalışmaları için bir kaynak teşkil edecektir. Dönem içerisinde parselde gerekli kültürel işlemler yapılmıştır.
5. Kestane Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Mevcut parselde kültürel bakım işlemleri gerçekleştirilmiştir. Kestane dal kanseri sebebiyle mevcut genetik kaynakları parselinin yenilenmesi ve yeni çeşitlerin tescili amacıyla 'Bazı Kestane Çeşit ve Genotiplerinin Yalova Koşullarında Değerlendirilmesi' projesi teklif edilecektir.
6. Şeftali-Nektarin Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Parsel yenileme ve kurumlardan dolayı ölen çeşit ve tiplerin aşılama çalışmalarına devam edildi. Şeftali Çeşit Geliştirme projesinde genetik kaynak olma özelliği taşıyan melez bitkiler parselde eklenecektir.
7. Sofralık Zeytin Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Sofralık zeytin genetik kaynakları parselinde bulunan G20/1 ve G20/7 tiplerinin tescil işlemleri devam etmektedir. Eksik olan çeşitler için fidan üretimi yapılmış olup 2014 yılında parselde eklenecektir.
8. Kızılcık Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Kızılcık genetik parselinde yıllık bakım işlemleri gerçekleştirilmiştir. Koleksiyon parselinde olupta genetik parselde aktarılması düşünülen tiplerde fidan üretimi yapılmıştır. Daha önce tescili yapılan çeşitlerin tanıtımı ve yaygınlaştırılması için kızılcık üretimi yapılan Bursa, Yalova, İzmit, Zonguldak, Sakarya ve Bilecik illerinde demonstrasyon ve eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

9. Üzümsü Meyveler Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Üzümsü meyveler genetik parselinde bulunan Böğürtlen, Ahududu, Bektaş ve Frenk Üzümleri türlerine ait çeşitlerde gerekli kültürel bakım işlemleri gerçekleştirilmiştir. Parselde sulama ve destek sistemlerindeki eksiklikler giderilmiştir.

10. Hünnap Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi: Verim alınan çeşit ve tiplerde pomolojik analizlere devam edilmiştir. Parselde gerekli kültürel bakım işlemleri yapılmıştır.

BAZI MEYVE TÜRLERİNİN MİKRO ÇOĞALTIM PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ-II **Zeytin (*Olea europaea* L.), Hünnap (*Ziziphus jujuba* Mill.), Aronya (*Aronia melanocarpa* (Michx.) Ell.)**

Ayşe FİDANCI, Mehmet BAŞ, Nesrin AKTEPE TANGU

Bu çalışma 2013–2015 yılları arasında Enstitü doku kültürü laboratuvarında yürütülecektir. Ülkemiz meyvecilik potansiyeli bakımından dünyada önemli bir yere sahiptir. Farklı iklim özelliklerine haiz bölgelerden oluşan ülkemiz, yetişen ve yetiştirilecek olan meyve türlerinde de önemli bir avantaja sahiptir. Bu projede üç meyve türü ele alınacaktır. Bu çalışma ile ülkemiz meyveciliği açısından yeni sayılabilecek aronya ve hünnap türlerini üreticilerimize tanıtarak *in vitro* çoğalma durumunu belirlemek, melezleme sonucu elde edilen zeytin tiplerinin hızlı bir şekilde çoğaltıp üretime kazandırmak amaçlanmıştır. Çalışacağımız bu türlerde geleneksel üretim metodu çok etkili bir yöntem değildir. Üretimi sınırlandıran problemlerin üstesinden gelebilmek için *in vitro* üretim bir çözüm olabilir. Bu projenin amacı üç meyve türünde *in vitro* üretimi denemek ve geliştirmektir.

Anahtar Kelimeler: Doku kültürü, Ortam, Sitokinin, Oksin, Aronya, Zeytin, Hünnap

MELEZLEME YOLUYLA ŞEFTALİ ÇEŞİT İSLAHI-2

Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU, Adnan DOĞAN, S. Seçil ERDOĞAN

Bu çalışma ile sanayilik çeşitler ve geç dönemde olgunlaşan sofralık çeşitler geliştirilmesi amaçlanmaktadır. 2008 melezleme çalışmasına ait arazideki 2830 adet bitkiden ilk meyveler alınmış ve proje amacına uygun olan 35 adet sanayilik ve 204 adet sofralık tip ikinci seleksiyon için seçilmiştir. 2012 yılında henüz meyve vermeyen 2009 melezlerinin değerlendirmesine devam edilecektir. Parselde bulunan ve amacımıza uygun olmayan 660 adet bitkinin sökülmesi yapılmıştır. Melez parselinde sulama, gübreleme, toprak işleme, hastalık ve zararlılarla mücadele gibi kültürel işlemlere ve pomolojik analizlere devam edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Şeftali Melezleme, Çiçek Tozu, Çimlendirme.

GÜNEY MARMARA'DA BURSA SİYAHİ İNCİR ÜRETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ-2

Nesrin AKTEPE TANGU, Burhan ERENOĞLU, Hilmi KOCATAŞ, Cengiz TÜRKAY

Bu proje ile ülkemiz için önemli bir ihracat ürünü olan Bursa Siyahı incir çeşidinin seçilen 8 klonu farklı ekolojilerde morfolojik, pomolojik özellikleri ve hasat sonrası fizyolojileri bakımından incelenerek en iyi performans gösteren klonlar üretime kazandırılması amacıyla yürütülmektedir. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsünde, seçilen klonlarla 2006 yılında oluşturulan bahçenin bakım işlemleri yapılarak sağlıklı gelişmeleri sağlanmıştır. 2012 yılı içerisinde alınan meyvelerde proje kapsamında öngörülen teknolojik analizler ve pomolojik ölçümler yapılmıştır. Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsünde de deneme parselinde bakım işlemleri devam etmekte olup meyvelerde bazı

özellikler tanımlanmıştır. Alata Bahçe kültürleri Araştırma Enstitüsünde yeni parsel 2011 yılı Nisan ayında tesis edilmiştir. Proje sağlıklı bir şekilde yürümektedir.

Anahtar Kelimeler: İncir, Bursa Siyahı, Klone Selection

MELEZLEME YOLU İLE YENİ ZEYTİN ÇEŞİTLERİNİN ELDE EDİLMESİ

Nesrin AKTEPE TANGU, Mehmet Emin AKÇAY, Cemil HANTAŞ, Yasin ÖZDEMİR

Sofralık kalitesi tartışılmaz olan Gemlik zeytin çeşidinin bazı olumsuz özelliklerinden yola çıkılarak 1990 yılında başlatılan "Melezleme Yolu İle Yeni Zeytin Çeşitlerinin Geliştirilmesi" projesinin ilk aşaması 1990–1998 yılları arasında tamamlanmış ve ön elemeye tabi tutulduktan sonra 2028 F1 bitkisi ile 1999 yılında gözlem bahçesi oluşturulmuştur. 2002 yılında ilk meyveler görülmeye başlamıştır. 2010 yılında amaca uygun tipler seçilerek ön seleksiyon işlemi tamamlanmıştır. Seçilen F1 bitkileriyle gözlem bahçesi oluşturularak en üstün özellik gösteren tiplerin seçimi yoluna gidilecektir. 2011 yılı içerisinde seçilen tiplerin çoğunda aşılama çalışmaları için yeterli kalem çıkmadığından aşılama çalışmaları yapılamamıştır. 2012 yılında Edremit Zeytincilik Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü tarafından aşılama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Elde edilen fidanlarla 2013 yılında bahçe tesisi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zeytin, melezleme ıslahı, Marmara Bölgesi

BAZI YERLİ CEVİZ GENOTİPLERİNİN AGROMORFOLOJİK ve MOLEKÜLER TANIMLANMASI (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Erdal ORMAN

Türkiye, ceviz üretiminde yaklaşık 9 milyonu aşkın kayıtlı ağaç varlığı ve 180 bin ton civarındaki üretimle dünyanın önde gelen ülkelerinden birisidir (Faostat, 2010). Ülkemizin sahip olduğu bu miktardaki ceviz ağacının büyük bir kısmı tohumdan çıkmıştır. Bu nedenle, genetik açılamdan dolayı her bir ceviz ağacı, bir çeşit ya da genotip durumundadır. Bu durum ıslah açısından çok önemli bir avantajdır. Islah amaçlı yapılan çalışmaların sürdürülmesi, üstün vasıflı ceviz gen kaynaklarımızın belirlenmesi ve genetik zenginliğimizin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Ülkemizde bu güne kadar yapılan ceviz seleksiyonlarında; dünya standartlarında hatta daha üstün vasıflı meyve özelliklerine sahip, ümit var tipler ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen birçok ümitvar tip, Enstitümüz Ceviz Genetik Kaynakları Parselinde koruma altına alınmıştır. Günümüzde, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü ceviz gen kaynağı olarak 110'un üzerinde standart yerli ve yabancı çeşit ve genotipe sahiptir. Bu çalışmayla, doğal bitki gen kaynakları bakımından oldukça zengin olan ülkemizde, bizler için önemli bir meyve türü olan cevizde, enstitümüz ceviz genetik kaynakları parselinde yer alan toplam 42 adet yerli ceviz genotipinin morfolojik olarak UPOV kriterlerine göre, fenolojik gözlemleri, pomolojik analizleri yapılacaktır. Ayrıca Enstitümüz biyoteknoloji laboratuvarında DNA (ISSR) parmak izi yöntemiyle de genetik yapıları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ceviz, moleküler, UPOV, morfoloji, pomoloji, fenoloji, ISSR

ORGANİK ZEYTİN YETİŞTİRİCİLİĞİNDE ÖRTÜ BİTKİSİ ve MALÇ KULLANIMININ VERİM, KALİTE ve ÇEVREYE OLAN ETKİLERİ (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Emre BİLEN

Organik arazilerde biyo-çeşitliliğin konvansiyonel tarım uygulanan arazilere göre %30 ve daha fazla oranlarda arttığı görülmektedir. Biyo-çeşitlilik, tarım alanlarında insan girdi ihtiyacını azaltan tarımda sürdürülebilirliği destekleyen çok önemli bir doğal varlıktır.

Ancak organik tarıma geçiş otomatik olarak bu faydaları sağlamamaktadır. Örtü bitkisi ve organik malç uygulamalarının, biyo çeşitliliği arttırmanın yanında, toprağı korunmak ve iyileştirmek, toprak sıcaklığını ve suyunu korumak, toprak organik maddesini arttırmak, toprak besin maddelerini zenginleştirmek, yabancı ot popülasyonunu kontrol altında tutmak, hastalık ve zararlı popülasyonlarının kontrolünde direk veya dolaylı olarak etkili olmak gibi pek çok olumlu özelliğı bulunmaktadır. Bu etkilerinden ötürü sürdürülebilir olarak verimin arttırılmasında, zeytin ve zeytinyağı kalitesinin arttırılmasında ve üretimin çevreye olan olumsuz etkilerinin sınırlandırılmasında önemli katkılar oluşturabilmektedir. Bu unsurlar göz önünde bulundurularak sürdürülen projede, organik malç (saman) uygulanan, örtü bitkisi (fiğ+yulaf) ekilen, doğal vejetasyonun korunduğı ve son olarak ta doğal vejetasyonun işlenerek temizlendiğı zeytin ağaçlarının altında gerçekleştirilen 4 uygulama kullanılmaktadır. Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsünde bulunan zeytin bahçesinde gerçekleştirilen araştırmada, örtü bitkisi ve organik malç uygulamalarının organik zeytin üretiminde, verim, kalite ve ekolojiye olan etkileri değerlendirilerek, üretimde sürdürülebilirliğe katkısı olacak, üreticilere tavsiye edilebilecek yetiştirme yönteminin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Organik tarım, zeytin, örtü bitkisi, malç, bio-çeşitlilik

YERLİ ve YABANCI TİCARİ CEVİZ ÇEŞİTLERİNİN FARKLI EKOLOJİLERDEKİ PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ

Yılmaz BOZ, Özlem UTKU, Erdal ORMAN

Türkiye, cevizin gen merkezleri ve anavatanları arasında yer almaktadır. İstatistiki verilere göre dünyada önemli bir ÷lke olarak yer almasına rağmen üretim ve ihracatta potansiyelinin çok gerisindedir. Ülkede mevcut üretimin iç tüketimi karşılayamaması ve dolayısıyla dış satım yapmak yerine, son yıllarda ceviz ithal eder duruma düş÷lmesinin en önemli nedeni, uzun yıllar üretimin tohumla çoğaltılmış veya kendiliğinden büyüyen mevcut ağaçlardan karşılanmış olmasıdır. Bu sorunun çöz÷mü için son 30 yıldır ÷lkemizin birçok yöresinde yapılan ve devam etmekte olan ceviz seleksiyon çalışmalarında seçilen üstün tiplerden bir kısmı tescil edilerek, standart çeşit olarak önerilmiştir. Diğer taraftan, ceviz son yıllarda çok popüler bir meyve türü olması nedeniyle bahçe tesisinde artış olmaktadır. Ancak en önemli konu bahçe tesis edilirken bölgeye uygun çeşitlerin kullanılmasıdır. Bölgeye uygun çeşitler kullanılmadığı zaman verim ve kalitede büyük sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle çeşitlerin değişik ekolojik koşullardaki adaptasyon yetenekleri araştırılarak, bölgeye göre çeşit seçimine gidilmelidir. Bu çalışmalar yapılmadan bahçe tesis edildiğı için Türkiye’de özellikle 1990 yılından sonra kamu kurum ve kuruluşlarının desteğı ile yürüt÷len ceviz fidanı dağıtım projelerinden beklenen ekonomik katma değ er katkısı verimli ve sürdürülebilir nitelikte olmamıştır. 2000’lı yıllardan günümüze yaklaşık 7 milyon fidan dağıtıldığı tahmin edilmektedir. Ancak üretime yansımadığı gör÷lmektedir. Ceviz yetiştiriciliğinin geliştirilmesinde yeni ulusal politikalar oluşturulması Ar-Ge kuruluşlarının bölgesel ve ÷lkesel alanlarda çalışma yapmasının zorunlu olduğunu göstermektedir. Bu Proje, Türkiye ceviz yetiştiriciliğinde; uygun çeşit seçimi, alanında bölgesel düzeyde sorun çözmek ve ekonomik anlamda da katkı sağlamak anlayışını kapsamaktadır. Bu projede halen yürüt÷lmekte iken Şubat 2012 itibariyle çalışma süresi dolan ancak sağlıklı sonuçlar için çalışmaların devam etmesinin zorunluluk arz ettiğı ve 2008 yılında kurulan ceviz bahçelerinde yürüt÷lecektir. Çalışmada halen bulunan materyal kullanılarak, fenolojik, morfolojik ve pomolojik çalışmalar yürüt÷lecektir. Proje sonucunda 11 farklı ekoloji de yerli ve yabancı çeşitlerin performansları belirlenecek ve

dolayısıyla ülke ceviz yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için bölgesel anlamda gerekli ön bilgiler elde edilecektir. Uygun çeşitlerin seçimi ile kurulacak kapama bahçeler sayesinde standart üretim ile ihracat imkânlarımız önü açılacaktır. Üretimde verim ve kalitenin artmasına bağlı olarak Türkiye ceviz yetiştiriciliğine katkı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ceviz, Çeşit, Adaptasyon

KİVİ ISLAHI-1

Kemal A. KAHRAMAN, Arif ATAĞ, Belinda AYDIN

Projede kivi koleksiyon bahçesi tesis edilmiştir. Yaklaşık 1000 taneden oluşan çöğür popülasyonunda erkek ve dişi tiplerin tespiti için yaşlı omcalara aşılama yapılmıştır. Bu omcalarda sonraki yıllarda çiçeklenme dönemi takip edilerek fenolojik olarak cinsiyet tayinleri yapılmıştır. İki yıllık fenolojik gözlemler sonucunda 176 adet erkek ve 104 adet dişi birey tespit edilmiştir. Dişi bireylerden 85 tanesinde meyve elde edilerek meyve ağırlığı ve SÇKM (%) değerleri alınmıştır. Dişi bireylerin tamamı Hayward'dan daha erkenci tipler olup aralarında sarı meyve eti rengine sahip olanlar bulunmaktadır. Öte yandan moleküler çalışmalar kapsamında öncelikle çöğürlerin DNA izolasyonu yapılmıştır. RAPD, SSR ve SCAR markörleri kullanılarak optimizasyon çalışmaları ve ön denemeler yapılmıştır. RAPD primerlerden sonuç elde edilememiştir. SSR primerler erkek ve dişiye özgü polimorfik bant vermemişlerdir. RAPD primerlerinden (SmY ve SmX) sentezlenen SCAR primerlerinden SmY(fr)₁ ise cinsiyeti belirleme konusunda oldukça ümitvar sonuç vermiştir. Bu primer mevcut tüm çöğürlere uygulanmıştır. Uygulama sonucunda özellikle erkek olan bireyleri belirlenmesinde Gold Kivi çöğürlerinde iyi sonuç vermiştir. Proje kapsamında melezleme çalışmaları da devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler : Kivi, ıslah, seleksiyon, *Actinidia* spp.

KÜLLEME ve MİLDİYÖ HASTALIKLARINA DAYANIKLI ÜZÜM ÇEŞİT ve TİPLERİNİN TOPLANMASI, HASTALIKLARA DAYANIKLILIĞININ FARKLI YÖNTEMLERLE BELİRLENMESİ ve DAYANIKLILIK ISLAHI ÇALIŞMALARINDA EBEVEYN OLARAK KULLANILABİLECEK GENOTİPLERİN BELİRLENMESİ (TÜBİTAK-DFG (ALMANYA) 2501 İKİLİ İŞBİRLİĞİ PROJESİ)

Arif ATAĞ

Anadolu asmanın gen merkezlerinden biri olup, çok eski ve köklü bir bağcılık kültürüne sahiptir. Bu nedenle Anadolu coğrafyası çok zengin bir asma çeşit, tip zenginliğine ve gen potansiyeline sahiptir. Ülkemizde üzümler sofralık, kurutmalık ve şaraplık olmak üzere 3 ana tüketim şekline yönelik yetiştirilmektedir. Özellikle sofralık üzüm yetiştiriciliği Marmara Bölgesi başta olmak üzere, Ege ve Akdeniz bölgelerimizde oldukça yaygındır. Ülkemiz sofralık üzüm üretiminde Çin'den sonra ikinci sırada yer almaktadır. Ancak fungal etmenlerden kaynaklanan mildiyö ve külleme hastalıkları bağcılığımızı sınırlandıran önemli etmenlerdendir.. Asmaları bu hastalıklardan korumak için çok yoğun bir ilaçlama programına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu da çok ciddi bir maliyet unsuru olmakla birlikte çevre ve insan sağlığı üzerinde de ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Bu proje ile ülkemizin, modern bağcılığı sınırlandıran mantari kökenli iki önemli hastalık olan Külleme (*Eryspha necator*) ve Mildiyö (*Plasmopara viticola*)' ye karşı dayanıklı asma tür, çeşit ve tiplerinin toplanması, koruma altına alınması ve dayanıklılıklarının biyoteknolojik yöntemler ve hastalık inokülasyonu (doğal ve yapay) ile belirlenmesi hedeflenmiştir. Dayanıklı olduğu düşünülen asma genetik kaynakları özellikle Marmara ve Karadeniz Bölgeleri taranarak toplanacaktır. Koleksiyonlarında hastalıklara dayanıklı çeşitler olduğu bilinen Üniversite, Araştırma Enstitü ve İstasyonlarından da çeşitler toplanacak ve proje kapsamında

potansiyelleri değerlendirilerek koruma altına alınacaktır. Ayrıca yurtdışında başta Alman Geilweilerhof Asma Islahı Enstitüsü olmak üzere farklı ülke ve Araştırma kuruluşları ile proje kapsamında işbirliğine gidilerek, ellerindeki mevcut hastalıklara dayanıklı çeşitlerin getirilmesine çalışılacaktır. Son yıllarda biyoteknolojik yöntemlerin asma ıslahında kullanılmaya başlanması ile birlikte asmalarda mantar kökenli hastalıklara dayanıklılığın genetik tanımlanmasına yönelik araştırmalar hız kazanmıştır (Dalbo ve ark., 2001; Luo ve ark., 2001; Paquet ve ark., 2001; Fischer ve ark., 2004; Akkurt ve ark., 2007). Marköre Dayalı Seleksiyon (MDS=Marker Assisted Selection–MAS) olarak tanımlanan, hastalıklara dayanıklılık özelliği ile bağlantılı moleküler markörlerin geliştirilmesi ve elde edilen markörlerin asma ıslah çalışmalarında erken seleksiyonda kullanılması; dünyada bağcılık araştırmaları içerisinde öncelikli olarak yer almaya başlamıştır. Marköre Dayalı Seleksiyon (MDS) yöntemi ile zamandan, alandan ve iş gücünden tasarruf sağlayarak ciddi şekilde milli ekonomiye katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Klasik ıslah yöntemi ile birlikte "Marköre Dayalı Seleksiyon" hedefe yönelik olarak ıslah çalışmalarında yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Hastalıklara dayanıklılıkla ilişkili oldukları belirlenen gen bölgelerine özel olarak tasarlanan moleküler işaretleyiciler ile proje kapsamında toplanan dayanıklı asma çeşit ve tipleri incelenecektir. Projede külleme ve mildiyö hastalıklarına karşı dayanıklı olabilecek çeşitler ülkemizin farklı bölgelerinden ve ayrıca yurtdışından toplanarak Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü' (YABKMAE) nde koruma altına alınacaktır. Bu gen kaynaklarının dayanıklılıkları hem moleküler markörler ile DNA düzeyinde genotipik, hem de hastalık etmenlerinin yapay inokülasyonu ile fenotipik kontrol edilecektir. Her iki uygulama sonunda da dayanıklı olduğu belirlenen bireyler bu projenin akabinde uygulanmaya başlanacak olan hastalıklara dayanıklı yeni sofralık üzüm çeşitlerinin elde edilmesi ve ülkemizden toplanan gen kaynaklarında dayanıklılıkla ilişkili gen bölgelerinin tespit edilmesine yönelik projelerde kullanılacaklardır. Ayrıca proje kapsamında toplanan çeşit ve tiplerin yapraklarındaki toplam fenolik madde, fenolik bileşenler ve antioksidant kapasiteleri, hastalık inokülasyonu öncesinde ve sonrasında incelenecektir. Hastalıklara dayanıklı oldukları belirlenen bireylerin yer alacağı dayanıklı çeşitlere ait koleksiyon parselleri proje kapsamında, Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde ve bir paraleli Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Kalecik Bağcılık Araştırma İstasyonunda tesis edilecektir. Proje kapsamında asmalarda fungal hastalıklara dayanıklılık ıslahı konusunda uzmanlaşmış Almanya Geilweilerhof Asma Islah Enstitüsü ile (Prof.Dr. Rudolf Eibach) işbirliği yapılacaktır. İşbirliği kapsamında özellikle hastalıklara dayanıklılık ıslahı konusunda yapılan son çalışmalar, kullanılan moleküler yöntemler ve inokülasyon teknikleri yerinde görülerek YABKMAE ve Ankara Üniversitesinde uygulanacaktır. Ayrıca ülkemizde yürütülecek ıslah programları konusunda yardımcı olmak üzere Almanya'dan konu uzmanları ülkemize davet edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dayanıklılık, Külleme (*Erysiphe necator*), Mildiyö (*Plasmopara viticola*), Moleküler Markör, İnokülasyon, Fenolik Bileşenler

BURSA, DÜZCE, KOCAELİ, SAKARYA, YALOVA ve ZONGULDAK İLLERİNDE YENİ KIZILCIK ÇEŞİTLERİNİN TANITIMI ve YAYGINLAŞTIRILMASI (EYYD PROJESİ)

Nesrin AKTEPE TANGU, Cemil HANTAŞ, Burcu YAVUZ, Erdinç UYSAL, S. Sevil ERDOĞAN Hadi DAĞAŞAN, Serap YILDIZ, A. Sinan ÖZKURT, Gülser ŞATIR KOCABAŞ, Turgut BAĞCI, Yaşar ERDOĞAN

Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen ve uzun emek ve çabalar sonucunda seçilerek tescil ettirilen Erolbey-77 ve Yalçinkaya-77 çeşitlerinin bu proje ile üreticilere tanıtılması ve

yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılarak, üretimde kullanımının sağlanması ile bu türün ülke ekonomisine katkısının artırılması sağlanmış olacaktır. Kızılçık açısından doğal ekolojiye sahip proje kapsamındaki illerde tarımsal işletmelerde ürün çeşitliliği sağlanarak farklı ürünlerin fiyat dalgalanmalarından işletmenin korunması sağlanabilecektir. İşleme sanayi açısından da değerli bir ürün olan kızılçıkta arz miktarı artırılabilir. Bu çalışma kapsamında 2012 yılı içerisinde planlanan 4 ilde aşılama demonstrasyonları, bir adet çiftçi broşürü basımı ve dağıtımı, teknik eleman eğitimi ve teknik geziler gerçekleştirildi. 2013 yılında tanıtımı ve yayımı yapılan Erolbey 77 ve Yalçinkaya 77 kızılçık çeşitlerinde fidan üretimi için aşılama, kitap hazırlığı ve basımı, çiftçi eğitimleri ve dikim demonstrasyonları yapıldı.

Anahtar Kelimeler: Kızılçık, Erolbey 77, Yalçinkaya 77, tanıtım, aşılama, demonstrasyon

BARTIN, DÜZCE VE ZONGULDAK İLLERİNDE YENİ ÇİLEK ÇEŞİTLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

Burhan ERENOĞLU, Erdinç UYSAL, Gürsel ÇETİN, Hüseyin BİLADA, Sadık Yılmaz GÜLLÜ, Yaşar ERDOĞAN

2012 yılında tescil edilen çilek çeşitlerinde aynı yıl fide üretimine başlanılmış olup, üretilen fide miktarı 2013 yılı için illerde kurulacak demonstrasyonlar için yeterli olmadığından tüm bitkiler fide üretimi amacıyla 2013 yılında dikimi yapılmıştır. 2014 yılında projede yer alan illere fideler teslim edilmiştir. (2013 yılında Zonguldak iline fide üretimi amacıyla her çeşitten 250 şer adet fide verilmiştir. Gönderilen fideler ile fide üretimi yapılarak bu yıl Ekim ayı ortasında üretici deneme demonstrasyon bahçelerine dikimi yapılmıştır). Projenin uygulanacağı diğer Bartın ve Düzce illerindeki çilek deneme ve demonstrasyon bahçelerinin kurulması, bakım vb. 2014 yılında, eğitim çalışmaları ise 2015 yılında tamamlanacaktır. Demonstrasyon çalışmaları Zonguldak, Bartın ve Düzce illerinde, 9 farklı çeşitle (yeni tescil edilen 7 çeşit ve standart olarak Tioga kullanılmıştır. Yaklaşık 250 m²'lik 2-3 farklı alanda yürütülebilecek ve böylece çeşitlerin performansları çiftçiler tarafından aynı alanda izlenebilecek. Demonstrasyon alanlarındaki malçlama ve damla sulama ekipmanı ihtiyaçları İl Müdürlükleri tarafından organize edilmiştir. Kullanılacak çeşitler; Erenoğlu 77, Doruk 77, Ata 77, Hilal 77, Dorukhan 77, Bolverim 77 ve Eren 77 çeşitleri ve standart çeşit olarak Tioga kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çilek, yeni çeşitler

SEBZECİLİK BÖLÜMÜ

GÜVEY FENERİ (*Physalis peruviana* L.) ADAPTASYON ÇALIŞMALARININ YAPILMASI ve ÇEŞİT GELİŞTİRİLMESİ

Gülay BEŞİRLİ, İbrahim SÖNMEZ, Mehmet ŞİMŞEK, Burhan ERENOĞLU, Arzu ŞEN, Gürsel ÇETİN, Zühtü POLAT

Bu çalışmanın amacı ülkemize farklı kaynaklardan giren güvey feneri (*Physalis peruviana* L.) tiplerini toplamak, adaptasyon çalışmalarını yapmak, toplanan materyallerin morfolojik karakterizasyonunu yapmak ve saf hatlar elde ederek çeşit geliştirmektir. Bu çalışmanın bir diğer amacı ise; üretim ve pazarlama aşamasında üreticinin önemli bir sorunu olan ürün muhafaza kriterlerini ortaya koymaktır. 2011 yılı ön çalışmalarında 7 farklı kaynaktan ülkemize giren tip ile çeşit verim denemesi kurulmuştur. Tesadüf Blokları Deneme Deseninde 4 tekerrürlü olarak kurulan denemede yapılan incelemelerde 2 numaralı tipin

farklı bir *Physalis* türü olduğu belirlenmiştir. Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonunda bu türün *Physalis alkegengi* L. olduğu belirlenmiştir. Bu tür içermiş olduğu alkaloidler nedeni ile taze tüketime uygun değildir. Tıbbi bitki olarak değerlendirme potansiyeline sahip olan bu türün verim denemesinden çıkarılma kararı alınmıştır. Verim denemesi sonunda 4 numaralı tipin en iri meyvelere sahip olduğu ve verim bakımından öne çıktığı belirlenmiştir. 1, 3 ve 6 numaralı tiplerde olgunlaşma aşamasında meyvelerde çatlama olduğu, 5 numaralı tipin meyvelerinin kolay kopma özelliğinde olduğu belirlenmiştir. Denemede incelenen farklı tiplerde değişik yöntemler ile kendileme çalışmaları yapılarak saf hat oluşturmaya yönelik metot oluşturulmaya çalışılmıştır. 2011 üretim sezonunda materyal toplamaya yönelik çalışma kapsamında 4 farklı tip daha çalışmaya dâhil edilmiştir. 1995 yılından bu yana Kuruluşumuzda üzerinde çalışılan 7 numaralı hatta ait meyvelerin depolama potansiyelini belirlemeye yönelik yapılan çalışmada ümitvar sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Physalis peruviana*, Güvey Feneri (Altın Çilek, Yer Kirazı).

YENİLEBİLİR SOĞAN GENETİK KAYNAKLARININ MUHAFAZA ve DEĞERLENDİRME ARAŞTIRMA PROJESİ

Gülay BEŞİRLİ, İbrahim SÖNMEZ, Erdal KAYA, Mehmet ŞİMŞEK, Neriman ÖZHATAY, Nebahat SARI

Bu projede amaç; ülkemiz yenilebilir soğan materyallerini toplamak, toplanan materyallerin UPOV kriterleri doğrultusunda özelliklerini belirlemek, tohum üretimini yapmak, gen bankalarına paralellerini göndermek, piyasaya hibrit çeşitlerin hakim olması ile kaybolmaya yüz tutmuş lokal çeşitleri koruma altına almak, Türkiye soğanları veri tabanını oluşturmak ve ileriye dönük, yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere saf hatların oluşturulmasıdır. 2011 yılında yeni teklif projesi olarak sunulan projenin bütçesi onaylanmıştır. Söz konusu projede 2012 yılında materyal toplama yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Genetik Kaynaklar, Soğan.

SOĞAN (*Allium cepa* L.) GENOTİPLERİNDE SİTOPLAZMA TİPLERİNİN MOLEKÜLER DÜZEYDE BELİRLENMESİ (DOKTORA TEZİ)

Esra CEBECİ

Yüksek oranda yabancı tozlanma gösteren soğanda (*Allium cepa* L.) çiçek sayısının çok, çiçek yapısının ise küçük olması nedeniyle hibrit tohum üretilmesinde zorluklar yaşanmaktadır. Bu nedenle soğanda erkek kısırılığı, bitki ıslahçıların ve hibrit tohum üreticilerinin en çok arzuladığı özelliklerin başında gelmektedir (Tatlıoğlu, 2008). Bu çalışma bazı soğan genotiplerinde Normal (N), Steril (S) ve sıcaklığa bağlı değişen T sitoplazma tiplerinin belirlenmesi için planlanmıştır. Araştırmanın amacı Türkiye'nin değişik bölgelerinde yetiştiriciliği yapılan soğan genotiplerinde PCR tabanlı moleküler tanımlama sistemi kullanılarak sitoplazma tiplerinin belirlenmesi ve soğanda ileride yapılacak yeni çeşit (açık tozlanan, F₁) geliştirme çalışmalarına temel oluşturulmasıdır. Bu amaçla 2010 yılından itibaren ülkemizin değişik bölgelerinden materyal temin edilmeye başlanmıştır. Bu işlem sonucunda elimize ulaşan 83 farklı soğan tipine ait başın UPOV kriterlerine göre özellikleri belirlenmiş olup 2011 yılı içerisinde tohum elde etmek amacıyla araziye dikimleri gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl içerisinde çiçekler açmadan önce henüz tomurcuk haldeyken popülasyonlarda polen canlılığı incelenmiş ve Ağustos ayı içerisinde de tohumluk hasadı yapılmıştır. Elde edilen bu tohumlar 2012 yılının Ocak ayında yeniden ekilmiş ve DNA izolasyonunda kullanılacak bitkiler yetiştirilmiştir. Elde edilen DNA'larla

PCR reaksiyonu gerçekleştirilmiş elde edilen PCR ürünleri yatay elektroforezde yürütülerek elde edilen bantlar skorlanmıştır.

BAZI, SOĞAN ÇEŞİTLERİNİN TUZA TOLERANSLILIK SEVİYELERİNİN DOKU KÜLTÜRÜ (*in vitro*) ŞARTLARINDA BELİRLENMESİ

Fatih HANCI, Esra CEBECİ, Ayşe FİDANCI

Abiyotik stres kaynaklarından biri olan tuzluluk, tarımsal alanlarda verimliliği olumsuz yönde etkileyen önemli bir etmendir. Soğan (*Allium cepa* L.) tuzluluk stresine karşı hassas bitkiler arasında yer almaktadır. Doku kültürü çalışmaları tuza toleransın fizyolojik ve biyokimyasal temellerinin ortaya konulması için yapılan temel araştırmalarda sık sık kullanılmaktadır. *In vitro* koşullarda yapılan denemeler, fizyolojik çalışmalarda tamamen kontrollü ve homojen materyal kullanıldığında pek çok avantaj sağlamaktadır. Ayrıca ortaya çıkan farklılığın sadece uygulamalar nedeniyle olduğundan emin olunmaktadır. Bu çalışmanın amacı Atatürk Bahçe Kültürleri merkez Araştırma Enstitüsü'nde ıslahı gerçekleştirilmiş bazı soğan (*A. cepa* L.) çeşitlerinin tuza toleranslılık seviyelerinin *in vitro* koşullarda belirlenmesidir. Projenin ilk yılında, çimlenme denemeleri yapılmış, sonuçlar kayıt altına alınmıştır.

SOĞAN TOHUM ÜRETİMİNDE AZOT ve KÜKÜRT UYGULAMALARININ TOHUM VERİM ve KALİTE KRİTERLERİ ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Mehmet ŞİMŞEK, Gülay BEŞİRLİ, Barış ALBATRAK, Zühtü POLAT, Pınar GÖKSEL

Çalışmada; Ülkemizde yetiştiricilik açısından önemli bir yere sahip olan soğan üretiminde kaliteli tohum elde etmek amacıyla farklı azot ve kükürt dozlarının tohum verim ve kalitesi üzerine etkisini belirlenmeye çalışılacaktır. Bu proje ile ; Ülkemizde yetiştiricilik açısından önemli bir yere sahip olan soğan üretiminde kaliteli tohum elde ederek katkıda bulunmak, Farklı azot ve kükürt dozlarının tohum verim, kalite ve depolama ömrü üzerine etkisini belirlemek, Tohum üreticilerimize bilgi sağlamak, Uygun dozda gübre kullanılması sağlanılarak hem çevrenin zarar görmesini engellemek, hem de ekonomik olarak kayıpları önlemek, amaçlanmaktadır. Azotun 0 kg/da, 5 kg/da, 10 kg/da, 20 kg/da ve Kükürdün 0 kg/da, 2.5 kg/da, 5 kg/da, 10 kg/da olmak üzere 4 farklı dozu kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Soğan, Azot, Kükürt, Tohum, Verim, Kalite

SOĞAN (*Allium cepa* L.) ISLAH PROGRAMINDA ADAY HATLARIN OLUŞTURULMASI ve MOLEKÜLER KARAKTERİZASYONU (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Fatih HANCI

Sahip olduğu büyük ekonomik öneme rağmen, Hibrit Soğan (*Allium cepa* L.) ıslahı çalışmaları, ülkemizde oldukça sınırlıdır. Diğer sebze türlerine göre, hibrit soğan ıslahı süreci oldukça zor ve uzun zaman gerektiren bir süreçtir. Bu çalışmada, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Soğan Gen Havuzunda bulunan, Türkiye' nin farklı bölgelerinden toplanmış 96 genotip bitkisel materyal olarak kullanılacaktır. İlk yıl, daha önce baş olarak hasad edilmiş material, tohum elde etmek amacıyla dikilecektir. Gelecek yıl ise bu tohumlar kullanılarak yeni plantasyon oluşturulacaktır. Proje boyunca, bu şekilde 3 döngü tamamlanacaktır. Bu süreçte, 50 adet SSR moleküler markırı kullanılarak, aday ıslah hatları tanımlanacaktır. Moleküler markır çalışmaları sonucunda elde edilen veriler, erkek kısırlıkla ilgili sitoplazma özellikleri verileriyle kombine edilecektir. Bu veriler, gelecekte yapılacak projeler için veritabanı oluşturacaktır. Ayrıca, duplikasyonların elemine edilmesiyle, gen bankasının devamlılığını sağlamak için gelecekte yapılacak

masraflar azaltılmış olacaktır. Bu proje ile, Türkiye soğan genetik kaynaklarındaki zenginlik, ilk kez moleküler yöntemlerle belirlenmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Soğan, SSR, moleküler karakterizasyon, çekirdek koleksiyon

EREĞLİ/KONYA YÖRESİNDE YETİŞTİRİLEN SİYAH HAVUÇ POPÜLASYONLARINDAN YENİ ÇEŞİT GELİŞTİRİLMESİ

Esra CEBECİ, Fatih HANCI, Mehmet ŞİMŞEK, S. Seçil ERDOĞAN, Necati ŞİMŞEKLİ, Feti KİRTİŞ, Sedat YOKUŞ, Arzu GÜNDÜZ

Son yıllarda tüketicilerin sağlıklı gıdalara ve sebzelerle beslenmeye verdiği önemin artması ile bir zamanlar yemeklere kötü renk verdiği düşünülerek (Günay, 2005) üretiminden vazgeçilen mor havuca olan talep giderek artmaktadır. Konya'ya bağlı Ereğli ilçesinde her yıl ortalama 80 bin ton civarında üretimi yapılan mor havuç, ülkemizde en çok şalgam suyu üretiminde kullanılmakta, yurt dışında ise doğal gıda boyası ve yine içecek olarak değerlendirilmektedir. Yöredeki mor havuç üreticisi kaliteli tohumluk bulmakta sorunlar yaşamakta ve kendi imkanlarıyla ürettiği tohumu kullanmaktadır. Bu nedenle ülkemize ait standart veya hibrit tescilli çeşitlerin geliştirilmesi ve üreticinin tescilli tohumluk kullanmaya teşvik edilmesi ilk aşamada gereklidir. Bu çalışma Ereğli yöresinde üretimi yapılan popülasyonlardan fenotipik tekrarlamalı seleksiyon yöntemini kullanarak standart çeşitler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla yörede yetiştirilen popülasyonlar arasından seçilen tipler Enstitü bünyesinde yetiştirilecek, üzerinde durulan karakterler bakımından tanımlanacaktır. Proje boyunca iki generasyon seleksiyon yapılacak böylece sağlanan genetik ilerleme ve daha sonra yapılacak projeler ile mor havuç çeşitleri geliştirilecektir. Seleksiyon aşamasında morfolojik gözlemlerin yanı sıra bazı fizikokimyasal analizler (toplam fenolik miktarı, antosiyanin tayini, antioksidan aktivite... gibi) de yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mor havuç, standart çeşit, tozlanma, tohum üretimi

***Pleurotus eryngii* KOMPLEKS TÜRLERİNİN TOPLANMASI ve MORFOLOJİK KARAKTERİZASYONU (DOKTORA TEZ PROJESİ)**

Mustafa KEMAL SOYLU, Kaya BOZTOK

Bu dönemde, *Pleurotus eryngii* kompleks türü mantarlarının doğal olarak yetiştiği yerlerde, Kahramanmaraş, Tunceli ve Erzurum illerinde survey çalışması yapılmıştır. *P. eryngii* mantarı; bu illerde Mayıs ayında çıkmaya başlamış ve bu dönemlerde mantar örnekleri toplanmıştır. Mantar örnekleri toplanan yerlerin GPS koordinatları belirlenmiştir. Toplanan mantarlar buz kutusu içerisinde laboratuara getirilmiş, resimleri çekilmiş ve mantar morfolojik özellikleri ölçülmüştür. Şekil, renk ve kalite değerleri bakımından seçilen mantar örneklerinden steril koşullar altında doku kültürü yöntemiyle saf kültürleri elde edilmiştir. Ayrıca seçilen her bir mantarın spor izleri alınmış ve buzdolabında saklanmaktadır. Mantar tür tespiti çalışmaları amacıyla *P. eryngii* mantarının morfolojik ve mikroskopik özellikleri ile konukçu bitkileri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Pleurotus eryngii*, yabani izolatlar, saf kültür, morfolojik özellikler

BAZI YENİLEBİLİR EKTOMİKORİZAL MANTARLARIN SAF KÜLTÜRLERİNİN ELDE EDİLMESİ ve *in-vitro* KOŞULLARDA GELİŞİMİNİN OPTİMİZASYONU

Mustafa Kemal SOYLU, Aysun ÖZTÜRK, Zühtü POLAT

Proje kapsamında yer alan mantarların doğal olarak bulunduğu yerlerden mantar örnekleri toplanmıştır. Mantarların bulundukları yerler GPS ile işaretlenmiştir. Mantarların konukçu

bitkileri not edilmiştir. Mantar örnekleri buz kutusu içerisinde laboratuara getirilmiştir. Mantar dokularından alınan parçalarla steril oda koşullarında misel üretim çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca mantarlardan spor izleri alınarak, mantar sporları buzdolabında saklanmaktadır. Bulunan mantarların türleri tespit edilmiştir. Elde edilen misellerin ismine doğru olup olmadığını belirlemek amacıyla moleküler çalışma yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında, kültürlerin DNA'ları izole edilmiş, DNA'ların miktar ve kalitesi ölçülmüştür. DNA'ların dilusyonu yapılmış ve SRAP protokolünün mantarda optimizasyonu belirlenmiştir. Mantarda uygun SRAP kombinasyonları belirlenmiştir. ITS1–5.8S–ITS2 bölgesi PCR'la ITS1 ve ITS4 primerleri kullanılarak çoğaltılmış ve önümüzdeki dönem sekans analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yenilebilir Ektomikorizal Mantarlar, Konukçu Bitki, İnokulasyon, ITS1.

ORGANİK KAYIN MANTARI (*Pleurotus ostreatus*) ÜRETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Mustafa Kemal SOYLU, Zühtü POLAT, Ethem KARA, Orhan ÜÇÜNCÜ

Ülkemizde kültür mantarı üretimi hızla artmaktadır. Son yıllarda organik mantar üretimi ile ilgili çalışmalar yapılmasına rağmen, organik kayın mantarı üretimimiz henüz yoktur. Proje kapsamında, organik kayın mantarı tohumluk miseli üretimi çalışmaları yapılacaktır. *Pleurotus ostreatus* saf kültürlerinin üretiminde organik besin ortamları denenecektir. Ayrıca organik tohumluk misel üretiminde farklı materyallerin kullanılma olanağı araştırılacaktır. *Pleurotus ostreatus*'a ait farklı çeşit ve tiplerin kapalı ve açık alanlarda (Yalova Orman ekosisteminde) yetiştiriciliğinin performansları araştırılacaktır. Kapalı mantar yetiştirme alanlarında farklı organik tarımsal atıklarının, organik kayın mantarı üretiminde kullanımı değerlendirilecektir. Yalova Orman ekosisteminde, kesilen ağaçların dip kütüklerinde ve taşınmış kütüklerde organik kayın mantarı yetiştiriciliği araştırılacaktır. Farklı orman ağaçları kütüklerinde, *Pleurotus ostreatus* çeşit ve tiplerinin, inokülasyon oranları ile sardırma materyallerinin verim ve kaliteye etkileri incelenecektir. Bu proje ile organik kayın mantarı üretiminin Türkiye'de yaygınlaşması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Pleurotus ostreatus*, Yetiştiricilik, Misel, Orman, Organik Kayın Mantarı.

ORGANİK BİTKİSEL ÜRETİMDE DEĞERLENDİRİLMEK ÜZERE GİRDİ ÜRETİM YÖNTEMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ (TÜBİTAK 1007: 111G055)

Gülay BEŞİRLİ (Proje Lideri)

Ülkemizde 1985 yılında başlayan organik tarım faaliyetleri sonucunda bitkisel üretimde önemli noktalara gelinmiştir. Ancak, üretimde kullanılan girdiler ağırlıklı olarak yurt dışı kaynaklıdır. Özellikle yeniden yapılanma içerisinde olan dünya gıda konjonktürünün sağlıklı ve güvenilir gıdaların üretim ve dış ticaretinde ülkemiz önemli bir konuma sahiptir. Ancak üretimin sürekliliği; yurt içi kaynaklarımızın daha etkin kullanılarak, girdilerin üretim teknik ve yöntemlerinin geliştirilip sektörün hizmetine sunulmasına bağlıdır. Bu da kamu, üniversite ve özel sektör işbirliğinin devamı ve AR-GE'ye yapılacak yatırımlarla mümkündür. Ülkemizde organik tarımda kullanılan girdilerin, dışa bağımlı olması, üretiminin geliştirilip yaygınlaştırılmasını kısıtlayan ana faktördür. Bu proje, üretimde sürdürülebilir gelişimin sağlanabilmesi için, ülkemiz yerli kaynaklarından geliştirilecek girdilerin elde edilebilmesi amacıyla başlatılmıştır. Bu gereksinimden hareket ile kamu, üniversite ve özel sektör işbirliği ile "**Organik Bitkisel Üretimde Değerlendirilmek Üzere Girdi Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi**" isimli bu proje oluşturulmuştur. Söz konusu proje; Kompost Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi ve Organik Tarımda Kullanılması, Yerel Kaynakların Kullanımı İle Biyolojik Mücadele Yöntemlerinin Geliştirilmesi ve Organik

Tarımda Kullanılmak Üzere Çoğaltım Materyali Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi isimli 3 iş paketinden oluşmaktadır. Proje, 1 Nisan 2013 tarihinde onaylanarak başlatılmıştır. Bu yıl proje alt yapısı oluşturulmuştur. TÜBİTAK proje no 111G055'dir.

Anahtar Kelimeler: Organik tarım, Kompostlaştırma, Gül işleme atıkları, Zeytinyağı işleme atıkları, *Trichoderma* spp., Biyolojik mücadele, Biyoformülasyon, *Phytoseiulus persimilis*, *Eretmocerus mundus*, *Macrolophus caliginosus*, *Orius niger*, Organik çoğaltım materyali, Organik sebze tohumu, Organik fide yetiştirme ortamı, Organik aşılı sebze fidesi, Bakteri, Organik tüplü çilek fidesi, Organik meyve fidanı, Organik kayısı fidanı, Organik incir fidanı, Yatak kültürü, Organik elma fidanı, Organik asma fidanı, Mikoriza.

BURSA, SAKARYA ve YALOVA İLLERİNDE BEŞİRLİ 77 KIRMIZI SOĞAN ÇEŞİDİNİN TANITIMI ve YAYGINLAŞTIRILMASI (EYYD PROJESİ)

Gülay BEŞİRLİ, İbrahim SÖNMEZ, Mehmet ŞİMŞEK, Barış ALBAYRAK, Zühtü POLAT, Gürsel ÇETİN, Mine RUŞEN, Arzu Şen ASLIM, S. Seçil ERDOĞAN

Beşirli 77 kırmızı soğan çeşidi, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde 1988–2010 yılları arasında yapılan seleksiyon çalışması sonucunda geliştirilmiştir. Bu çalışma enstitü adına tescil edilen söz konusu çeşidin Bursa, Sakarya ve Yalova İllerinde üretici koşullarında yaygınlaştırılması amacı ile ele alınmıştır. Çalışmada bu illerde görev yapan yayım elemanları ile işbirliği halinde çalışılmıştır. 2013 yılında teknik elemanlara "soğan yetiştiriciliği" konusunda eğitim düzenlenmiştir. Denemelerin tohumları Enstitü tarafından karşılanmıştır. Bursa ve Yalova illerinde denemeler kurulurken aşırı yağışlardan dolayı Sakarya'da deneme kurulamamıştır. Bursa'da Karacabey ve Yenişehir olmak üzere 2 Yalova koşullarında ise 1 üretici ile çalışmalar yürütülmüştür. Deneme alanları ziyaret edilerek üreticilere yerinde teknik bilgi verilmiştir. Bu çalışmaların araştırma enstitüsü, yayım teşkilatı personeli ile üretici arasında köprü kurmak üzere verimli olduğu görülmüştür. Üretim sonunda Yalova koşullarında tarla günü yapılarak, üreticiyi memnun eden koşullar diğer üreticiler ile de paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Soğan, *Allium cepa* L., Beşirli 77, Yayım

SÜS BİTKİLERİ BÖLÜMÜ

TÜRKİYE FLORASINDA MEVCUT ŞAKAYIK (*Paeonia* spp.) TÜRLERİNİN TESPİTİ, ISLAHI ve YETİŞTİRME TEKNİKLERİNİN BELİRLENMESİ–(III)

Erdal KAYA, Neriman ÖZHATAY, Bilge ŞENER, Ahu A. UNCUOĞLU

Yurdumuzda sadece otsu formu olan şakayık; yumru köklere sahip, farklı renklerde çiçek açan ve 1m'ye kadar boylanabilen, çok yıllık bir bitkidir. Otsu şakayıkların ana gen merkezi olarak kabul edilen Türkiye Florasında mevcut 11 taksonu kapsayan 54 populasyon önceki dilimlerde tespit edilmiş, ön seleksiyon yapılarak ümitvar bireyler kültür ortamına taşınmıştır. Etkin değerlendirmek amacıyla; adaptasyon kabiliyetleri ve kritik yetiştirme teknikleri belirlenmiştir. Projenin III. diliminde ıslah çalışmalarına ağırlık verilmiş, melezleme ıslahı ile 6200 adet yeni birey elde edilmiştir. Elde edilen bireylerden 396 adet çeşit adayı ön seleksiyonla seçilmiştir. Teknik özellikleri ve tüketici tercihleri doğrultusunda 42 çeşit adayı seçilmiştir. Ayrıca önceki dilimde 4 adet çeşit geliştirilmiş; "Türkiye'de geliştirilen doğal kaynaklı ilk 4 süs bitkisi çeşidinin Islahçı Hakkı–Tescil Belgeleri alınmış"; 3 çeşidin üretim hakkı 10 yıllığına özel sektöre devredilmiştir. Islah çalışmaları devam etmekte olup elde edilen yeni çeşit aday adayları üzerine kullanım

amacına göre seleksiyon çalışmaları yapılmaktadır. Diğer yandan Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi işbirliği içerisinde, Türkiye şakayık türlerinin; II. diliminde belirlenen kök fitokimyasal içerikleri ve biyolojik aktivitelerine ek olarak bu dilimde tohum fitokimyasal özellikleri üzerine çalışmalara devam edilmiş, unutkanlığa karşı geleneksel tıpta kullanımını destekleyici bulgular elde edilmiştir. Bu proje ile; şakayık gen kaynaklarının *ex-sitü* muhafazası sağlanmış olup, elde edilen genetik materyal kullanılarak, estetik görünümü ve zengin fitokimyasal içeriği ile ilgili sektörlere yeni tür ve çeşitler kazandırılmaya çalışılmaktadır.

TÜRKİYE GEOFİTLERİNİN KÜLTÜRE ALINMASI YENİ TÜR ve ÇEŞİTLERİN İLGİLİ SEKTÖRLERE KAZANDIRILMASI (TÜBİTAK 1007)

İŞ PAKETİ: BAZI GEOFİT BİTKİ TÜRLERİNDE ÇEŞİT GELİŞTİRME ve YENİ ÇEŞİTLERİN SEKTÖRE KAZANDIRILMASI

ALT İŞ PAKETİ: TÜRKİYE İRİS TÜRLERİNDE ÇEŞİT GELİŞTİRME ve YENİ ÇEŞİTLERİN SEKTÖRE KAZANDIRILMASI

Erdal KAYA, Bilge ŞENER, Ahu A. UNCUOĞLU, Kamil ERKEN, Serdar ERKEN, Zühtü POLAT, Cemil HANTAŞ, Ayşe FİDANCI, Mehmet Emin ERGUN, Fisun G. ÇELİKEL

Bu projede, floramızın tahrip edilmesini önlemek, amacıyla doğadan sökülüp ihracatı yapılan türlerin; tarla şartlarında üretilip ticaretinin artırılması imkanları araştırılmıştır. Üretim çalışmalarının yanı sıra ihracat boyuna ulaşmaları uzun yıllar alan bu bitkilerin yumru ve soğanlarının daha kısa sürelerde ihracat boyuna getirilebilmeleri için yetiştirme tekniği çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda en çok ihracatı yapılan doğal çiçek soğanlarından *Cyclamen hederifolium*, *Galanthus elvesi*, *Leucojum aestivum* ve *Lilium candidum* türlerinde gübreleme denemeleri yürütülerek, en hızlı büyüyen makro element dozları tespit edilmiştir. Doğal çiçek soğanlarının üretimi ve büyütülmesinde zarar veren; hastalık-zararlılar belirlenmiş, mücadele yöntemleri tespit edilmiştir. Doğal çiçek soğanı konusunda; üreticilere ilgililerine teorik, pratik ve yerinde eğitimler verilmiştir. Bu çalışma sonucunda; pratik yetiştirme teknikleri ve en uygun bitki besleme dozları belirlenmiştir.

SÜS BİTKİLERİ POTANSİYELİNE SAHİP TÜRKİYE CAMPANULA ve GENTİANA TÜRLERİNİN KÜLTÜRE ALINMASI, EX-SİTÜ MUHAFAZASI, TAKSONOMİK ve FİTOKİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ (TÜBİTAK 1001: NO: 112O060)

İŞ PAKETİ 2: Bazı *Campanula* Türlerinin Kültüre Alınması ve Süs Bitkisi Özelliklerinin Belirlenmesi (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Fatih GÜLBAĞ

Bugün tüm dünyada süs bitkileri yetiştiriciliğinde şimdiye kadar üretime alınmamış yeni cins ve türlerin saptanıp tanıtılması önem kazanmıştır. Ülkemizde ise Türkiye’de yayılış gösteren birçok doğal süs bitkisi sektör tarafından çok az tanınmakta ve yaygın bir şekilde kullanılmamaktadır. Bunların arasında *Campanula* cinsine ait taksonlarda yer almaktadır. Dünyada süs bitkisi olarak ticareti yapılan önemli *Campanula* taksonlarının yayılış alanı Türkiye’dir. Ülkemiz florasında doğal olarak bulunan *C.alliariifolia* WILLD., *C.betulifolia* C. KOCH, *C.glomerata* L. subsp. *hispida* (Witasek) Hayek, *C.lactiflora* BIEB., *C.latifolia* L taksonlarının üretici koşullarında pratik üretim teknikleri, yetiştirme koşulları ve süs bitkisi özelliklerinin belirlenmesi, süs bitkileri sektörüne, ülkemiz doğal kaynaklarından elde edilmiş, üretim materyali temini ucuz ve kolay, üretim yöntemleri ve yetiştirme teknikleri bilinen, ülkemiz patentli süs bitkilerinin kazandırılması amacıyla yapılan çalışmaları kapsamaktadır. Bu çalışmalar kapsamında floramızda mevcut süs bitkisi potansiyeline

sahip Türkiye *Campanula* cinsine ait belirlenen taksonların doğal yayılış lokaliteleri tespit edilmiştir. Belirlenen bu lokalitelerden bitki, tohum materyalleri toplanmış ve herbaryum örnekleri hazırlanmıştır. Lokalitelerden toprak örnekleri alınıp analizleri yapılmıştır. Ayrıca toplanan bitki örnekleri Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde ex-sitü muhafaza altına alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Campanula*, Kültüre Alma, Çimlenme, Endemik, Ex-sitü

SÜS BİTKİLERİ POTANSİYELİNE SAHİP TÜRKİYE *Campanula* ve *Gentiana* TÜRLERİNİN KÜLTÜRE ALINMASI, Ex-sitü MUHAFAZASI, TAKSONOMİK ve FİTOKİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ (1120060 nolu Tübitak 1001 Projesi İş Paketi)

İŞ PAKETİ 1: BAZI GENTİANAL TÜRLERİNDE KÜLTÜRE ALMA OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Serdar ERKEN, M. Ercan ÖZZAMBAK

Bu tez çalışması ile, Türkiye'de doğal olarak yayılış gösteren ve süs bitkileri potansiyeli olan bazı *Gentiana* (*G. boissieri* Schott & Kotschy, *G. cruciata* L., *G. gelida* Bieb., *G. septemfida* Pallas, *G. verna* L. subsp. *balcanica* Pritchard) taksonlarının tohumla çoğaltılması, yetiştirme tekniklerinin belirlenmesi ve süs bitkisi özelliklerinin ortaya konulması ile ekonomik değere dönüşme olanaklarının araştırılması ve üretim sorununun çözülmesi ile doğadan kontrolsüzce yapılan sökümlerin azalması ve genetik kaynağın muhafazasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. 2014 yılı içerisinde lokalite tespiti, bitki ve tohum toplama, toprak örneği alma ve analizi, herbaryum hazırlama, adaptasyon kabiliyeti ve süs bitkisi özelliklerinin belirlenmesi, çimlenmeyi uyarıcı ön uygulamaların belirlenmesi, optimum çimlenme sıcaklığının ve ışığın çimlenmeye etkisinin belirlenmesi, ısıtmasız sera koşullarında farklı ekim zamanı ve uygulamaların tohum çıkışına etkisi, yetiştirme koşul ve ortamlarının belirlenmesi çalışmaları yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Gentiana*, süs bitkileri, kültüre alma, çimlenme

TIBBİ ve AROMATİK BİTKİLER BÖLÜMÜ

SALEP ÜRETİMİNDE KULLANILAN ORKİDELERE ALTERNATİF OLAN KONYAK (*Amorphophallus konjac*) BİTKİSİNDE ADAPTASYON ÇALIŞMALARI

Ahmet Bircan TINMAZ, Ekrem SEZİK, Gürsel ÇETİN, Ünal KARİK, Doğan ASLAN, Zühtü POLAT, Mehmet TUTAR, Aslan UZUN, Şule KISAKÜREK

Çalışma kapsamında yumrular temin edilmiş olup gölgelemenin verime etkisini belirlemek üzere Enstitü serasında deneme kurulmuştur. Denemede %70, %50, %35, %0, gölgeleme oranlarının bitkinin boy, yaprak çapı, yumru ağırlığı, yumru çapına etkileri ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Konjac, *Amorphophallus konjac*, Salep Orkideleri, Glikomannan, Adaptasyon.

MARMARA BÖLGESİNDEKİ BAZI ADAÇAYI (*Salvia fruticosa* mill. ve *Salvia tomentosa* mill.) POPÜLASYONLARININ MORFOLOJİK ve KALİTE ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ İLE KÜLTÜRE ALINMA OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Ünal KARİK

Bu çalışmanın amacı Marmara Bölgesi florasında yayılış gösteren Anadolu adaçayı (*Salvia fruticosa* Mill.) populasyonlarının doğal ortamdaki kalite özelliklerinin belirlenmesi, bitkilerin kültür ortamına alınması ile kalite özelliklerinde meydana gelen değişimlerin

ortaya konulmasıdır. Bunun yanında doğadan toplanacak populasyonlar arasında yapılacak gözlemler ve ölçümler sonucunda uçucu yağ ve drog yaprak verimleri ileri çıkan populasyonlar belirlenerek bu bitkilerin denemeye alınması amaçlanmıştır. Bu çalışma ile uçucu yağ oranı ve drog yaprak verimi yüksek populasyonların kültüre alınarak değerlendirilmesi, daha sonra yapılacak ıslah çalışmalarına materyal oluşturulması ve genetik kaynak olarak muhafazası hedeflenmiştir. Proje kapsamında 2013 yılı içerisinde eylül ayında hasat gerçekleştirilmiş ve bu hasata ilişkin istatistiki değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda bitki boyu, dal sayısı, yaprak boyu, yaprak eni ve gövde kalınlığı bakımından populasyonlar arasında önemli bir farkın oluşmadığı belirlenmiştir. Verim değerlerine ilişkin veriler değerlendirildiğinde bütün populasyonlarda bir önceki yıla göre verim değerlerinin düştüğü gözlemlenirken, en yüksek drog yaprak verimine önceki yıllarda olduğu gibi 648 kg/da ile 13 nolu populasyon ulaşmıştır. Uçucu yağ oranı bakımından populasyonlar arasında önemli fark oluşmazken, uçucu yağ veriminde 19,08 l/da ile yine 13 nolu populasyon ilk sırada yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu adaçayı, *Salvia fruticosa* Mill., Marmara Bölgesi, morfoloji, verim, kalite

ARMUTLU YARIMADASI FISTIK ÇAMI PLANTASYON AÇIKLIKLARINDA BAZI TIBBİ ve AROMATİK BİTKİLERİN ORGANİK OLARAK YETİŞTİRİCİLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

Ahmet Bircan TINMAZ, Mükrem TEMEL, Gürsel ÇETİN, Zühtü POLAT, Mine RUŞEN, Doğan ARSLAN, Ünal KARİK, Mehmet ÖZDEMİR, Gökhan YILDIRIMLI

Proje kapsamında Hayriye de kurulan denemede kontroller yapıldı. Yeni kurulacak denemenin fideleri (Kekik, Adaçayı, Lavanta, Biberiye, Defne) yetiştirildi. Defne uçucu yağ kalite ölçümleri yapıldı. Oluşturulacak deneme yerinin ihataşı için çalışmalar başladı.

Anahtar Kelimeler: Organik Tarım, Adaçayı, Biberiye, Kekik, Lavanta, Yabancıot, Model Orman.

BİTKİ SAĞLIĞI BÖLÜMÜ

GÜNEY MARMARA BAĞ ALANLARINDA FİTOPLAZMA HASTALIKLARININ ve OLASI VEKTÖR BÖCEK TÜRLERİNİN TESPİTİ İLE ALINACAK ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ

Nesrin TUNALI, Burcu KADIOĞLU, Pınar HEPHİZLİ, Cemil HANTAŞ, Arif ATAK

Bu çalışma ile Bursa, Bilecik, Kocaeli, Düzce, Sakarya ve Yalova illerindeki bağların fitoplazma hastalıkları yönünden durumlarının belirlenmesi, çalışma sonunda hazırlanacak standart test protokolünün Bakanlığa sunulması hedeflenmiştir. Ayrıca, olası vektör böcek türlerinin tespit edilmesi ve söz konusu hastalık etmenini bünyesinde bulundurup bulundurmadiğının belirlenmesi de proje hedefleri arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bağ, fitoplazma, vektör böcek

BAZI BRASSİCA TÜRLERİNİN DOMATES ÜRETİM ALANLARINDA SORUN OLAN YABANCI OTLARA KARŞI ALLELOPATİK ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

Mine RUŞEN, Zühtü POLAT, İbrahim SÖNMEZ, Ahmet ULUDAĞ

Domates tarımında sorun olan yabancı ot mücadelesinde, allelopatik etkiye sahip Antep turpu (*Raphanus sativus* L.), siyah turp (*Raphanus sativus* L. var. *niger*) ve Hint hardalının (*Brassica juncea* (L.) Coss) etkisi araştırılacaktır. Çalışma Atatürk Bahçe Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü arazisinde 2014–2016 yılları arasında yürütülecektir.

Brassicaların ekimi ekim ayında gerçekleştirilecektir. Bitki kısımlarının (kök, yeşil aksam vb) tamamı veya bir kısmı toprağa karıştırılarak yabancı ot çıkışına etkileri araştırılacaktır. Ayrıca Brassica türlerinin sahip olduğu allelopatik etkinin domates bitkisine zarar verip vermediği belirlemeye çalışılacaktır. Bu çalışma ile Marmara Bölgesinde yabancı otların sorun olduğu alanlarda alternatif bir mücadele yöntemi geliştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Domates, yabancı ot, Antep turbu, siyah turp, Hint hardalı, Allelopati

MARMARA BÖLGESİ KİVİ BAHÇELERİNDE HASTALIK, ZARARLI ve YABANCI OTLARIN TESPİTİ İLE DOĞAL DÜŞMANLARIN BELİRLENMESİ

Cemil HANTAŞ, Gürsel ÇETİN, Mine RUŞEN, Zühtü POLAT, Nesrin UZUNOĞULLARI, Nesrin TUNALI, Burcu KADIOĞLU, Pınar HEPHİZLİ, Onur DURA, Kemal A. KAHRAMAN, Mustafa BIYIKLI

Marmara Bölgesi (Bursa, Sakarya ve Yalova)'nda ki çoğunlukla eşme çeşidi ile kurulan ayva bahçelerinde 2009–2011 yıllarında bulunan zararlı akar ve böcek ile faydalı türler, zarar oranları ve populasyon dalgalanmaları belirlenmiştir. Toplanan böcek ve akar türlerinin takım ve familyalarına göre tasnifleri yapılarak konu uzmanlarına teşhis için gönderilmiştir. Yapılan teşhislerde, 4 takım ve 19 familyaya bağlı 30 zararlı böcek cins ve türü, Acarina takımından 3 familyadan 4 zararlı tür saptanmıştır. Zararlı böceklerde en önemli türler Lepidoptera takımı Tortricidae ve Pyralidae familyalarında tespit edilmiştir. Tortricidae familyasında Doğu meyvegüvesi (*Cydia molesta* Busck.), Elma içkurdu [*Cydia pomonella* L. ve Elma yaprakbükeni (*Archips rosanus* L.) ve Pyralidae familyasında Ayva içkurdu (*Euzophera bigella* Zell.) önemli zararlılar olarak saptanmıştır. Zararlı akar türlerinden ise Tetranychidae familyasında Akdiken akarı (*Amphitetranynchus viennensis* (T. vienensis Zacher.), Avrupa kırmızıörümceği [*Panonychus ulmi* (Koch)] yoğun ve yaygın olarak belirlenmiştir. Faydalı böceklerden Coleoptera takımı Coccinellidae familyasından 13 tür, acarina takımı Phytoseidae familyasından 3 tür ve Tromboculidae familyası bireyleri ile bir nötr tür saptanmıştır. Faydalı böceklerden Coleoptera takımı Coccinellidae familyası bireyler en çok yaygınlık ve yoğunlukta, faydalı akarlardan ise en çok Phytoseidae familyası bireyleri yaygınlık ve yoğunlukta saptanmıştır. Bakımsız ve mücadelesi düzenli yapılmayan ayva bahçelerinde Doğu meyvegüvesi (*C. molesta*), Ayva içkurdu (*E. bigella*) ve Elma içkurdu (*C. pomonella*) zararı %100 olmuştur. Bu zararlılar ayvada ana zararlılar olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Marmara Bölgesi, ayva, böcek, zararlı böcek, akar, faydalı

BURSA ve YALOVA İLLERİNDEKİ BÖĞÜRTLENDE ZARARLI *Acalitus essigi* HASSAN, (Acari: eriophyidae)'nin YAYILIŞI, BULAŞMA ORANI ve MÜCADELESİNE YÖNELİK BAZI PESTİSİTLERİN ETKİNLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Gürsel ÇETİN, Cemil HANTAŞ, Burhan ERENOĞLU, Pınar GÖKSEL

Çalışma, böğürtlenin önemli zararlılarından biri olan Böğürtlen akarı, *Acalitus essigi* (Hassan) (Acari: Eriophyidae)'nin yayılışını, bulaşma oranını, bazı biyolojik özelliklerini, doğal düşmanlarını ve mücadelesine yönelik bazı pestisitlerin etkinliklerini belirlemek için Yalova ve Bursa illerinde 2011–2013 yıllarında yürütülmüştür. Basit tesadüf örnekleme sistemine göre yapılan çalışma sonucunda köylerin tamamı zararlı ile bulaşık bulunmuş, bulaşma oranı ise %1–%45 arasında değişmiştir. Böğürtlen akarının laboratuvar koşullarında tomurcuktan çıkışı 17.04.2011 ve 13.04.2012 tarihlerinde başlamış 24.05.2011 ve 11.05.2012 tarihlerinde sona ermiştir. Bitki çiçeklerinde zararlının herhangi bir biyolojik dönemine rastlanılmamıştır. Zararlının nimf erginlerine meyvede yeşil ve olgunlaşma dönemlerinde

rastlanılmıştır. Doğal düşman olarak avcı akar *Neoseiulus californicus* (Mc Gregor) (Acari: Phytoseiidae) ve Cecidomyid saptanmıştır. Zararının mücadelesine yönelik pestisit denemeleri Tesadüf Blokları Deneme Deseninde 4 tekerrürlü olarak Yalova Atatürk Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün bahçesinde 2012 ve 2013 yıllarında yapılmıştır. Denemeye mikronize kükürt %80 WG, kireç-kükürt ve soya yağının üç farklı konsantrasyonları alınmıştır. Deneme sonucunda mikronize kükürdün %0,7 lik konsantrasyonu %97 ve %98.1 etki ile en iyi sonucu vermiştir. Mikronize kükürdün %0,6 lik konsantrasyonu sırasıyla %94 ve %95.1'lük bir etki göstermiştir. Kireç-kükürt bulamacının %8 lik konsantrasyonu ile mikronize kükürdün %0,5 lik konsantrasyonu istatistiki olarak aynı grupta yer almış sırasıyla %91, %92 ve %92; %90.6 lik bir etki göstermişlerdir. Soya yağının üç farklı konsantrasyonu içerisinde en iyi sonucu %2 lik konsantrasyonu vermiş ve sırasıyla %48,6 ve %61.2 lik bir etki göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Böğürtlen, *Rubus* sp, *Acalitus essigi*, Eriophyidae, Kontrol

ORGANİK BİBER YETİŞTİRİCİLİĞİNDE SCLEROTIUM YANIKLIĞI (*Sclerotium rolfsii* Sacc.) HASTALIĞI ve YABANCI OT MÜCADELESİNDE SOLARİZASYON, FARKLI MALÇLAMA ve BİYOFUMİGASYON UYGULAMALARININ ETKİSİ

Zühtü POLAT, Mine RUŞEN, Gülay Beşirli, İbrahim SÖNMEZ, Burcu YAVUZ

Organik Tarım tarımsal üretimde artan kimyasal gübre ve ilaç kullanımının doğa ve insan sağlığı üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin aşılmasında alternatif bir yöntem olarak doğmuştur. Ülkemizde organik tarım faaliyetleri son yıllarda önemli bir ivme kazanmıştır. Organik sebze üretimini sınırlayan birçok faktör vardır. Bu faktörlerden biride *Sclerotium Yanıklığı* Hastalığı (*Sclerotium rolfsii* Sacc.)'dir. *Sclerotium Yanıklığı* Hastalığı pek çok ekonomik değere sahip üründe yaygın olan bir patojendir. Bu hastalık dünyanın hemen her tarafında görülmekte ve etmen yüksek enfeksiyon yeteneği ile şiddetli zarar meydana getirebilmektedir. Ülkemizde farklı bölgelerde farklı ürünlerde bu hastalığın mücadelesine dönük çalışmalar yapılmış fakat tarla şartlarında doğal bulaşık alanda farklı malçlama ve biyofumigasyon uygulamasının ve bölgemizde solarizasyon uygulamasının hastalığa ve yabancı ota olan etkisi araştırılmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada bölgemizde solarizasyon uygulamasının etkinliğini ve biyofumigasyon ve farklı malç malzemeleriyle kombinasyonunun *Sclerotium Yanıklığı* Hastalığı ve yabancı otlara etkisi araştırılarak hem entegre mücadele hem organik tarım yetiştiriciliğinde etkin, ucuz, uygulaması kolay, toksik etkileri olmayan bir mücadele yöntemini bölgemizde uygulamaya aktarmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Organik Tarım, Biber, *Sclerotium rolfsii*, Solarizasyon, Biyofumigasyon, Brokoli, Malç

MARMARA BÖLGESİ'NDE BAZI SEBZE ve SÜS BİTKİLERİNDE TOSPOVİRUSLARIN BİYOLOJİK, SEROLOJİK ve MOLEKÜLER KARAKTERİZASYONU (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Nesrin UZUNOĞULLARI

Bitkilerde zarar yapan virüsler içerisinde Tospovirüs genusu Bunyaviridae familyası içerisinde sınıflandırılır. Her Tospovirüsün konukçu aralığı değişmekle beraber, dünyada 106 familyada 848 bitki türünde zarar yapmaktadırlar. Ayrıca Tospovirüsler, bitkilerde zarar yapan ilk on virüs içerisinde yer alan *Groundnut bud necrosis virus* (GBNV), *Watermelon silver mottle virus* (WSMoV), *Groundnut ringspot virus* (GRSV), *Impatiens necrotic spot virus* (INSV), *Tomato chlorotic spot virus* (TCSV), *Chrysanthemum stem necrosis virus* (CSNV) ve *Tomato spotted wilt virus* (TSWV) sebze,

meyve, tarla ve süs bitkileri üretim alanlarında bulunmakta ve zarar yapmaktadır. Dönem çalışmalarında, Marmara Bölgesi'nden toplanan domates, marul, gerbera ve glayöl örneklerinin serolojik, moleküler ve biyolojik yöntemler ile tanınması gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sebzeler, süs bitkileri, PCR, ELISA

GIDA TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ

BAZI MELEZ ZEYTİN TİPLERİNİN YAĞ ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Yasin ÖZDEMİR, Nesrin AKTEPE TANGU, Aysun ÖZTÜRK, Hakan YAVAŞ, Meltem ZENGİN, Müge AŞAN NEBİOĞLU, Kader ÇETİN

Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde başta yüksek kalite özelliklerine sahip sofralık zeytin çeşitleri olmak üzere yeni zeytin çeşitlerinin geliştirilmesi çalışmalarına "Melezleme Yolu ile Yeni Zeytin Çeşitlerinin Elde Edilmesi" isimli proje ile 1990 yılında başlanmıştır. Enstitümüzde Melezleme Yolu ile Yeni Zeytin Çeşitlerinin Elde Edilmesi projesi ile geliştirilmiş olan ve meyve alınan 393 melez zeytin tipi bulunmaktadır. Bu tipler içerisinde yüksek verime sahip olmasına rağmen tane iriliği küçük olması nedeniyle sofralık olarak değerlendirilemeyecek özellikte ve hem yüksek verime hemde iri taneli meyveye sahip zeytin tipleri mevcuttur. Proje; verimli ancak küçük taneli zeytin veren tipler içerisinde bazı melez zeytin tiplerinin ve hem yağlık hem de sofralık olarak kullanılabilecek yüksek et çekirdek oranı ve düşük kilogramdaki tane sayısına sahip olan bazı melez zeytin tipinin olgunluk indeksinin belirlenerek hasat edilmesini, yağlarının elde edilmesini, zeytinlerin kuru maddede yağ miktarının ve yağ özelliklerinin belirlenmesini kapsamaktadır. Ayrıca karşılaştırmak amacıyla ebeveyn olarak Gemlik çeşidi ve yağ sanayinde en çok tercih edilen çeşitlerden biri olan Ayvalık çeşidinin kuru maddede yağ miktarı ve yağ özellikleri belirlenmektedir. Zeytinlerin hasat olgunluklarının belirlenmesinde İspanya Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü tarafından önerilen olgunluk indeksi hesaplama yöntemi kullanılmaktadır. Yağ kalite özelliklerini ilgilendiren analizlerin yanı sıra duyuusal panel testler de gerçekleştirilmektedir.

BAZI DOĞAL UÇUCU YAĞLAR İLE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ YENİLENEBİLİR KAPLAMALARIN (MISIR ZEİNİ ve KİTOSAN) 0900 ZİRAAT KIRAZ ÇEŞİDİ KALİTESİNE ETKİLERİ

Zekiye GÖKSEL, S. Seçil ERDOĞAN, Tuncay ACICAN, Doğan ARSLAN, M. Emin AKÇAY, Burcu YAVUZ, Ahmet YEMENİCİOĞLU

Türkiye'de ihraç edilen önemli bir meyve türü olan kiraz çabuk bozulabilir bir meyvedir. Kirazların toplanması, muhafazası ve tüketiciye ulaştırılması aşamalarında hızlı biyolojik, kimyasal ve fiziksel değişiklikler meydana gelerek kısa sürede bozulmaktadır. Kirazda meydana gelen kalite kayıpları ciddi oranda ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Bu nedenle kiraz meyvesinin kalitesini koruyarak dayanma süresini uzatmaya yönelik metotlar büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla farklı kaplama materyalleri kullanılarak kirazın kalitesinin muhafazasının sağlanabileceği düşünülmektedir. Bu dönemde çalışmanın ilk aşamasında limon otu (*Lippia scaberrima* Sond.), nane (*Mentha piperita*), kişniş (*Coriandrum sativum* L.), biberiye (*Rosmarinus officinalis* L.) ve çörek otu* (*Nigella sativa*) bitkilerinin uçucu yağları Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Bölümünde buhar destilasyonu ile elde edilmiştir. Uçucu yağların ana bileşikleri GC/MS analizleri ile belirlenerek, kiraz meyvesinin hasat sonrası önemli hastalık etmenlerinden Botrytis cinerea ve Monilinia fructicola'ya karşı antifungal kapasitesi incelenmektedir. Bunun sonucunda antifungal

açıdan en etkin doz ve uçucu yağlar belirlenerek denemede kullanılacaktır. Yenilebilir kaplama materyali olarak kitosan ve mısır zeini kullanılarak depolama ömrünü artırmasında kalite parametreleri üzerine etkisi belirlenecektir. Gelecek dönemde yapılacak çalışmada yenilebilir kaplama materyali limon otu (*Lippia scaberrima* Sond.), nane (*Mentha piperita*), kişniş (*Coriandrum sativum* L.), biberiye (*Rosmarinus officinalis* L.) ve çörek otu (*Nigella sativa*) uçucu yağları ile zenginleştirilerek kalite üzerine etkileri belirlenmeye çalışılacaktır. Kiraz meyvesi duysal analiz sonucunda son pazarlanabilir değere düşünceye kadar depolanacaktır. Depolama süresince tüm uygulamalarda pH, titre edilebilir asitlik, SÇKM, kabuk rengi(L, a, b), meyve eti sertliği, saptan kopma direnci, CO₂ solunum hızı analizleri 7 günde bir, toplam antosiyanin, toplam şeker, toplam küf maya ve toplam bakteri sayımı 15 günde bir analiz yapılarak değerlendirilecektir. Bu ölçümler ve analizler sonucunda 0900 Ziraat kiraz çeşidinin depolanmasında en etkin uygulama belirlenerek tavsiye edilecektir. Türkiye’de önemli ihraç ürünlerinden olan kirazın depolama süresince kalitesinin korunmasına yönelik yapılan bu çalışmada hasat sonrası kayıpları en aza indirerek ülke ekonomisine fayda sağlanacağı düşünülmektedir. Ayrıca antimikrobiyal ve antioksidan madde içeren zenginleştirilmiş bir yenilebilir kaplama materyali elde edilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kiraz, yenilebilir kaplama, uçucu yağlar, kitosan, mısır zeini

KARADENİZ BÖLGESİNDE SELEKSİYON SONUCU SEÇİLEN KARAYEMİŞ TİPLERİNİN KİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ, PEKMEZ ve KURUTMAYA UYGUNLUĞUNUN ARAŞTIRILMASI

S. Seçil ERDOĞAN, Tuğba ER, Zekiye GÖKSEL, Tuncay ACICAN, Erdinç UYSAL

Rosaceae familyasından olan ve *Laurocerasus officinalis* ya da Cherry Laurel olarak da adlandırılan karayemiş (*Prunus laurocerasus* L.), herdem yeşil olan, 6 m’ye kadar uzayabilen ve hemen her türlü toprakta yetişebilen bir bitkinin meyvesidir. Karayemiş, Karadeniz Bölgesi’nin doğal bitkisidir. Yapılacak proje ile 1999–2008 yılları arasında Fındık Araştırma İstasyonu (FAİ) lokasyonlarındaki çalışmalar sonucu 78 tip içinden tartılı derecelendirme sonucu en yüksek puanı alan, 52 K 12, 55 K 04, 52 K 20, 53 K 05, 52 K 17, 52 K 08, 08 K 02, 52 K 18, 54 K 03, 28 K 04 tiplerinde (meyvede; askorbik asit, antioksidan aktivite, toplam fenolik madde miktarı, fenolik bileşenler, antosiyanin, şeker miktarı (fruktoz, glikoz, sakaroz) mineral maddeler) kimyasal özellikleri araştırılacak, analizler sonucu seçilen tipte geleneksel ve modern yöntemle pekmez üretimi ve kurutma (etüv, ısı pompalı kurutma) yöntemleri denenecektir.

Anahtar Kelimeler: Karayemiş, fenolik bileşenler, antioksidan aktivite, karayemiş pekmezi, kurutulmuş karayemiş

HASAT SONRASI FİZYOLOJİSİ ve MEKANİZASYON BÖLÜMÜ

HAYWARD KİVİ (*Actinidia deliciosa*) ÇEŞİDİNDE CPPU ve 1–MCP UYGULAMALARININ MUHAFAZA SÜRECİNDEKİ MEYVE KALİTESİNE ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ.

Arzu ŞEN, Tuncay ACICAN, Kemal A. KAHRAMAN, Muammer YALÇIN, S. Seçil ERDOĞAN, Mustafa SAKALDAŞ

Ülkemizde kivi yetiştiriciliği giderek artmaktadır. Üretimin artışıyla birlikte kaliteli ürün elde edilmesi ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle de meyve kalitesini arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması önem kazanmaktadır. Gerek hasat öncesinde gerekse hasat

sonrasında meyve kalitesini arttırmaya veya korumaya yönelik yapılan uygulamalar giderek yaygınlaşmaktadır. Bu çalışmada, meyve kalitesini yükseltmek amacıyla kivilerde hasat öncesi dönemde yaygın olarak kullanılmakta olan CPPU'nun ve hasat sonrasında kullanılan 1-MCP'nin NA de muhafaza sürecindeki meyve kalitesi üzerine olan etkileri incelenecektir. Denemede kullanılacak olan 1-MCP, hasattan hemen sonra 0.625 ppm dozunda 24 saat süreyle uygulanacaktır. Hasat meyvelerin toplam suda çözünebilir kuru madde içerikleri %6.5–7.0 olduğunda gerçekleştirilecektir. Meyve raf ömrü analizleri her muhafaza periyodundan sonra + 7 gün 20 oC sıcaklık ve %60–65 oransal nem koşullarında yapılacaktır. Meyve eti sertliği, TSÇKM miktarı(%), pH, ve toplam titre edilebilir asitlik değişimleri raf ömrü periyodunda incelenecektir.

VAKUM ALTINDA UYGULANAN KALSİYUM EMDİRME UYGULAMASININ EŞME AYVA ÇEŞİDİNDE MUHAFAZA SÜRECİNDE MEYVE KALİTESİNE ETKİSİ

Tuncay ACICAN, Arzu ŞEN, Cüneyt TUNÇKAL, Mehmet Emin AKÇAY, Erdinç UYSAL, Zühtü POLAT, Engin GÜVEN, Hakan ÖZER, Muammer YALÇIN

Ülkemiz, ılıman iklim kuşağı içinde bahçe kültürlerinde gerek tür gerekse çeşit zenginliği açısından dünyanın sayılı ender ülkelerinden birisidir. Türkiye elma, armut ve ayva gibi en önemli yumuşak çekirdekli meyvelerin anavatanıdır. Ülkemiz bu türlere ait büyük bir çeşit zenginliğine ve bu meyveleri tekniğine uygun olarak yetiştirebilecek ekolojilere sahiptir. Ülkemizin bazı bölgeleri özellikle ayva yetiştiriciliği açısından önemli bir potansiyele sahip olup sadece ayva ile geçimini sağlayan köylerimiz mevcuttur. Ayva yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı bölgelerimizin başında Marmara Bölgesi gelmektedir. Ulusal ve uluslararası üne sahip Eşme ayva çeşidi Kocaeli Sapanca bölgesindeki Eşme köyünden selekte edilmiştir. Yumuşak çekirdekli grubunda yer alan ayvada hasat olumu, hasat sonrası fizyolojisi ve muhafaza koşulları ile ilgili olarak yeterli sayıda çalışma yoktur. Bu gerçek; üreticileri ve ayva muhafazası yapan kuruluşları güç durumda bırakmakta ve özellikle hasat sonrası dönemde muhafaza sürecinde ortaya çıkan fizyolojik ve patojenik bozulmalar ile kalite kayıplarına karşı etkin tedbirler alabilmelerini engellemektedir. Marmara bölgesinde adi ve soğuk depolarda muhafaza edilen ayvalarda özellikle "Meyve Eti Kahverengileşmesi" adı verilen fizyolojik bozulmanın yıllara göre değişmekle birlikte önemli kayıplara neden olduğu bilinmektedir. Muhafaza esnasında ortaya çıkan fizyolojik kökenli birçok hastalığın, kalsiyum eksikliği ile ilgili olduğu bilinmektedir. Ayrıca Ca minerali meyvenin sertliğini artırıp, su kaybını önleyerek meyvenin soğuk depoda daha uzun süre kaliteli bir şekilde muhafaza edilebilmesini sağlamaktadır. Kalsiyumun bitkilerce alım hızı çok düşük olup, bitkideki hareketi son derece yavaştır. Yapılmakta olan bu çalışmada, vakum altında zorlamalı olarak kalsiyum emdirme uygulaması yapılan meyvelerin normal atmosferde muhafazası sürecinde söz konusu fizyolojik bozukluğun engellenmesinin yanında kalitenin korunması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ayva, kalsiyum, vakumla emdirme, muhafaza, meyve eti kahverengileşmesi, meyve kalitesi

GEMLİK ÇEŞİDİ ZEYTİNDE FARKLI TİPTEKİ SARSICILARIN TİTREŞİM KARAKTERİSTİKLERİNİN HASAT PERFORMANSINA ETKİSİ (DOKTORA TEZ PROJESİ)

Muammer YALÇIN, Fazilet N. ALAYUNT

Bu çalışmada, Marmara bölgesinde yetiştirilen ve bu bölgenin en önemli sofralık çeşidi olan Gemlik çeşidi zeytinin, hasat zamanındaki fiziko-mekanik özellikleri, ve olgunlaşma indisi belirlenmiş, mekanik hasat kriterleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre;

Gemlik çeşidi zeytin için hasat zamanındaki meyve tutunma kuvveti(F)=3,99 N, meyve kütlesi(m)=4,28 g tutunma kuvvetinin meyve kütlesine oranını (F/g):0,94 ve olgunlaşma indisi $I_z=5,53$ 'tür. 2012 hasat denemelerinde Gövde sarsıcı makine her ağaç için 8'er saniye sabit sarsma süresi ve 70 bar sıkma basıncında 5 farklı frekansta (22 s^{-1} , 25 s^{-1} , 28 s^{-1} , $22\text{ s}^{-1}+25\text{ s}^{-1}$ ve $22\text{ s}^{-1}+28\text{ s}^{-1}$) 5 tekrarlamalı olarak çalışılmıştır. Dal sarsıcı hasat makinası (20 s^{-1} her dal için 8'er saniye) ve elle hasat uygulaması yapılmıştır. Gemlik çeşidi için en yüksek hasat etkinliği %93,93 ile gövde sarsıcı makinanın 22 Hz. frekansında gerçekleşmiştir. Ağaç başına hasat süresi ise (esas zaman itibariyle) 2,511 dakika olmuştur. Dal sarsıcı için hasat etkinliği %63,75 olmuştur. Ağaç başına hasat süresi ise 13,408 dakika olmuştur. Elle hasatta %99,88 hasat başarısı gerçekleştirilmiştir. Ağaç başına hasat süresi ise 63,5 dakika olmuştur. 2013 yılı çalışmalarına ise 2012'de gövde sarsıcı ile çalışılan ve seçilen 22 Hz.frekansa 3 konu daha (20 Hz., 18 Hz. ve 18+22 Hz.) eklenerek gövde sarsıcı makine ile çalışılmış ve yine 20 Hz. frekans, 22 Hz ile aynı grupta yer almış ve zararlanma bakımından daha iyi sonuç vermiş olup, %89,477 hasat başarısı ve 1,090 dak/ağaç esas zamanla öne çıkmıştır. Çalışma konuları, net gelir bakımından incelendiğinde ise; Dal sarsıcı ile hasatta saat başına 411,735 TL, gövde sarsıcı ile hasatta 713,14 TL ve elle hasatta 27,23 TL olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gemlik çeşidi zeytin meyvesi, makinalı hasat, titreşim karakteristikleri, hasat etkinliği (%).

TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ

YALOVA, BURSA ve SAKARYA İLLERİNDE ÜRETİCİLERİN İYİ TARIM UYGULAMALARINA YAKLAŞIMI ve UYGULAMALARIN EKONOMİK ANALİZİ

Filiz PEZİKOĞLU, Mustafa ÖZTÜRK, Başak AYDIN, Gülşah MISIR, Mükremin TEMEL, Mehmet Emin ERGÜN

İşlenmiş gıda sektöründe olduğu gibi, taze olarak tüketilen bahçe ürünlerinde de, üretim ve pazarlama hizmetlerinde, "organik", "EurepGap", "İTU" ve "Coğrafi İşaretleme" gibi kavramlar altında, kalite yönetimine yönelik kontrol ve sertifikasyon uygulamaları giderek artmakta ve çeşitlenmektedir. Ülkelerin tarımsal yapılarına bağlı olarak bazı değişiklikler gösterse de, uluslararası tüketici talepleri ve ulusal/uluslararası mevzuatlar, tarım ürünleri açısından bu sertifikasyon zincirini zorunlu hale getirmektedir. Araştırma projesi kapsamında, iyi tarım yapan üreticiler ile konvansiyonel tarım yapan üreticilerin işletme yapıları belirlenerek, verimlilik, maliyet ve karlılık durumları tespit edilmeye çalışılacak, yetiştirme teknikleri incelenerek, iyi tarım ürünleri üretimi ve ticaretinin geliştirilme olanakları değerlendirilecektir. Bunun yanında; üreticilerin iyi tarım uygulamalarına yaklaşımları da ortaya konmaya çalışılacaktır. Çiftçilerin iyi tarım uygulamaları eğilimi uygun istatistikî yöntemlerle analiz edilecektir. Bu bağlamda konvansiyonel ve iyi tarım uygulamaları (İTU) karşılaştırılmasından elde edilmesi planlanan sonuçların tüm üreticilere yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İyi tarım uygulamaları, çiftçi eğilimi, ekonomik analiz, Yalova, Bursa

SOĞANDA AZOT ve KÜKÜRT UYGULAMALARININ VERİM, BESLENME, DEPO ÖMRÜ ve BAZI KALİTE KRİTERLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI (DOKTORA TEZ PROJESİ)**Bariş ALBAYRAK**

Soğan önemli ürünlerden biridir. Çok uzun zamandan beri pek çok hastalığın tedavisinde ilaç niyetine kullanılmaktadır. Bu özelliği kimyasal yapısındaki kükürtlü bileşiklerden gelir. Soğanın kimyasal yapısı üzerine genetik, çevre ve hasat sonrası faktörler etkilidir. Çevre faktörleri içerisinde kükürt ve azot en önemli role sahip olan etmenlerdir. Bu çalışmanın temel amacı da farklı azot ve kükürt dozlarının tohumdan baş bağlayan soğanın (*Allium cepa* L.) verimi, beslenmesi ve bazı kalite kriterleri üzerine etkisini belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Soğan, azot, kükürt, verim, kalite

GÜVEY FENERİNDE (*Physalis peruviana* L.) FARKLI AZOT DOZLARININ VERİM, BESLENME ve BAZI KALİTE KRİTERLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**Bariş ALBAYRAK, İbrahim SÖNMEZ, Aysun ÖZTÜRK, Mustafa BIYIKLI, Özlem Bengü DAŞ**

Güvey fenerinin ülkemizde yetiştiriciliği son dönemlerde artış göstermektedir. Anavatanında çok uzun zamandan beri pek çok hastalığın tedavisinde ilaç niyetine kullanılmaktadır. Güvey feneri meyvesi A, B, ve C vitaminleri ve demir, fosfor, potasyum ve çinko bakımından zengindir. Ayrıca yüksek miktarda fenolik bileşenler ihtiva ettiği için antioksidan aktivitesi yüksektir. Piyasa değeri olan bu yeni ürüne, alternatif ürün arayışında olan üretici talepleri hızla artmaktadır. Ancak bu yeni ürüne ait ülkemizde yapılmış bir gübreleme çalışması yoktur. Bu çalışmanın temel amacı da güvey fenerinde farklı azot dozlarının verim, beslenme ve bazı kalite kriterleri üzerine etkisini belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Güvey feneri, azot, verim, kalite

BURSA, İZMİR ve MANİSA BÖLGELERİNDE YETİŞTİRİLEN SANAYİ DOMATESİNİN BOR İLE BESLENME DURUMU ve FARKLI BOR UYGULAMALARININ VERİM ve BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ (BOREN PROJESİ)**Erdinç UYSAL, Barış ALBAYRAK, İbrahim SÖNMEZ, Gülay BEŞİRLİ, Mustafa BIYIKLI, Özlem Bengü DAŞ, Yasin ÖZDEMİR, Gülşah ÜĞLÜ, Kürşat ÜNER, Neslihan UZUN, Nuri CANDAN, Z. Lamia BİLİR, O. Fehmi ŞEN, Nalan RAHMANOĞLU, Sezgin KARADENİZ, Fatih ÖZDEMİR**

Bu çalışma ile bölgede ilk yıl sanayilik domates üretiminin yoğun olduğu alanlar gezilerek, toprak ve bitki örnekleri alınacak ve yapılacak analizler sonucunda bir durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen veriler esas alınarak bor eksikliği belirlenen lokasyonlarda tarla denemeleri kurulmasına karar verilmiş ve 6 farklı alanda denemeler kurulmuştur. Deneme alanları; Gönen, Bandırma, Mudanya, İnegöl, Akhisar ve Tire olarak belirlenmiştir. Deneme, tesadüf bloklarında faktöriyel deneme desenine göre 5 tekerrürlü olarak yürütülmektedir. Toprakta ve yaprakta bor gübrelemesi için bor kaynağı olarak BOREN tarafından sağlanan %20,8 B içeren Etidot-67 gübresi kullanılmaktadır. Toprak uygulamalarında hektara 0 (kontrol) 1-2,5 ve 5 kg bor tek seferde dikim öncesi topraktan verilmektedir. Yaprak uygulamalarında ise litrede 250 mg saf bor olacak şekilde hazırlanan yaprak gübresi kullanılmaktadır. Tarla denemeleri önümüzdeki yetiştirme döneminde de aynı lokasyonlarda tekrarlanarak iki yılın sonuçları birlikte değerlendirilecektir.

2012 Yılı Ulusal Yayınlar

1. **Arslan, D.**, Bayram E., 2012. Farklı Ekim Zamanlarının ve Sıra Arası Mesafelerinin Bir Mayıs Papatyası (*Matricaria recutita* L.) Çeşidi Olan Bodegold'da Bazı Verim Öğelerine Etkisi, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Sempozyumu, Tokat.
2. Aslancan, H., **Tınmaz A. B.**, Sarıbaş R., Arslan D., 2012. Bazı Lavanta Çeşit ve Tiplerinde Adaptasyon Çalışmaları, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Sempozyumu, Tokat.
3. **Beşirli, G.** ve **Sönmez, İ.**, 2012. Organik Sebze Tohumu Üretimi, Organik Tarım Kitabı (Güncellenmiş 2. Baskı), Sa: 150–162, İmak Ofset, Merkez Mah., Atatürk Cad., Göl. Sok., No: 1, Yenibosna, İstanbul
4. **Cebeci, E.** ve **Hancı, F.** ve **Fidancı, A.**, 2012. Bazı Hormon Uygulamalarının Güvey Feneri (*Physalis peruviana* L.) Çeliklerinde Köklenmeye Olan Etkilerinin Belirlenmesi, Bildiriler Kitabı, Sayfa: 93–98. IX. Sebze tarımı Sempozyumu Konya.
5. **Erdoğan S. S.**, Demirci, M., **Öztürk, A.** 2012. Kahvaltılık Zahterin Antioksidan Aktivitesi ile Toplam Fenolik Madde ve Flavonoid Miktarının Belirlenmesi. III. Geleneksel Gıdalar Sempozyumu, Konya.
6. **Erken, K.** Özzambak, M.E., 2012. Doğal Süs Bitkilerimizin Sürdürülebilir Kullanımı. Hasad 28(326):84–87 s
7. **Erken, K.** ve M. E. Özzambak, 2012. *Spartium junceum* L.'de Tohum Çimlenmesi ve Süs Bitkisi Özelliklerinin Belirlenmesi, Bahçe 41(1):9–23
8. **Fidancı, A.**, **Ö. Utku** ve **S. Başer**, 2012. 'Karadut (*Morus nigra* L.) Mikrosürgünlerinin İn vitro ve İn vivo Koşullarda Köklendirilmesi, IV. Ulusal Üzümsü Meyveler Sempozyumu, 3–5 Ekim 2012, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. (Basımda)
9. Geçer M., M. Gündoğdu, H. Yılmaz, **E. Orman**, 2012. Üzümsü Meyvelerle Gelen Sağlık, IV Ulusal Üzümsü Meyveler Sempozyumu, Antalya.
10. **Göksel, Z.**, ve U. Aksoy, 2012. Hasat Sonrası Bazı Kiraz Çeşitlerinde Sodyum Bikarbonat Uygulanmasının Muhafaza Süresince Meyve Kalitesi Üzerine Etkisi. V. Bahçe Ürünlerinde Muhafaza Ve Pazarlama Sempozyumu, 18–21 Eylül, İzmir.
11. **Göksel, Z.**, **S. S. Erdoğan** ve **M. E. Akçay**, 2012. 11. Kiraz Meyvesinin İşleme Sanayinde Değerlendirme Yöntemleri (Özet), Türkiye Gıda Kongresi 10–12 Ekim, Hatay.
12. **Gülbağ, F.** ve M. Ilgın, 2012. Farklı Organik Preparatların Bazı çilek Çeşitlerinde (Camorasa ve Elsanta) Verim, Meyve Kalitesi ve Bitki Gelişimi Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi, IV. Ulusal Üzümsü Meyveler Sempozyumu, 3–5 Ekim 2012, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. (Basımda)
13. **Hancı, F.** ve **E. Cebeci** 2012. Güveyfeneri (*Physalis peruviana* L.) Tohum Eksplantlarının in vitro Kallus Oluşumu Üzerine Bazı Bitki Büyüme Düzenleyicilerinin Etkileri, 9. Sebze Tarımı Sempozyumu, Bildiri Kitabı, Sayfa No:198–203, Konya–Türkiye.
14. **Hancı, F.** ve **E. Cebeci**, 2012. Siyah Havuç (*Daucus carota* ssp. *sativus* var. *atrorubens* Alef.) Yetiştiriciliği. Tarım Türk Dergisi, Sayı 38, Sayfa No:36–40.
15. **Öztürk, A.**, **N. K. Bozbiyık** ve Y. Yılmaz, 2012. Vakum İmpregnasyon Tekniğinin Meyve ve Sebze Ürünlerinde Kullanımı. www.gidadernegi.org/arşiv/kongreler/ulusal_kongreler/ 11. Gıda Kongresi.
16. **Öztürk, M.**, **M. Temel**, **A. B. Tınmaz** ve **L. Kil**, 2012. Tıbbi Aromatik Bitkilerin Dış Ticaretimizdeki Yeri, Tıbbi ve Aromatik Bitkileri Sempozyumu, 13–15 Eylül 2012, Tokat

17. **Öztürk, M., K. A. Kahraman ve F. Pezikoğlu**, 2012. Türkiye’de Kivi Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Sosyo–Ekonomik Analizi. 10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, 05–07 Eylül 2012, Konya, Cilt I:551–560.
18. **Pezikoğlu, F.**, 2012. Organik (Ekolojik, Biyolojik) Tarımda Pazarlama. (In: Organik Tarım, Eds: M. Coşkun, Ö. Çiçekli, M. Polat, M. Candemir). Ekolojik Tarım Organizasyonu Derneği ve GAP Organik Tarımsal Üretim ve Tüketim Derneği Ortak Baskısı, Ankara, s:231–242.
19. **Pezikoğlu, F.**, 2012. Yeşil Etiketleme. 5. Muhafaza ve Pazarlama Sempozyumu, 18–21 Eylül 2012, İzmir (baskıda).
20. **Pezikoğlu, F., M. E. Ergun, M. Öztürk, A. Altıntaş, ve M. Uçar**, 2012. Bursa İlinde Bitkisel Ürün Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçi Yaklaşımı. 10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, 05–07 Eylül 2012, Konya, Cilt II:1098–1102.
21. **Pezikoğlu, F., M. Öztürk ve İ. Tosun**, 2012. Türkiye’de Ceviz ve Badem Üretimi, Özel Ağaçlandırma Kapsamındaki Durumu ve Pazarlama Koşulları. 10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, 05–07 Eylül 2012, Konya, Cilt II:839–843.
22. **Pezikoğlu, F., M. Öztürk, İ. Tosun, ve Y. Akça**, 2012. Seçilmiş Bazı İllerde Kapama Ceviz Bahçelerinin Üretim ve Pazarlama Yapısı. Bahçe 41(2) (Baskıda).
23. **Soylu, M. K. ve K. Boztok**, 2012. *Pleurotus eryngii* Kompleks Türleri İzolatlarının Farklı Sıcaklıklarda Misel Gelişim Performansı. IX. Yemeklik Mantar Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 18–20 Ekim 2012, Abstrakt, s.26.
24. **Soylu, M. K. ve E. E. Özkoç**, 2012. *Pleurotus eryngii* (D.C) Gillet Yetiştiriciliğinde Farklı Yetiştirme Sistemleri. IX. Yemeklik Mantar Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 18–20 Ekim 2012, Abstrakt, s.71.
25. **Soylu, M. K., B. Boztok, ve D. J. Royse**, 2012. Türkiye’den Toplanan *Pleurotus eryngii* Kompleks Türlerinin Moleküler Analizi. IX. Yemeklik Mantar Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 18–20 Ekim 2012, Abstrakt, s.35.
26. **Soylu, M. K., K., Boztok, M. H. Solak ve H. Malyer**, 2012. Türkiye’den toplanan *Pleurotus eryngii* kompleks türlerinin fenotipik çeşitliliği ve ekokoğrafik varyasyonu. IX. Yemeklik Mantar Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 18–20 Ekim 2012, Abstrakt, s.34.
27. **Uzunoğulları, N. ve M. E. Akçay** 2012. Bilecik Ve Bursa İllerinde Kiraz Bahçelerinde Enfeksiyona Neden Olan Erik Cücelik Virüsü’nün (*Prune dwarf ilarvirus*, PDV) Araştırılması, Bitki Koruma Bülteni, 52(4):367–374. Ankara
28. **Yalçın, M., N. Kaynaş, E. Yalçınkaya, M. E. Ergün, T. Acıcan ve Ö. Çetin**, 2012. Güney Marmara Zeytin Bahçelerinde Toprak İşleme Sistemlerinin Bazı Toprak Özelliklerine ve İnfiltrasyona Etkisinin İncelenmesi, Türkiye II. Zeytin ve Zeytinyağı Kongresi, Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Şanlıurfa
29. **Yalçın, M., T. Acıcan, K. Alibaş, Ü. Ertürk, A. Soylu, Y. Akça**, 2012. Ceviz (*J. regia* L.) Meyvesi Yeşil Kabuğunu Soyma Makinesi Karakteristiklerin Belirlenmesi ve Soymaya Ethephone’un Etkisi, 27. Ulusal Tarımsal Mekanizasyon Kongresi, 19 Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Makineleri Bölümü, Samsun.
30. **Yalçın, M., T. Acıcan, K. Alibaş, Ü. Ertürk, A. Soylu, Y. Akça**, 2012. Ceviz (*J. regia* L.) Meyvesinin Hasadında Kullanılan Farklı Yöntemlerin Karşılaştırılması, BAHÇE dergisi, Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Yalova.

1. Aslay, M., K. Çukadar, Z. Kadioğlu, H. Ünlü, M., Tekşen and **E. Kaya**, 2012. Cultivation Studies on *Fritilaria michailovskyi* Fomin (*Liliaceae*) Species, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 Mart–01 Nisan 2012, Antalya, Turkey.
2. **Atak, A.** and **K. A. Kahraman**, 2012. Breeding studies and New table Grapes in Turkey, 2012. E3 Journal of Agricultural Research and Development 2(3):80–85.
3. **Atak, A.** and **K. A. Kahraman**, 2012. New Table Grapes. 35th World Congress of Vine and Wine. 18–22 June, İzmir/Turkey (Abstract).
4. **Atak, A.**, A. Altındışli, A.F. Gökçe and C. Özer, 2012. Molecular and ampelographic characterization of some grape hybrids (*Vitis vinifera* L.). African Journal of Agricultural Research Vol. 7(33):4596–4606. DOI: 10.5897/AJAR11.1957
5. **Atak, A.**, **B. Aydın** and **K. A. Kahraman**, 2012. Sex Determination of kiwifruit seedlings with molecular markers. The Second International Symposium on Biotechnology of Fruit Species. 25–29 March Nelson/New Zealand (In Press).
6. **Atak, A.**, **E. Kaya** and **K. Erken**, 2012. Determination of Quantity and Purity of Some Geophytes DNA Collected From the Flora of Turkey. XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 March–01 April, Antalya/Turkey (In Press).
7. Baştuğ, B., M. Türktaş, E. Ertuğrul, M. Ö. Karakaş, T. Özcan, T. Oğraş, **K. Erken** and **E. Kaya**, 2012. Phylogenetic Analysis of Turkish Iris Species inferred from non-coding chloroplast region 15Th European Congress on Biotechnology–23–26 Eylül 2012, İstanbul
8. Budakoglu, E., D. Sevim, F.S. Senol, O. İ. Erdogan, B. Sener, **E. Kaya**, M. Aslay, A. Kesici, and U. Rastgeldi, 2012. Studies on Anticholinesterase and Antioxidant Effects of 8 Samples of *Fritillaria* L. Genus of Turkish Origin, "10th International Symposium on Pharmaceutical Sciences ISOPS 10)", 26–29 Haziran 2012, Ankara–Turkey
9. **Cebeci, E.**, and **F. Hancı**, 2012. Male Sterility Applications in Alliums. International Symposium on Biotechnology and other Omics in Vegetable Science, Antalya/Turkey.
10. **Erken, K.**, **F. Gülbağ**, **S. Erken** and **E. Kaya**, 2012. The Adaptation of Turkey Iris Species to the Conditions of Culture, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 Mart–01 Nisan 2012, Antalya, Turkey
11. **Göksel, Z.**, **M. E. Akçay** and **Y. Özdemir**, 2012. Antioxidant Activity, Total Phenolic and Sugar Contents Evaluation at Fruits of Some Sweet Cherry (*Prunus avium* L.) Cultivar. 23rd International Scientific–Experts Congress On Agricultural Food Industry 27–29 Eylül, İzmir.
12. **Hancı, F.** and **E. Cebeci**, 2012. Applications of Genetic Engineering in Alliums. International Symposium on Biotechnology and other Omics in Vegetable Science, Antalya/Turkey.
13. **Hancı, F.**, **E. Cebeci** and Mendi, Y. Y., 2012. Effects of NaCl and CaCl₂ on Germination Performance of Some Local Onion (*Allium cepa* L.) Cultivars in Turkey. V Balkan Symposium on Vegetables and Potatoes Acta Hort. (ISHS) 960:203–209.
14. Karakaş, M. Ö., M. Türktaş, H. Genişel, F. Ertuğrul, T. Oğraş and **E. Kaya**, 2012. The molecular study of genetic diversity in Colchicum species found in Turkey was performed using the AFLP technique Biologia Plantarum

15. Karakaş, M. Ö., M. Türkteş, H. Genişel, M. Aslay, F. Ertuğrul, T. Oğras and **E. Kaya**, 2012. Taxonomical Investigations on two Geophytes distributed in Turkey, 15Th European Congress on Biotechnology–23–26 Eylül 2012, İstanbul
16. Karakaş, M. Ö., M. Türkteş, M. Aslay and **E. Kaya**, 2012. Molecular Phylogenetic Relationships in Fritillaria Species Inferred from Chloroplast trnL–trnF Sequences Turkish Journal of Biology
17. Karakaş, M. Ö., M. Türkteş, Y. İ. Saraç and **E. Kaya**, 2012. Molecular Phylogenetic Analysis of Tulipa spp. based on non–coding Plastid and Nuclear DNA Sequences Botanical Journal of the Linnean Society
18. **Kaya, E., K. Erken, S. Erken and F. Gülbağ**, 2012. The Adaptation of Turkey Colchicum Species to the Conditions of Culture, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 Mart–01 Nisan 2012 Antalya/Turkey
19. Kunter, B., **M. Baş**, Y. Kantoglu and M. Burak, 2012. Mutation Breeding of Sweet Cherry (*Prunus avium* L.) var. 0900 Ziraat, (Eds. Shu, Q. Y., B. P. Forster and H. Nakagawa). Plant Mutation Breeding and Biotechnology. CABI. 453–462.
20. **Özdemir, Y.** and E.O. Sayın, 2012. An Environmental View of Olive Oil Production and Wastewater Management Profile of Turkey. Olive Oil Mill Wastes and Environmental Protection. 16–18 October, Crete/Greece.
21. **Özdemir, Y.**, B. Altınbas Özdemir and M. Ozkan, 2012. Comparative View on the Pollution Effect of Wastewaters from Olive Oil and Table Olive Industries. Olive Oil Mill Wastes and Environmental Protection. 16–18 October, Crete/Greece.
22. Özzambak, M. E., E. Zeybekoğlu, M. Tepecik, G. Kaşkavalcı, S. Kazaz and **S. Başer**, 2012. ‘Effects of Different Growing Substrats on Growth of Snowdrop Bulbs’, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 March–01 April 2012, Antalya. (Basımda)
23. Özzambak, M. E., **S. Başer**, E. Zeybekoğlu, M. E. İrget and S. Kazaz, 2012. ‘Effects of Mycorrhizal Fungi Applications at Different Growing substrats on growth of *C.hederifolium* Sibth.&Sm. Tubers’, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, 28 March–01 April 2012, Antalya. (Basımda).
24. **Polat, Z., G. Beşirli, İ. Sönmez and B. Yavuz**, 2012. First report of Stemphylium leaf blight of garlic (*Allium sativum*) caused by *Stemphylium vesicarium* in Turkey. New Disease Reports, 25, 29.
25. Saraç, Y. İ., **D. Arslan**, B. Altun and **E. Kaya**, 2012. Cultivation of Tulip and Hyacinth in Turkish Flora, XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials, Antalya/Turkey
26. Sevim, D., F. S. Senol, E. Budakoglu, , İ. O. Erdogan, B. Sener and **E. Kaya**, 2012. Studies on Anticholinesterase and Antioxidant Effects of 111 Samples of Colchicum L. Genus of Turkish Origin, "10th International Symposium on Pharmaceutical Sciences (ISOPS 10)", 26–29 Haziran 2012 Ankara/Turkey

2013 Yılı Ulusal Yayınlar

1. Akkurt, M. ve **A. Atak**, 2013. Asmalarda Külleme (*Uncinula necator*) ve Mildiyö (*Plasmopara Viticola*) Hastalıklarına Dayanıklılığının Moleküler Yöntemlerle Belirlenmesi ve Hastalıklara Dayanıklılık ile İlişkili Genetik Haritalama Çalışmaları. 8.Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu, 25–28 Eylül 2013, Konya.

2. **Albayrak, B., K. Erken ve E. Uysal**, 2013. *Chamaecytisus hirsutus*, *Chamaecytisus pygmaeus* ve *Genista Lydia* var. *lydia*'nın Bursa–Uludağ ve Yalova'da Doğal Yayılış Alanlarındaki Bazı Toprak Özellikleri, V. Süs Bitkileri Kongresi, 06–09 Mayıs 2013, Yalova
3. **Albayrak, B., G. Beşirli, İ. Sönmez, S. M. Sezer ve H. Baştaş**, 2013. Kastamonu/Taşköprü'de Farklı Ekim Nöbetlerinin Sarımsak Yetiştiriciliği Yapılan Alanlarda Bazı Toprak Verimliliği Parametreleri Üzerine Etkisi, Türkiye 6. Ulusal Bitki Besleme ve Gübre Kongresi S:533–537, Nevşehir.
4. **Arslan, D.** and E. Bayram, 2013. Effect of Different Sowing Dates and Row Spacings on Yield and Quality Characteristics OF Chamomile (*Matricaria recutita* L.) Cultivars in Yalova/Turkey, Ecological Conditions 1st Mediterranean Symposium on Medicinal and Aromatic Plants April, 17–20, 2013 Gazimagosa (Famagusta), The Northern Cyprus
5. **Arslan, D.** ve E. Bayram, 2013. Mayıs Papatyası (*Matricaria recutita* L.) Çeşitlerinde Farklı Agronomik Uygulamaların Bazı Verim ve Kalite Özelliklerine Etkisi, Türkiye 10. Tarla Bitkileri Kongresi, Konya
6. Aslay, M., K. Çukadar, M. Ünlü, Z. Kadioğlu, M. Tekşen, ve **E. Kaya**, 2013. Doğu Anadolu *Fritillaria*'larının Kültür Şartlarına Adaptasyonu, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
7. **Atak, A.** ve **Z. Göksel**, 2013. Asma Yapraklarındaki Fenolik Bileşenler ve Mantar Kökenli Hastalıklar ile İlişkilerinin Belirlenmesi Çalışmaları. 8. Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu, 25–28 Eylül 2013, Konya.
8. **Atak, A., B. Aydın, Y. Doyğacı, A. Doğan, K. C. Yıldırım, E. Kaya**, 2013. Farklı Geofit Cinslerinin Genomik DNA Miktar ve Safılıklarının Belirlenmesi. Süs Bitkileri Kongresi 6–9 Mayıs 2013, Yalova.
9. **Atak, A., R. Testolin ve A.R. Ferguson**, 2013. Türkiye ve Dünya Kivi Yetiştiriciliğinin Karşılaştırılması. 8. Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu, 25–28 Eylül 2013, Konya.
10. **Beşirli, G.** ve A. Karagöz, 2013. Atalık Tohumlar İçin Yetiştirici Rehberi (Kitabı, 79 sa), Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği (www.bugday.org), İstanbul
11. **Beşirli, G., Sönmez, İ. ve Şimşek, M.**, 2013, Organik Sebze Tohumu Üretilebilirliğinin Araştırılması, Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu, 25–27 Eylül 2013 Bildiriler Kitabı 1, Samsun, s: 390–396
12. **Bıyıklı, M., Ö. B. Daş ve B. B. Aşık**. 2013. Süs Bitkileri Yetiştiriciliğinde Kullanılabilecek Materyaller, V. Süs Bitkileri Kongresi, Yalova.
13. **Daş, Ö. B.**, 2013. Bitkilerde Bulunan Bazı Makro Elementlerin (K, Ca ve Mg) ICP–OES ile Belirlenmesinde Uygun Dalga Boyunun Seçimi, 6. Ulusal Bitki Besleme ve Gübre Kongresi, Nevşehir.
14. Deligöz İ., Y. İ. Saraç ve **E. Kaya**, 2013. Türkiye'den Toplanmış Lale (*Tulipa* L.) Genotiplerinde Çiçek ve Yaprak Lekelerine Neden Olan Hastalık Etmeninin Araştırılması, V. Süs Bitkileri Kongresi, 06–09 Mayıs 2013, Yalova
15. **Erenoğlu, B.** ve S. Ağaoğlu, 2013. Üzümsü Meyveler. Bölüm:3 Ahududu (119–186) 654 s, (Edit: Prof. Dr. Y. S. Ağaoğlu ve Prof. Dr. R. Gerçekcioğlu) Tomurcukbağ Ltd. Şti. Eğitim Yayınları No:1, Ankara.
16. **Erken, K.** ve M. E. Özzambak, 2013. Manisa Katırtırnağının (*Genistalydia* Boiss. var. *lydia*) Süs Bitkisi ve Fidan Büyütme Özelliklerinin Belirlenmesi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
17. **Erken, K.** ve M. E. Özzambak, 2013. Manisa Katırtırnağının (*Genista lydia* Boiss. var. *lydia*) Generatif Çoğaltımı, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova

18. **Erken, K.** ve **M. E. Özzambak**, 2013. Manisa Katırtırnağının (*Genista lydia* Boiss. var. *lydia*) Vegetatif Çoğaltımı, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
19. **Erken, S., F. Gülbağ** ve **M. E. Özzambak**, 2013. Süs Bitkisi Potansiyeline Sahip Türkiye'deki *Gentiana* L. Türleri, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
20. **Fidancı, A.** ve **E. Kaya**, 2013 Bazı Zambak Melezlerinin In–Vitro Şartlarda Embriyo Kültürü Yolu ile Üretilmesi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
21. **Fidancı, A., K. Erken, S. Başer** ve **E. Kaya**, 2013. Bazı İris Türleri ve Melezlerinin In–Vitro Şartlarda Embriyo Kültürü Yolu ile Üretilmesi. V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
22. **Gülbağ, F.** ve **M. Öztürk**, 2013. Çiçek Kenti Yalova'da Üniversite Öğrencilerinin Süs Bitkilerine Bakış Açıları, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
23. **Gülbağ, F., S. Erken,** E. Alçıtepe ve **M. E. Özzambak** 2013. Süs Bitkileri Potansiyeline Sahip, Tehlike Altındaki Bazı Campanula Türleri, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
24. **Güven, E., H. Yıldız** ve **Y. Özdemir**, 2013. Ozon ile Aflatoksin Detoksifikasyonu, Gıda Güvenliği Kongresi, İstanbul.
25. **Hantaş, C., P. Hephızlı, E. Kaya** ve **K. Erken**, 2013. Yalova'da Soğanlı Süs Bitkilerinde Zarar Yapan Syrphidae (Diptera) Türleri, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013 Yalova
26. İlbağı, H., A. T. Katsiani, **N. Uzunoğulları**, N. I. Katis and A. Çıtır, 2013. First report of Apple stem pitting virus on Pear and Quince Plantations in Northern Turkey. Journal of Plant Pathology 95(2):452.
27. İzgi, S. Y., İ. Deligöz, O. Karaağaç ve **E. Kaya**, 2013. Türkiye Sümbül (*Hyacinthus* L.) Türlerinin Toplanması ve Morfolojik Tanımlanması, 5. Süs Bitkileri Kongresi, Yalova.
28. Karakaş, M. Ö., B. Bastug, T. Ogras, **K. Erken**, T. Ozcan ve **E. Kaya**, 2013. Molecular characterization of phylogenetic relationship between Iris species based on fluorescent–AFLP "European Biotechnology Congress" Current Opinion in Biotechnology, Volume 24, Supplement 1, July 2013, Page S118
29. Karakaş, M. Ö., M. Türkteş, M. Aslay and **E. Kaya**, 2013. Evaluation of the genetic relationship between *Fritillaria* species from Turkey's flora using fluorescent–based AFLP Turk J Biol (2013) 37:273–279
30. **Kaya, E., B. Şener, T. Oğraş, K. Erken**, M. Aslay, Saraç İ. Y., U. Rastgeldi ve M. Hocagil, 2013. Türkiye Geofitlerinin Etkin Değerlendirilmesi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
31. Kazaz, S., Ö. Karagüzel, A. S. Kaya, K. Aydınşakir, **K. Erken, S. Erken, F. Gülbağ**, E. Zeybekoğlu, G. Haspolat, M. Hocagil, Y. İ. Saraç, E. Bozdoğan, B. Altun, M. Aslay ve U. Rastgeldi, 2013 Türkiye Kesme Çiçek Sektörünün Ürün Desenlerine Göre İller ve Bölgeler Düzeyindeki Durumu, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
32. Koçyiğit, M., **K. Erken**, N. Özhatay ve **E. Kaya**, 2013. *Iris* L. Subgen. Iris ve Subgen. Scorpiris Türlerinin Karyolojisi ve Kültür Bitkileri Üzerindeki Karyolojik Çalışmaların Önemi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
33. Metin, O. K., B. Bastug, T. Ogras, **K. Erken**, T. Ozcan and **E. Kaya**, 2013 Molecular characterization of phylogenetic relationship between *Iris* species based on fluorescent–AFLP, European Biotechnology Congress, Bratislava. Poster presentations / Current Opinion in Biot. 24(2013):48–143
34. Ogras, T., Ö. M. Karakaş and **E. Kaya**, 2013 Molecular DNA fingerprinting on ornamental geophytes, Current Opinion in Biotechnology 24(2013):26

35. **Orman, E. ve Y. Boz**, 2013. Türkiye’de Ceviz Yetiştiriciliğinin Mevcut Durumu Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Türkiye Tohumcular Birliği Dergisi. Ocak–Mart 2013. Sayı:5, s:14–19.
36. **Özdemir, E. Z. ve A. Mısırlı**, 2012. Şeftali Islahı ve Gelişimi, Bahçe, 41(2):37–46.
37. **Özdemir, E. Z., A. Fidancı ve A. Mısırlı**, 2012. Erkenci Şeftali Embriyolarının Farklı Kültür Ortamlarında Gelişimi, Tarım Bilimleri Dergisi, 18:93–99.
38. **Özdemir, Y., A. Öztürk, E. Güven, M. Özkan ve Ş. Kurultay**, 2013. Sofralık Zeytinde Mikotoksin Riski. Analiz 35. Sayı: 19, s. 42–48.
39. **Özdemir, Y., E. Güven ve B. Altınbaş Özdemir**, 2013. Et Ürünlerinde Kullanılabilecek Soya Proteini Alternatifleri. Gıda Teknolojileri Elektronik Dergisi, 8(1):44–51.
40. **Özdemir, Y. ve E. Güven**, 2013. Zeytinyağının Minör Bileşenleri ve Sağlık Üzerine Etkileri. Analiz 35, Sayı: 16, s. 12–15.
41. **Özdemir, Y., E. Güven ve A. Öztürk**, 2013. Gıda Sanayinde Enzim Teknolojisi. Analiz 35, Sayı: 17, s. 38–41.
42. **Özdemir, Y., A. Öztürk ve E. Güven**, 2013. Yenilebilir Çiçeklerin Gıda Sanayisinde Kullanımı. 5.Süs Bitkileri Kongresi, Yalova.
43. **Öztürk, M. ve B. Miran**, 2013. Yalova’da Kesme Çiçek Yetiştiriciliği Yapan İşletmelerin Sosyo–Ekonomik Analizi, V. Süs Bitkileri Kongresi, Yalova
44. **Öztürk, M.**, 2013. Türkiye’de Süs Bitkileri Dış Ticareti, V. Süs Bitkileri Kongresi, Yalova
45. **Pezikoğlu, F.**, 2013. Tarım–Turizm–Kırsal Alan İlişkisi Açısından Organik Tarım ve Kırsal Turizm Kavramlarının Sorgulanması. Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu, 25–27 Eylül 2013, Samsun, Bildiriler Kitabı–2, s:1–7.
46. **Pezikoğlu, F.**, 2013. Tarımsal Destekleme Politikalarına Genel Bir Bakış. Türk–Tarım Dergisi, Kasım–Aralık 2013, Sayı:214, s:14–18.
47. **Rehber, E., ve Pezikoğlu, F.**, 2013. Gıda Güvenliği ve Organik Tarım. Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu, 25–27 Eylül 2013, Samsun, Bildiriler Kitabı–2, s:103–110.
48. **Saraç Y. İ., İ. Deligöz, O. Karaağaç ve E. Kaya**, 2013 Türkiye Sümbül (*Hyacinthus L.*) Türlerinin Toplanması ve Morfolojik Tanımlanması, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
49. **Sönmez, İ.**, 2013, Ülkemizde ve Dünyada Yeşil Soğan Üretimi, AGROMEDYA, Şubat–Mart 2013, Yıl 1, Sayı 2, s: 34–35.
50. **Sönmez, İ., G. Beşirli, M. Şimşek ve K. C. Yıldırım**, 2013, Farklı Malç Kullanımının Organik Biber (*Capsicum annuum L.*) Yetiştiriciliğinde Tohum Verim ve Kalitesi Üzerine Etkisi, Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu, 25–27 Eylül 2013 Bildiriler Kitabı 1, Samsun, s:385–389.
51. **Şen, A., S. Özyiğit, S. Erken ve T. Acıcan**, 2013 *Strelitzia regina*'da Vazo Ömrü Üzerine 1–MCP Uygulamasının Etkisi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
52. **Temel, M.**, 2013. Yalova'da Süs Bitkileri İşletmelerinin Yapısı, Sorunları ve Çözüm Önerileri, V. Süs Bitkileri Kongresi, 06–09 Mayıs 2013, Yalova.
53. **Uysal, E. ve E. Kaya**, 2013. Farklı Miktarlarda Uygulanan Azotun Bazı Doğal Çiçek Soğanlarında (*Lilium candidum, Galanthus elwesii, Leucojumaestivum*) Soğan Büyüklüğü Üzerine Etkileri, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova
54. **Uysal, E., K. Erken, E. Kaya, S. Erken ve F. Gülbağ**, 2013. Türkiye Florasında Mevcut Soğanlı İris (*Iris spp*) Türlerinde Toprakların Verimlilik Durumlarının Belirlenmesi, V. Süs Bitkileri Kongresi 06–09 Mayıs 2013, Yalova

55. **Uysal, E., B. Albayrak** , F. Kayalı, A.Karakoç, **M. Bıyıklı** ve **Ö. B. Daş**, 2013. Armutlu Yöresinde Yetiştirilen Zeytinlerin Beslenme Durumlarının Toprak Analizleriyle Belirlenmesi, Türkiye 6. Ulusal Bitki Besleme ve Gübre Kongresi S:266–271, Nevşehir.
56. **Uzunoğulları, N.** ve M. Gümüş, 2013. Frankliniella occidentalis ile Taşınan ve Süs Bitkilerinde Zarar Yapan Tospovirüsler, V. Süs Bitkileri Kongresi, Yalova.
57. **Üğlü, G.**, 2013. Yalova İli Sulama Yönünden Kuraklık Analizi. III.Ulusal Toprak ve Su Kaynakları Kongresi, 22–24 Ekim, Tokat
58. **Yalçın, M., N. Kaynaş** ve **T. Acıcan**, 2013. Karşılaştırılması. Marmara Bölgesi Zeytin Bahçelerinde Toprak İşleme Sistemlerinin Karşılaştırılması. 6. Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim Çalıştayı, Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Makinaları Bölümü,(23 Mayıs, 2013) Erzurum.
59. Yanmaz, R. ve **G. Beşirli**, 2013. Türkiye’de Organik Tarım Araştırmalarındaki Gelişmeler, Sa: 78–84, Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu, Samsun.

2013 Yılı Uluslararası Yayınlar

1. **Arslan, D.**, Bayram E., 2013. Effect of Different Sowing Dates and Row Spacings on Yield and Quality Characteristics OF Chamomile (*Matricaria recutita* L.) Cultivars in Yalova/Turkey Ecological Conditions 1st Mediterranean Symposium on Medicinal and Aromatic Plants April,, 17–20, 2013 Gazimagosa (Famagusta), The Northern Cyprus
2. **Atak, A., K. A. Kahraman**, G. Söylemezoğlu, 2013. Ampelographic Identification and Comparison of Some Table Grape (*Vitis vinifera* L.) Clones. The New Zealand Journal of Crop and Horticultural Science, (In Press).
3. **Atak, A., Y. Boz, A. Doğan, E. Cebeci, F. Hancı, M. Baş**, and **E. Kaya**, 2013. Using Different Molecular Markers for Breeding of Some Horticultural Plants. International Plant Breeding Congress, 10–14 November 2013, Antalya/Turkey.
4. **Daş, Ö. B.** ve A. Kenar, 2013. Comparison of Univariate and Multivariate Calibration Techniques Using ICP–OES, 6th Black Sea Basin Conference on Analytical Chemistry, Trabzon.
5. Demirsoy, H., Demirsoy, L., Macit, İ., **Akçay, M. E., Baş, M.**, Demirtaş, İ., Sarısu, C., Taner, Y., Küden, A., 2013. Sweetcherry Growing in Turkey–A Brief Overview. 7th Cherry International Symposium, Plasencia, 23–27 June, Acta Horticulturae (in press)
6. **Göksel, Z., M. E. Akçay** and **Y. Özdemir**, 2013. Fruit Antioxidant Activity, Total Phenolic Content and Sugar Composition of Some Sweet Cherry (*Prunus avium* L.) Cultivars, *International Scientific Experts Congress On Agricultural Food Industry*, The Journal of Ege University Faculty of Agriculture Special Issue ISSN 1018–8851 , Vol. II, P: 429–432, İzmir–Turkey.
7. İlbağı, H., A. T. Katsiani, **N. Uzunoğulları**, N. I. Katis and A. Çıtır, 2013. First report of Apple stem pitting virus on Pear and Quince Plantations in Northern Turkey. Journal of Plant Pathology, 95(2):452.
8. Karakaş, Ö. M., M. Türkteş, F. Ertuğrul, **E. Kaya**, 2013. The use of fluorescent–based amplified fragment length polymorphism to resolve phylogenetic relationships of *Colchicum* species from Turkey, Genetics and Molecular Research.
9. Karakaş, Ö.M., M.B. Bastug, T. Oğras, **K. Erken**, T. Özcan, **E. Kaya**, 2013. Molecular characterization of phylogenetic relationship between Iris species based on

- fluorescent-AFLP "European Biotechnology Congress" Current Opinion in Biotechnology, Volume 24, Supplement 1, Page S118.
10. Karakaş, Ö. M., Ö. M. Türktaş, M. Aslay, **E. Kaya**, 2013. Evaluation of the genetic relationship between *Fritillaria* species from Turkey's flora using fluorescent-based AFLP. *Turk J Biol* 37: 273–279.
 11. Karakaş, Ö. M., Ö. B. Bastuğ, T. Ograş, **K. Erken**, T. Özcan, **E. Kaya**, 2013. European Biotechnology Congress, Bratislava, Current Opinion in Biot. 24S (2013) S48–S143.
 12. Özdemir, Y., **N. A. Tangu** and **M. E. Akcay**, 2013, Generating Omega-3 Rich Olive Oil By Cross Breeding, *European Journal of Lipid Science and Technology*, WILEY-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, Weinheim (www.ejlst.com).
 13. Öztürk, **M.** and **Arslan, D.**, 2013. Foreign Trade of Medicinal and Aromatic Plants in Turkey 1st Mediterranean Symposium on Medicinal and Aromatic Plants April,, 17–20, 2013 Gazimagosa (Famagusta), The Northern Cyprus
 14. Polat, R., A. E. Erdoğan, **M. Yalçın** ve C. Bilim. 2013. The Practices of Harvest Mechanization of Tree Fruits in Turkey. 1st Central Asia Congress On Modern Agricultural Techniques and Plant Nutrition. Kyrgyz-Turkish Manas University (KTMU), Cengiz Aytmatov Campus (01–03 October 2013), Bishkek / Kyrgyzstan
 15. Szikriszt, B., **A. Doğan**, S. Ercisli, **M. E. Akcay**, A. Hegedűs and J. Halász, 2013, Molecular typing of the self-incompatibility locus of Turkish sweet cherry genotypes reflects phylogenetic relationships among cherries and other *Prunus* species, *Tree Genetics & Genomes*, DOI 10.1007/s11295-012-0543-2, 9:155–165, Springer-Verlag.
 16. Talas O.T., Ö.M. Karakas, **E. Kaya**, 2013. Molecular DNA fingerprinting on ornamental geophytes. *Current Opinion in Biotechnology* 24S (2013) S26
 17. Turktas M., Karakaş Ö.M., B. Baştuğ, F. Ertuğrul, Y. I. Saraç and **E. Kaya**, 2013 Molecular phylogenetic analysis of *Tulipa* (*Liliaceae*) based on noncoding plastid and nuclear DNA sequences with an emphasis on Turkey *Botanical Journal of the Linnean Society*, 2013, 172, 270–279.
 18. Üglü, **G.** ve Ç. Tanrıverdi, 2013. Hydraulic Performance Analysis of In-line Drippers. *Scientific Papers, Series A. Agronomy*, Vol.LVI. Bucharest/ROMANIA
 19. Yalçın, **M.**, **T. Acıcan**, K. Alibaş, Ü. Ertürk, Y. Akça ve R. Polat. 2013. Effects of Ethephone Application on Different Harvesting Methods And Hulling of Walnut Husk. 7th International Walnut Symposium(IWS). (20–23 Temmuz 2013) Shanxi Province, Fenyang Sity/China. (International Society for Hrticultural Science'da yayınlanacak.)

GENEL ve DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ

Enstitü tüm işlevlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bütçesi kapsamındaki Genel Bütçe ile, 969 sayılı yasa çerçevesinde kurulan ve araştırma, üretim materyalleri ve eğitim, yayın hizmetlerinin satımı ile oluşturulan Döner Sermaye İşletmesi Bütçesinden sağlanan parasal kaynakları kullanmak suretiyle gerçekleştirmektedir.

Genel Bütçe Harcamaları

Program	2012 (TL)	2013 (TL)
Memur Maaşları	3.416.885	3.747.730
İşçi Maaşları	1.815.608	2.300.749
06 Yatırım Bütçesi	3.244.600	4.008.893
03 Cari Bütçesi	242.045	460.632
TOPLAM	8.719.138	10.518.004

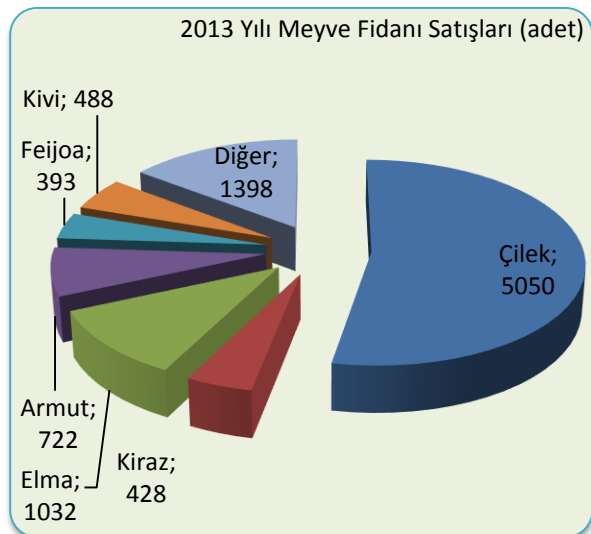
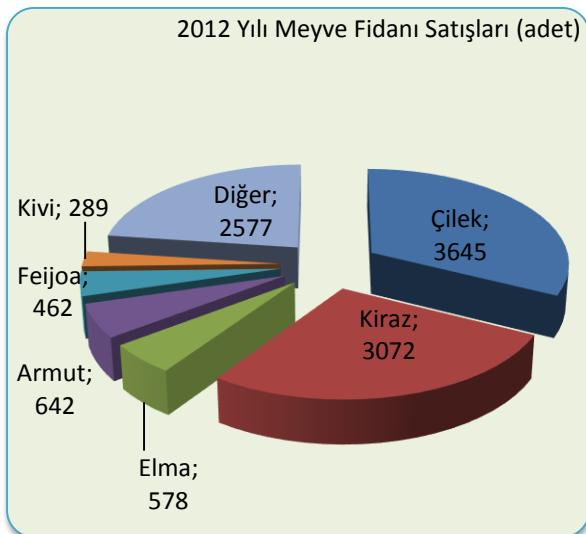
Döner Sermaye Bütçesi

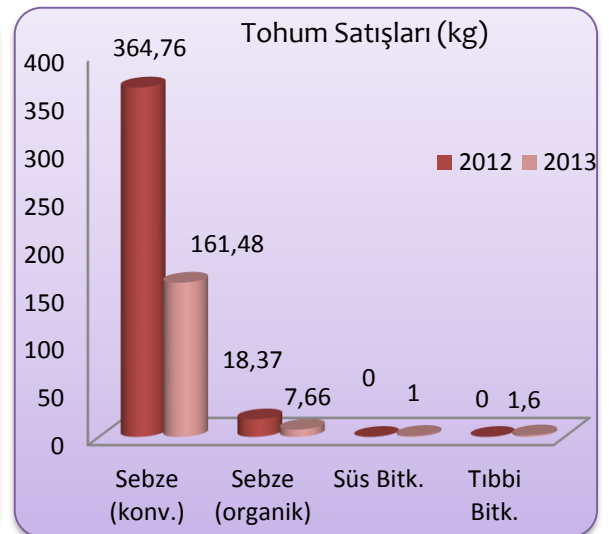
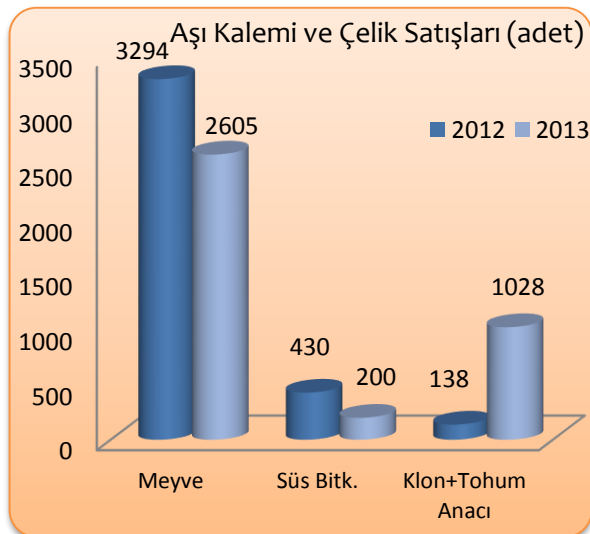
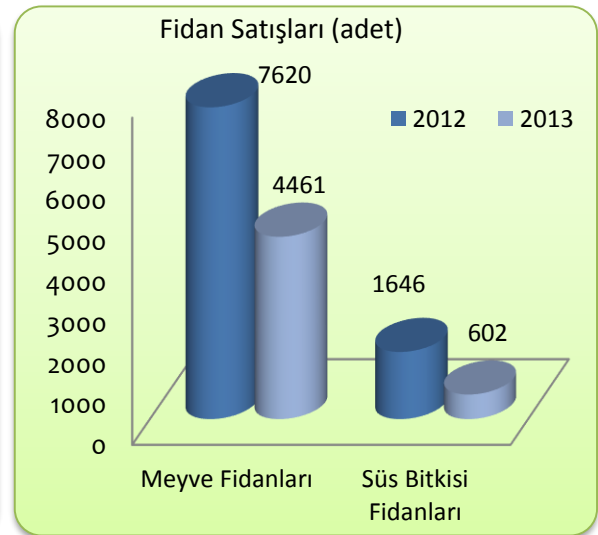
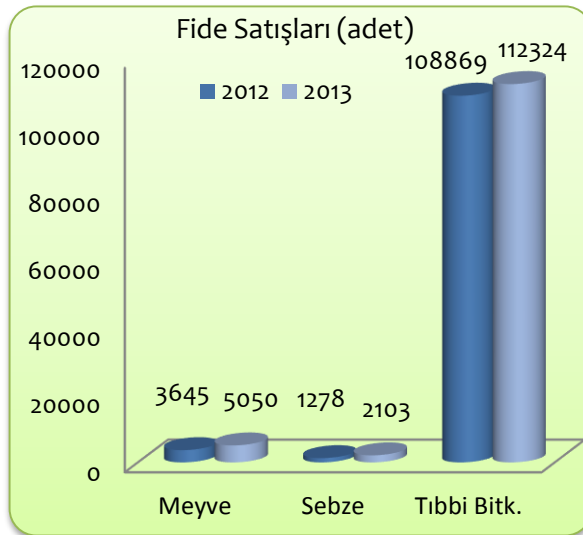
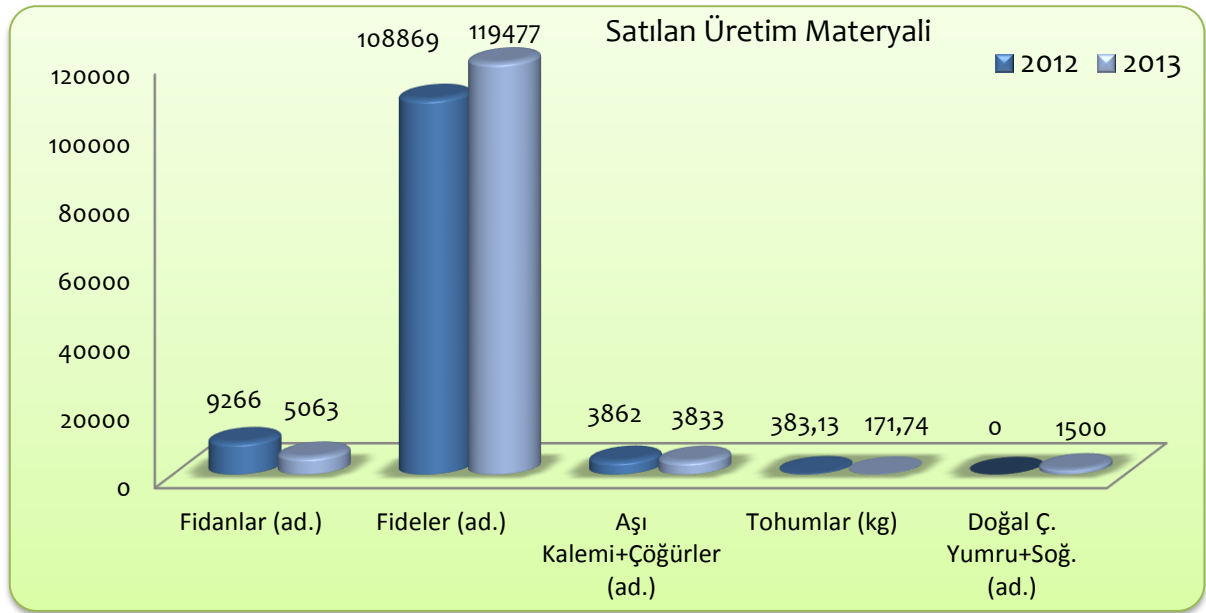
Program	2012 (TL)	2013 (TL)
Gelir	336.914	377.663
Gider	320.786	377.034

Döner Sermaye İşletmesi Bütçesinde gelir getiren faaliyetler; muhtelif meyve ve süs bitkileri fidanı, çilek fidesi, kesme çiçek, kesme çiçek çeliği, muhtelif meyve-sebze, muhtelif sebze fidesi, sebze tür ve çeşitlerine ait orijinal ve sertifikalı tohum, üreticilere yönelik toprak, yaprak analizleri, bahçe ürünlerinde hastalık ve zararlı teşhis analizleri, yayın satışları ve işlenmiş satışları olarak gerçekleşmiştir.

2012–2013 Yıllarında Döner Sermaye İşletmesinden Satılan Üretim Materyali

Kamu ve özel sektör kuruluşlarına, Enstitümüzde üretilen çeşitli üretim materyalleri Döner Sermaye kanalı ile satışı gerçekleştirilerek, işletmelerin ihtiyaçlarına cevap verilmeye çalışılmaktadır.

2012–2013 Yıllarında Satılan Meyve–Sebze–Süs Bitkileri

Araştırma, deneme ve demonstrasyon parsellerinde üretilerek Döner Sermaye kanalı ile satılan ürünler türlerine göre çizelgede özetlenmiştir.

Materyal Türü	Birimi	2012	2013
Üzüm	Kg	1.500,83	2.957,72
Kivi	Kg	6.496,50	10.265,21
Elma	Kg	10.547,38	14.860,44
Armut	Kg	675,24	1.695,50
Ayva	Kg	291,00	2.047,75
Şeftali–Nektarin	Kg	4.443,69	413,98
Kiraz–Vişne	Kg	7.895,69	546,50
Zeytin Danesi	Kg	3.000,00	3.018,50
Muhtelif Sebze	Kg	656,50	1.772,69
Tıbbi Droglar	Kg	233	605,60
Kesme Çiçekler	Adet	2.402	3.316
Domates Suyu	Lt	–	1.392,50
Kızılıcak	Kg	372,67	214,25
İncir	Kg	1.200,00	2.000,00
Trabzon Hurma	Kg	1.231,91	1.617,80
Nar	Kg	725,55	700,55
Kestane	Kg	360,00	500,00
Böğürtlen	Kg	20,50	10,00
Fejioa	Kg	376,80	461,40
Ceviz	Kg	1.050,00	5.000,00
Kayısı	Kg	71,00	–
Yonca	Kg+balya	1.196,00	260,00+80
Mantar	Kg	42,50	21,50
Arpa Sapı	Balya	400	474
Arpa	Kg	24.010,00	29.780,00

2012–2013 Yıllarında Araştırma Çalışmaları Dışında Yapılan Analiz ve Kontroller

Analiz ve Raporlar	2012	2013
Yaprak analizi örnek sayısı	52	30
Toprak analizi örnek sayısı	556	400
Gübreleme raporu	341	–
Bitki koruma örnek sayısı	16	20
Meyve eti sertliği ve etilen analizi örnek sayısı	–	412
Hasat sonrası raporlama	–	6

2012–2013 Yıllarında Satılan Yayınlar

Yayın No ve Yayın Adı	Birimi	2012	2013
61–Genel Sebzecilik	Adet	27	23
62–Sebzelerin Dondurulması	Adet	10	4
73–Bodur Meyve Yetiştiriciliği	Adet	45	33
74–Çim Alanlarının Peyzaj Mimarlığındaki Önemi ve Tesisi	Adet	14	9
75–Mantar Yetiştiriciliği	Adet	60	44
76–Kivi Yetiştiriciliği	Adet	46	29
77–Kaymak Ağacı Yetiştiriciliği	Adet	15	13
79–Kışın Yaprğını Döken Meyve Türlerinde Budama	Adet	47	41
80–Turşuluk Hıyar Yetiştiriciliği	Adet	7	7
82–Çeşit Kataloğu	Adet	23	11
84–İhracatı Yapılan Doğala Çiçek Soğanları	Adet	16	8
85–Kayın Mantarı Üretim Teknikleri	Adet	29	46
86–Brokkoli Yetiştiriciliği	Adet	16	8
87–Brüksel Lahanası Yetiştiriciliği	Adet	3	5
88–Ilıman İklim Meyve Türleri	Adet	17	11
89–Sofralık Üzüm Yetiştiriciliği	Adet	26	35
90–Ceviz Yetiştiriciliği	Adet	109	78
International Conference on Walnuts	Adet	5	3
Nut Production and Industry	Adet	–	4
V. Yemeklik Mantar Kongresi (Bildiriler Kitabı)	Adet	2	3
Bahçe Ürünlerinde Muhafaza ve Pazarlama Sempozyumu (Bildiriler Kitabı)	Adet	4	3
1. Süs Bitkileri Kongresi (Bildiriler Kitabı)	Adet	4	5
1. Sert Çekirdekli Meyveler Sempozyumu (Bildiriler Kitabı)	Adet	5	7
Allelopati Çalıştayı (Bildiriler Kitabı)	Adet	4	1
Türkiye’nin Doğal Süs Bitkileri Kataloğu	Adet	–	3
BAHÇE Dergisi	Adet	7	15
Bilimsel Araştırma ve İncelemeler	Adet	154	136
TOPLAM	Adet	695	591

GELİŞTİRDİĞİMİZ ÇEŞİTLER

Kuruluşumuzda yürütülen araştırma çalışmaları ile 2013 yılı sonuna kadar melezleme ve seleksiyon yolu ile geliştirilen ve Enstitü adına tescil ettirilen çeşitler, türlere göre aşağıda verilmiştir.

MEYVELER		
Türler	Kuruluşumuzda melezleme veya seleksiyon çalışmaları sonunda elde edilen çeşitler	Tescil Tarihi
ÇİLEK (11)	Yalova-15	03.05.1990
	Yalova-104	03.05.1990
	Yalova-110	03.05.1990
	Yalova-416	03.05.1990
	Erenoğlu 77	13.04.2012
	Doruk 77	13.04.2012
	Hilal 77	13.04.2012
	Eren 77	13.04.2012
	Ata 77	13.04.2012
	Bolverim 77	13.04.2012
	Dorukhan 77	13.04.2012
CEVİZ (13)	Yalova-1	03.05.1990
	Yalova-3	03.05.1990
	Yalova-4	03.05.1990
	Bilecik	03.05.1990
	Şebin	03.05.1990
	Kaplan-86	03.05.1990
	Tokat-1	03.05.1990
	Şen-1	03.05.1990
	Şen-2	03.05.1990
	Gültekin-1	03.05.1990
	Yavuz-1	03.05.1990
	Altınova-1	03.05.1990
	Oğuzlar 77	11.04.2011
ÜZÜM (12)	Uslu	03.05.1990
	Yalova İncisi	03.05.1990
	Yalova Misketi	03.05.1990
	Ata Sarısı	03.05.1990
	Yalova Çekirdeksizi	03.05.1990
	Ergin Çekirdeksizi	03.05.1990
	İsmetbey 77	13.04.2012
	Atak 77	13.04.2012
	Pembe 77	13.04.2012
	Samancı Çekirdeksizi	04.11.2013
	Yalova Beyazı	04.11.2013
	Arif Bey	04.11.2013

Türler	Kuruluşumuzda melezleme veya seleksiyon çalışmaları sonunda elde edilen çeşitler	Tescil Tarihi
KESTANE (6)	Hacı İbiş	03.05.1990
	Hacı Ömer	03.05.1990
	Mahmutmolla	03.05.1990
	Osmanoğlu	03.05.1990
	Sarıaşlama	03.05.1990
	Vakit Kestanesi	03.05.1990
KİRAZ (1)	0900 Ziraat	03.05.1990
KIZILCIK (2)	Yalçınbey 77	06.04.2010
	Erolbey 77	06.04.2010
ARMUT (1)	Akçay 77	11.04.2011
ZEYTİN (2)	Gemlik 21	04.11.2013
	Gemlik 27	04.11.2013

SEBZELER		
Türler	Kuruluşumuzda melezleme veya seleksiyon çalışmaları sonunda elde edilen çeşitler	Tescil Tarihi
DOMATES (1)	Şencan 9	24.04.1987
BİBER (6)	Yalova Tatlı Sivri	26.04.1984
	Kandil Dolma	26.04.1984
	Yalova Yağlık 28	27.04.1988
	Yalova Çorbacı 12	29.05.1991
	Yalova Çarliston 341	29.04.1991
	Sürmeli Biberi	27.04.2007
PATLICAN (2)	Pala 49	26.04.1984
	Balıkesir 76	26.04.1984
KARPUZ (2)	Yalova Washington 26	25.04.1989
	Yalova Yuvarlak Alaca 18	25.04.1989
BAŞ LAHANA (3)	Yalova 1	25.04.1989
	Yalova Sarmalık	13.05.1998
	Ekinci-79	27.04.1988
SOĞAN (4)	Akgün 12	26.04.1984
	Kantartopu 3	26.04.1984
	İmrallı Kırmısı 15 (Yalova 15)	26.04.1984
	Beşirli 77	15.04.2011
TAZE FASULYE (4)	Yalova 5	25.04.1985
	Yalova 17	24.04.1985
	Kara Ayşe 95	14.04.1994
	Şeker Ayşe (Sırık)	14.04.1995
	Yer Ayşe	–
BAMYA (3)	Yalova Akköy 41	29.04.1991
	Yalova Kabaklı 11	29.04.1991
	Marmara 1	14.04.1995
PIRASA (1)	İnegöl 92	14.05.1992

Türler	Kuruluşumuzda melezleme veya seleksiyon çalışmaları sonunda elde edilen çeşitler	Tescil Tarihi
KÖK KEREVİZ (1)	Çanakkale	27.04.2005
HIYAR (1)	Çengelköy Hıyarı 5802	16.04.1968
SARIMSAK (1)	Taşköprü 56	14.04.2006
MARUL(1)	Yedikule Marulu 5701	16.04.1968
SAKIZ KABAK (1)	İstanbul Sakız Kabağı 5801	16.04.1968

Türler	Seleksiyon çalışmaları sonunda ticari sebze kaydına alınan çeşitler	Kayıt Tarihi
ENGİNAR (4)	Şimşek	23.01.2008
	Bayrampaşa	23.01.2008
	Sakız	23.01.2008
	Şebnem	23.01.2008

SÜS BİTKİLERİ

Türler	Kuruluşumuzda melezleme veya seleksiyon çalışmaları sonunda elde edilen çeşitler	Tescil Tarihi
ŞAKAYIK (4)	Alev Topu	2012
	Eful	2012
	Kaya	2012
	Tombak	2012

EĞİTİM ve YAYIM ÇALIŞMALARI

Kuruluşumuz tarafından düzenlenen, konusu ve tarihleri önceden belirlenen eğitim programları yılbaşıda hazırlanarak "<http://arastirma.tarim.gov.tr/yalovabahce>" web adresinde yayınlanmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının çeşitli birimlerince talep edilen konularda seminer ve kurs şeklinde eğitim programları da gerçekleştirilmektedir. Kuruluşumuz tarafından gerçekleştirilen planlı eğitim programları konularına göre aşağıda verilmiştir. Programlı olarak Yalova'da veya talep halinde yerinde düzenlenecek eğitim ve seminerlere devam edilmektedir.

1. PROGRAMLI EĞİTİMLER

2012 Yılı Programlı Eğitimler

	Düzenlenen eğitimin konusu	Eğitim yeri	Katılımcıların nitelikleri	Katılımcı sayısı	Eğitimin tarihi ve süresi
1	Yaprağını Döken Meyve Türlerinde Bahçe Tesisi, Budama, Aşılama ve Çoğaltma Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	30	14-16.02.2012
2	Ceviz ve Bademde Bahçe Tesisi ve Kültürel Tedbirler	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	43	17-19.04.2012
3	Sofralık Zeytin Yetiştiriciliği, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	17	19-20.04.2012
4	Sofralık Üzüm Yetiştiriciliği, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	30	02.05.2012
5	Kivi Yetiştiriciliği, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	15	03.05.2012
6	Kültür Mantarı Yetiştiriciliği, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	80	07-11.05.2012
7	Ilıman ve Subtropik Meyve Türlerinde Yetiştirme Teknikleri Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri, Muhafazası ve Değerlendirilmesi, Meyvelerin Pazarlaması, Maliyetler	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	35	21-25.05.2012
8	Sebze Yetiştirme Teknikleri, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	30	29-31.05.2012
9	Süs Bitkileri Yetiştirme Tekniği Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri, Yetiştirme ve Çoğaltma Teknikleri, Gübreleme, Sulama, Muhafaza-Depolama, Pazarlama, Bitkilerin Tanıtımı, Çoğaltılması, Değerlendirilmesi ve Pazarlanması	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	30	04-08.06.2012
10	Aromatik ve Tıbbi Bitkilerin Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	24	13-14.06.2012

	Düzenlenen eğitimin konusu	Eğitim yeri	Katılımcıların nitelikleri	Katılımcı sayısı	Eğitimin tarihi ve süresi
11	Patates Sığili Sörveyi	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	10	21.06.2012
12	Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	18	02–04.10.2012
13	Bahçe Ürünlerinde Hasat Sonrası Uygulamalar ve Pazarlama	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	23	10–11.10.2012
14	Ceviz ve Badem Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	35	17–18.10.2012

2013 Yılı Programlı Eğitimler

	Düzenlenen eğitimin konusu	Eğitim yeri	Katılımcıların nitelikleri	Katılımcı sayısı	Eğitimin tarihi ve süresi
1	Yaprağını Döken Meyve Türlerinde Bahçe Tesisi ve Budama Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	52	12–14.02.2013
2	Bahçeden Çatala Temel Gıda Güvenliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	25	02–04.04.2013
3	Sofralık Zeytin Yetiştiriciliği, Hastalık ve Zararlıları, Mücadele Yöntemleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	12	17–18.04.2013
4	Sofralık Üzüm Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler		02.05.2013
5	Kivi Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	10	03.05.2013
6	Mantar Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	73	06–10.05.2013
7	Ilıman ve Subtropik Meyve Türlerinde Yetiştirme Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	5	20–24.05.2013
8	Kivi Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	20	27–28.05.2013
9	Sebze Yetiştirme Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	7	29–31.05.2013
10	Süs Bitkileri Yetiştirme Tekniği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	17	03–07.06.2013
11	Aromatik ve Tıbbi Bitkilerin Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	6	12–13.06.2013

	Düzenlenen eğitimin konusu	Eğitim yeri	Katılımcıların nitelikleri	Katılımcı sayısı	Eğitimin tarihi ve süresi
12	Şeftalide Entegre Mücadele 1. Dönem	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	15	17-21.06.2013
13	Şeftalide Entegre Mücadele 2. Dönem	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	20	12-18.08.2013
14	Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	12	02-04.10.2013
15	Bahçe Ürünlerinde Hasat Sonrası Uygulamalar ve Pazarlama	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	2	10-11.10.2013
16	Ceviz ve Badem Yetiştiriciliği	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	50	23-24.10.2013
17	Bahçe Bitkilerinde Organik Tarım Teknikleri	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	12	02-04.10.2013
18	Bahçe Ürünlerinde Hasat Sonrası Uygulamalar ve Pazarlama	Enstitü	Teknik eleman ve üreticiler	2	10-11.10.2013

2. PROGRAM DIŞI EĞİTİMLER

2012 Yılı Program Dışı Eğitimler

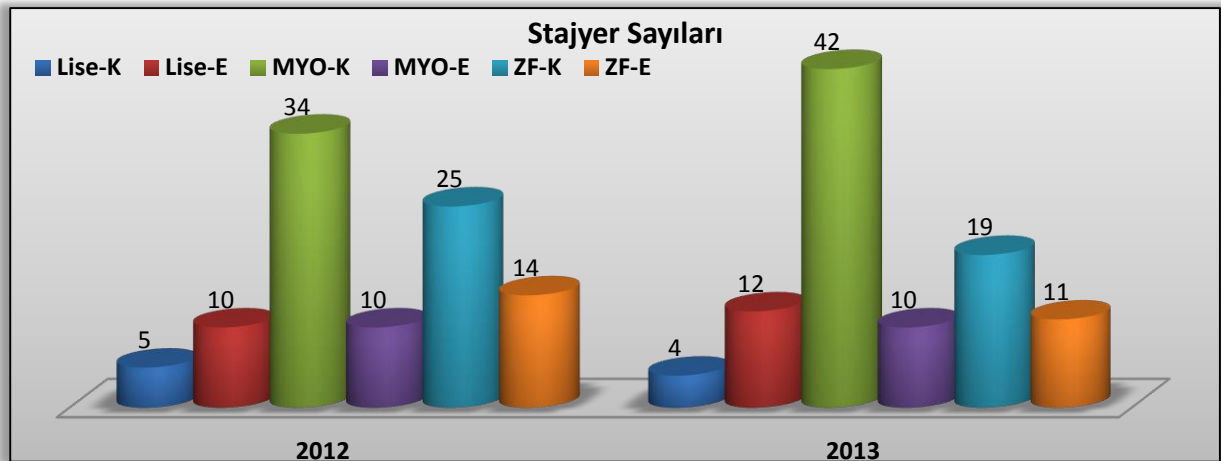
Eğitim Tarihi	Eğitim Yeri	Eğitimin Konusu	Enstitüden Katılan Eğitimci Sayısı
05/01/2012	İstanbul	Zeytin İşleme Teknikleri Projesi	3
01-03/08/2012	Aydın	"Yerel Tohum Ağı Oluşturulması Projesi" kapsamında "Tohumculuk" konusunda eğitim	1
02/08/2012	Enstitü	Lahana, Karnabahar, Brokoli, Brüksel Lahanası ve Domates Yetiştiriciliği Eğitimi	1
10-21/09/2012	Enstitü	Bitki Islahı Kursu	
15-19/10/2012	Antalya	"İlman İklim Meyve Türlerinde Bahçe Tesisi, Üretim Yöntemleri ve Budama Teknikleri" konularında eğitim	1
05-09/11/2012	Antalya	"Organik Tarım" konulu eğitim	2
19-23/11/2012	Antalya	"Organik Tarım" konulu eğitim	2
03-07/12/2012	Antalya	"Organik Tarım" konulu eğitim	2
05-07/12/2012	Enstitü	"Bahçe Bitkilerinde Moleküler İşaretleyiciler ve İslahta Kullanımı" konulu eğitim	2
17-21/12/2012	Antalya	"Organik Tarım" konulu eğitim	3

2013 Yılı Program Dışı Eğitimler

Eğitim Tarihi	Eğitim Yeri	Eğitimin Konusu	Enstitüden Katılan Eğitimci Sayısı
10/01/2013	Ankara	Organik Tarım Koordinatör Eğitimi	1
23-24/01/2013	Enstitü	Tohum ve tohumluk üretim, doğrudan ve alternatif pazarlara ulaşım	
04-08/02/2013	Antalya	Organik Tarım Eğitimi	3
05-09/02/2013	Aydın	Meyve Üretiminde Entegre Mücadele	2
11/02/2013	Enstitü	Soğan Yetiştiriciliği	
21-22/02/2013	Antalya	Bitki Islahı	2
04-08/03/2013	Enstitü	Ilıman İklim Meyve Türlerinde Kültürel Tedbirler ve Mücadele Yöntemleri	
05/03/2013	Enstitü	Soğutma, Muhafaza ve Taşıma konulu eğitim	
21-22/04/2013	Adana	1. Çukurova Biyoteknoloji Günleri	2
28/03/2013	Ankara	Organik Tarım Kontrolörü Eğitimi	1
08-09/04/2013	Ürgüp	Ceviz Yetiştiriciliği Esasları ve Cevizde Aşılama Teknikleri	1
11/04/2013	Rize	Organik Tarım Kontrolörü Eğitimi	1
15-19/04/2013	Antalya	Organik Tarım Eğitimi	3
30/05/2013	Bartın	Çilek Yetiştiriciliği	1
24/07/2013	Yalova	Bağda Şekil Budaması Demonstrasyonu	1
20/08/2013	Yalova	Tarla Okulu “şeftali yetiştiriciliği”	1
27/08/2013	Yalova	Tarla Okulu “kivi yetiştiriciliği”	1
31/10/2013	Bursa	Kızılçık Yetiştiriciliği	4
19/12/2013	Yalova	Uygulamalı Bağ Budama Eğitimi	1

3. STAJYER EĞİTİMİ

Enstitümüzde 2012-2013 yıllarında lise ve üniversite öğrencisi staj eğitimlerini yapmışlar ve sayıları aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Lise-K: Meslek ve Ticaret Lisesi Kız Öğrenciler
MYO-K: Meslek Yüksek Okulu Kız Öğrenciler
ZF-K: Ziraat Fakültesi Kız Öğrenciler

Lise-E: Meslek ve Ticaret Lisesi Erkek Öğrenciler
MYO-E: Meslek Yüksek Okulu Erkek Öğrenciler
ZF-E: Ziraat Fakültesi Erkek Öğrenciler

4. ENSTİTÜ TEKNİK PERSONELİNİN YURT İÇİ ve YURT DIŞI EĞİTİMİ

2012 Yılı Enstitü Teknik Personelinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitimleri

Tarih	Eğitimin yeri	Eğitimin konusu	Katılımcı sayısı
09-18.02.2012	İngiltere/ East Malling Araştırma Enstitüsü ve Plymount Üniversitesi ve Hollanda/ Wageningen Üniversitesi	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) Tarafından Desteklenen Bahçe Bitkileri Islahında Biyoteknolojinin Kullanımı Projesi Çerçevesinde Teknik İnceleme	2
05-14.03.2012	Azerbaycan	Azerbaycan'da Organik Tarımın Geliştirilmesi Süresince Türkiye Tecrübesinin Öğrenilmesi ve Kurumlar Arası İşbirliği'nin Geliştirilmesi Projesi	1
22-29.03.2012	Yeni Zelanda	II.Meyve Türlerinde Biyoteknoloji Uygulamaları Sempozyumu	1
01-07.04.2012	Antalya	İç Kontrol Sisteminin Uyumlaştırılması ve Kurulan Sistemin Uygulanmasına Yönelik Eğitim	1
28.03.2012	Ankara	Sebzecilikte Abiyotik (olumsuz çevre) Streslere Dayanıklılık Islahı	1
10-12.06.2012	İsrail	3.Terra Olivo Uluslararası Ekstra Virjin Zeytinyağı Konferansı	1
17.05.2012	İzmir	Emerging Bacterial Diseases ve Epidemiology and Control of Bakterial Brown and Ring Rot” Konularını İçeren Seminerler	1
25-29.06.2012	Antalya	Batı Akdeniz Bölgesindeki Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Korunması ve Üretiminin Yaygınlaştırılması Projesi Kapsamında Düzenlenen Eğitim	1
25-29.08.2012	Pekin/Çin Halk Cumhuriyeti	9. IUPAC 9thIUPAC International Symposium of Chemical Biology and 8thInternational Symposium of Chinese Medicinal Chemists (ISBOC9 & ISCMC8) isimli sempozyum	2
27-29.08.2012	Çin Halk Cumhuriyeti	18. Uluslar arası mantar Bilimi Derneği Konferansı	1
16-18.10.2012	Yunanistan	Zeytinyağı Atıkları ve Çevre Koruma Sempozyumu	1
18.10.2012	İstanbul	ICP (İndüktif Eşleşmiş Plazma)-OES (Optik Emisyon Spektroskopisi) eğitimi	3
05-09.11.2012	İzmir	“Alman-Türk İşbirliği Organik Tarım Projesi” kapsamında düzenlenen eğitim	1
14-15.11.2012	Danimarka	“Gıda ve Yem İçin Yeni Omega-3 Kaynakları Kongresi”	1
14-16.11.2012	Roma/İtalya	“Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Hükümetlerarası Teknik Çalışma Grubu Toplantısı”	1
28.12.2012-28.06.2013	ABD	“Moleküler Marker’ların Sebze Islahında Kullanımı” konulu eğitim	1
28.12.2012-28.06.2013	ABD	“Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması, Tanımlanması, Muhafaza ve Gen Bankası” konulu eğitim	1

2013 Yılı Enstitü Teknik Personelinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitimleri

Tarih	Eğitimin yeri	Eğitimin konusu	Katılımcı sayısı
28.12.2012– 28.06.2013	ABD	Moleküler Marker’ların Sebze Islahında Kullanımı	1
28.12.2012– 28.06.2013	ABD	Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması, Tanımlanması, Muhafaza ve Gen Bankası	1
14–15.01.2013	Söke	Bilgisayar Temel Eğitimi	1
21.01– 01.02.2013	Adana	Proje Hazırlama ve Proje Döngüsü Yönetimi	1
21.01– 24.05.2013	Ankara	İngilizce Dil Eğitimi	1
04–08.02.2013	Antalya	Organik Tarım	1
15–19.04.2013	Antalya	Organik Tarım	1
18–22.04.2013	Antalya	Kuruluşların malim işlerinden sorumluları için düzenlenen hizmetiçi eğitim	1
25.03– 05.04.2013	Ankara	Bilgisayar Destekli Çizim Teknikleri Kursu (AutoCAD)	1
19–21.04.2013	Antalya	İç Kontrol Sistemleri	2
27.04– 01.05.2013	Antalya	8. Grup Bütçe Değerlendirme Toplantısı	2
13–17.05.2013	İzmir	Gıdalarda İleri Mikrobiyolojik Analizler	2
20–24.05.2013	Ankara	Toprak Su Kaynakları Araştırmaları İstatistik Deneme Teknikleri	2
17–28.06.2013	Ankara	İletişim Yenilikleri ve Tarımsal Yayım Metodolojisi Kursu	1
24.06– 04.07.2013	Ankara	Variety identification and maintenance	1
25–26.06.2013	Manisa	Sebze Türlerinde FYD Eğitimi	1
17.10.2013	Enstitü	Sivil Savunma KBRN Farkındalık Eğitimi	70
11–12.11.2013	Enstitü	İlkyardım Eğitimi	15

DİĞER ETKİNLİKLER

Enstitümüz evsahipliğinde gerçekleştirilen bilimsel toplantı, çalıştay, kongre ve sempozyumlarımız.

2012 Yılı

Tarih	Yeri	Toplantı ismi	Katılımcı sayısı
24.01.2012	Enstitü	Havza bazlı destekleme kapsamında meyve türlerinin belirlenmesi	4
06.02.2012	Enstitü	Yalova Tarım Çalıştay	34
7.02.2012	Enstitü	Organik Tarım Çalıştay	130
9.07.2012	Enstitü	Meyve/ Asmada Fidan Sertifikasyon Sistemi	13
10.07.2012	Enstitü	Organik Tarımda Kullanılan Girdiler, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	32
20.11.2012	Enstitü	Bölge Bilgi Alışverişi (BAV) 1/2012 Toplantısı	52
26-27.11.2012	Enstitü	1. Uluslararası Kivi Çalıştay	250
20.12.2012	Enstitü	Enstitü Araştırma Komitesi Toplantısı	58

2013 Yılı

Tarih	Yeri	Toplantı ismi	Katılımcı sayısı
20.12.2012-05.02.2013	Enstitü	Enstitü Araştırma Komitesi Toplantısı	58
30.01.2013	Enstitü	V. Süs Bitkileri Kongresi Düzenleme Kurulu Toplantısı	15
06-09.05.2013	Yalova	V. Süs Bitkileri Kongresi	326
23-24.07.2013	Enstitü	Tohum Takas Ağı Eğitim Toplantısı	30
19.09.2013	Enstitü	Cevizde Makinalı Hasat Çalıştay	110
04.10.2013	Enstitü	Bölge Enstitüler Toplantısı	50
04.11.2013	Enstitü	Zeytin ve Çocuk Projesi Açılış Paneli	117
24.12.2013	Enstitü	Zeytin ve Çocuk Projesi Kapanış Paneli	180

Yurtiçinde Gerçekleştirilen ve Enstitü Teknik Personelinin Katılım Sağladığı Toplantı, Çalıştay, Kongre ve Sempozyumlar

2012 Yılı

Tarih	Yeri	Kongre, Sempozyumun veya Toplantı İsmi
09-12.01.2012	İzmir/ Menemen	Standart ilaç deneme metodları ve zirai mücadele teknik talimatlarının son şekilleri
11.01.2012	Ankara	TZOB ile Üniversiteler, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Arasında Ortak Proje Toplantısı
19.01.2012	Yalova	TYÇP kapsamında seminer
20.01.2012	Yalova	Yalova'nın Geleceği Kentsel Gelişim Senaryoları ve Yol Haritası Çalıştay
25.01.2012	Ankara	Değerlendirme Toplantısı
30.01.2012	Ankara	Havza Bazlı Destekleme Kapsamı Toplantısı
25.01.2012	İstanbul	EUREKA Bilgi Günü

Tarih	Yeri	Kongre, Sempozyumun veya Toplantı İsmi
25.01.2012	Ankara	Değerlendirme Toplantısı
30.01.2012	Ankara	Havza Bazlı Destekleme Kapsamında Meyve Türlerinin Belirlenmesi Toplantısı
03.02.2012	İstanbul	EUREKA Bilgi Günü
13-17.02.2012	Antalya	Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Çalıştayı
16.02.2012	Bolu	Bitki Biyoteknolojisi Uygulamaları; Kurtüzümü Projesi Çalıştayı
17.02.2012	İstanbul	Ambalaj Geçirgenliği Semineri
23.02.2012	Bursa	Bursa Siyahı İnciri'ni Koruyalım Konulu Panel
23.02.2012	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi Toplantısı
22-23.03.2012	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi Toplantısı
27.02-02.03.2012	Antalya	2012 yılı Ilıman İklim ve Sert Kabuklu Meyveler, Sebze ve Süs Bitkileri, Turuncgiller, Zeytin, İncir ve Diğer Subtropik Meyveler, Bağcılık, Sebze ve Süs Bitkileri Hastalıkları, Meyve ve Bağ Hastalıkları, Yabancı Ot Araştırmaları Program Değerlendirme Toplantıları
28.02.2012	Yalova	Yalova Model Orman Proje Çalıştayı
29.02.2012	Ankara	Tarım Arazilerinin Bölünmesinin Önlenmesi Çalıştayı
12.03.2010	Yalova	İl Tarım Stratejik Plan Hazırlık Toplantısı
27.02-02.03.2012	Antalya	Sosyo Ekonomik Araştırmalar, Tarımsal Sulama ve Arazi Islahı Araştırmaları , Toprak ve Bitki Besleme Araştırmaları ile Tarımsal Mekanizasyon ve Bilişim Araştırmaları Konularındaki Toplantıları
09-10.03.2012	Antalya	Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü İdari İşler ve Koordinasyon Dairesi Program Değerlendirme Toplantıları
12-16.03.2012	Antalya	2012 yılı Gıda ve Yem Araştırmaları Program Değerlendirme Toplantısı
13.03.2012	Yalova	AB'ye Uyum, Danışma ve Yönlendirme Kurulu Toplantısı
14.03.2012	Ankara	Kamu Spot Çalışmaları Endemik Bitkileri Toplantısı
19-23.03.2012	Bursa	Endüstri Bitkileri Araştırmaları (tıbbi)", "Biyolojik Çeşitlilik ve Genetik Kaynaklar Araştırmaları", "Meyve-Bağ Zararlıları Araştırmaları" ve "Organik Tarım Araştırmaları" Konularındaki Toplantılar
21-24.03.2012	Antalya	"1-MCP Hasat Sonrası Uygulamaları" ve 2011 Yılı Uygulamalarının Laboratuvar Sonuçlarının Değerlendirildiği Toplantı
23.03.2012	Ankara	Tarımda Kaolin Kullanılması Temalı Projenin İkinci Toplantısı
23.03.2012	Eskişehir	Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Tarafından Ispanak, Soğan ve Havuçta TÜBİTAK'a Sunulmak Üzere Islah Projesi Hazırlanması
26-30.03.2012	Antalya	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modelinin Sağlanması Amacıyla Düzenlenen Eğitim Faaliyeti
26-27.03.2012	Tekirdağ	"Working on Seed Testing" Konulu Uluslararası Çalıştay
28.03-01.04.2012	Antalya	"XI. International Symposium on Flower Bulbs and Herbaceous Perennials" Konulu Uluslar arası Sempozyum
09-10.04.2012	Ankara	Bakanlığımız Araştırma Enstitülerinde Çalışan Görevlilerin Islahçı Hakkından Yararlanılmasına İlişkin Yönergenin Uygulanması İle İlgili Yapılan Toplantı
13.04.2012	Ankara	Meyve Tescil Komitesi
13.04.2012	İstanbul	"Tanıtım Toplantısı" ve "Türkiye'de Bitkisel Ürünlerin Bugünü" Konulu Panele
15-18.04.2012	Antalya	"1-MCP Hasat Sonrası Uygulamaları
17-18.04.2012	Ankara	Avrupa Bitki Sağlığı Araştırmalarının Koordinasyonu Projesi Çalıştayı
20-21.03.2012	Çanakkale	Çanakkale Zeytin Çalıştayı
29.04-02.05.2012	Antalya	International Symposium on Biotechnology and Other Omics in Vegetable Science Konulu Uluslararası Sempozyum
29.04-02.05.2012	Antalya	International Symposium on Biotechnology and Other Omics in Vegetable Science" Konulu Uluslararası Sempozyum
07.06.2012	İstanbul	Bilimsel Dergilerin Gelişimi ve Web of Science Konulu Çalıştay
29-30.05.2012	Ankara	Bahçe Bitkileri Araştırma Tavsiye Komitesi (ATK) Toplantısı
30.05.2012	Ankara	Türkiye Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Entegre Projesi
31.05.2012	Ankara	Uzakdoğu'ya Yaş Meyve İhracatını Geliştirme Komitesi Toplantısına

Tarih	Yeri	Kongre, Sempozyumun veya Toplantı İsmi
29.04-02.05.2012	Antalya	29.04-02.05.2012 tarihleri arasında düzenlenen International Symposium on Biotechnology and Other Omics in Vegetable Science konulu uluslararası sempozyum
03-04.05.2012	İstanbul	3. Gıda Güvenliği Kongresi
07-11.05.2012	Ankara	Fertigasyon Entegre proje Eğitim ve Çalışma Toplantısı
14-15.05.2012	Antalya	Proje Başlangıç Çalıştayı
21.06.2012	Ankara	Bütçe Paneli Toplantısı
21-22.06.2012	Ankara	Akar Taksonomisi Çalıştayı
04-07.06.2012	Eğirdir/ Isparta Antalya	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Gezici Çalışma Grubu Toplantısı
06-07.06.2012	Diyarbakır	I.Ulusal Bitki Sağlığı Meyve ve Bağ Çalışma Grubu
11.06.2012	Bursa	Şeftali İhracat Yılı Domates ve Biber İhracat Yılı İle İlgili Toplantı
14.05.2012	Bursa	İslah Projesi
24-25.05.2012	İzmir	II. Ulusal Sulama ve Tarımsal Yapılar Sempozyumu
23.05.2012	Yalova	Yalova'nın Geleceği Kentsel Gelişim Senaryoları ve Yol Haritası 2. Çalıştayı
24.05.2012	İzmir	Süne Kıymetlendirme Sürvey Sonuçlarını Tetkik Etmek, Değerlendirmelerini Yapmak ve Mücadeleyi Gerektiren Alanları Belirlemek Amacı İle Yapılan Toplantı
31.05.2012	Bursa	Şeftali İhracat Yılı İle İlgili Toplantı
27.06.2012	Bursa	Domates İhracat Yılı İle İlgili Toplantı
29.06.2012	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi Toplantısı
13.07.2012	İstanbul	EUREKA Dönem Başkanlığı Açılış Konferansı
18.07.2012	Bursa	2012 Bursa'da Şeftali Yılı Paneli
18.07.2012	Yalova	Yalova İli Tarım Sektörü Ortak Akıl Toplantısı
25.07.2012	Bursa	Bursa Siyahı İnciri Çalıştayı
27.07.2012	Yalova	Osmanlı ve Balkanlar Sempozyumu
06-09.08.2012	Bursa	Bursa Siyahı İncir Kesim tarihini belirlemek amacıyla yapılan toplantı
31.08.2012	Kastamonu	26. Uluslararası Kültür ve Sarımsak Festivali kapsamında düzenlenen "Taşköprü'nün doğal ve beşeri zenginlikleri" konulu panel
04-05.09.2012	Samsun	Tarım Mekanizasyonu Kongresi
05-06.09.2012	İstanbul	CORE Organik II AB Eranet Projesi
07.09.2012	İstanbul	CORE Organik II AB Eranet Projesi
04-08.09.2012	Konya	Tarım Ekonomisi Kongresi
12.09.2012	Bursa	2012 Bursa'da Domates Yılı Paneli
12-14.09.2012	Adıyaman	Türkiye Ulusal Antepfıstığı ve Badem Çalışma Grubu'nun VI. Toplantısı
13-15.09.2012	Tokat	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Sempozyumu
20-21.09.2012	Kahramanmaraş	Türkiye Ulusal Ceviz Çalışma Grubu'nun XII. Toplantısı
18-21.09.2012	İzmir	V. Bahçe Ürünlerinde Muhafaza ve Pazarlama Sempozyumu
18.09.2012	Bursa	"Yenişehir'in Yıldızı Biber" konulu panel
08-12.10.2012	Mersin	Proje Faaliyetleri Değerlendirme Toplantısı ve Organik Tarımsal Üretimin Çok Yönlü Değerlendirilmesi Çalıştayı
15-17.10.2012	Aydın	IV. Kestane Araştırma Grubu Toplantısı
15-19.10.2012	Antalya	"Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamaları Kontrol Kriteri" konulu Çalıştay
16.10.2012	Bursa	"Üretimden Tüketime Domates" konulu panel
18.10.2012	Ankara	"Uzakdoğu'ya Yaş Meyve İhracatının Geliştirilme Komitesi" toplantısı
18-20.10.2012	Denizli	IX. Türkiye Yemeklik Mantar Kongresi
01-02.11.2012	Çorum	Bölge Bilgi Alış Veriş Toplantısı

Tarih	Yeri	Kongre, Sempozyumun veya Toplantı İsmi
02.11.2012	Ankara	2012 Yılı Doğal Çiçek Soğanları Teknik Komite Toplantısı
08.11.2012	Muğla	“Organik Tarımı Tanıtma ve Yaygınlaştırma Projesi” kapsamında düzenlenen “Ekolojik Tarım” konulu panel
12-15.11.2012	Antalya	2012 yılı bitki koruma uygulamalarının bitki sağlığı, bitki koruma ürünleri iç ve dış karantina çalışmalarının görüşülmesi ile ülke düzeyinde zirai mücadele uygulama prensipleri konusunda mutabakat sağlamak ve 2013 yılı Bitki Sağlığı ve Karantina Çalışma Programı ve Prensiplerini belirlemek
13-15.11.2012	Yalova	Uluslararası Akdeniz Model Orman Ağı Çalıştayı
13-15.11.2012	Bursa	II. Bilgilendirme ve Ar-Ge Günleri
27.11.2012	Bartın	Organik Tarım Konferansı
28-29.11.2012	Antalya	“I. Ulusal Bitki Sağlığı Sebze, Endüstri ve Süs Bitkileri Çalışma Grubu” toplantısı
30.11.2012	Yalova	(MARKA) Doğu Marmara Kalkınma Ajansı’nın “2013 Yılı Mali Destek Programı” kapsamında mali destek programlarına ilişkin “Bilgilendirme Toplantısı”
7.12.2012	İzmir	2012 Yılı Bitki Sağlığı Araştırma Değerlendirme Toplantısı
11-12.12.2012	Ankara	Araştırma Yayım Çiftçi Bağının güçlendirilmesi
13.12.2012	Ankara	“Uzakdoğu’ya Yaş Meyve İhracatının Geliştirilme Komitesi” toplantısı
18-19.12.2012	Isparta	1. Ulusal Elma Çalıştayı
26.12.2012	Ankara	Yurtdışı Geçici Görev Dönüşü ile ilgili olarak düzenlenen “Bilgilendirme Toplantısı”

2013 Yılı

Tarih	Yeri	Kongre, sempozyumun veya toplantı ismi
04.01.2013	Ankara	Bitki Koruma Ürünlerine ait ruhsat müracaatlarını değerlendirmek ve Standart ilaç Deneme Metodundaki karşılaştırma ilacının yeniden gözden geçirilmesi
11.01.2013	Kayseri	“Organik Sebzecilik ve 10. Nöbeti” konulu konferans
21-25.01.2013	Ankara	22 Alanda Meslek Analizi Çalıştayı
25-26.01.2013	Yalova	Su Çalıştayı
05-06.02.2013	İzmir	“Organik Tarım ile ilgili yayın (dergi) çıkarılması” konulu çalıştay
26.02.2013	Bursa	“Gıda Güvenirliliği” proje çalışmaları toplantısı
27.02.2013	Ankara	Yurtdışı Geçici Görev Dönüşü Bilgilendirme Toplantısı
25.02-01.03.2013	Antalya	2013 yılı ılıman iklim meyveleri, Sebzeler ve Süs Bitkileri, Turuncgiller, Zeytin, İncir ve Diğer Subtropik Meyveler, Bağcılık, Toprak ve Bitki Besleme Araştırmaları, Tarımsal Sulama ve Arazi Islahı Araştırmaları, Tarımsal Mekanizasyon ve Bilişim Araştırmaları, İklim Değişikliği ve Havza Araştırmaları Program Değerlendirme Toplantıları
03-09.03.2013	Antalya	Tarım Ekonomisi Araştırmaları Program Değerlendirme Toplantısı
10-16.03.2013	Antalya	Endüstri Bitkileri Araştırmaları Program Değerlendirme Toplantısı” (Tıbbi ve Aromatik Bitkiler) ve Biyolojik Çeşitlilik ve Genetik Kaynakları Araştırmaları
17-23.03.2013	Antalya	Meyve-Bağ Zararlıları Araştırmaları”, “Meyve-Bağ Hastalıkları Araştırmaları”, “Yabancı Ot Araştırmaları”, “Hububat, Endüstri, Sebze ve Süs Bitkileri Hastalıkları Araştırmaları”, Hububat, Endüstri, Sebze ve Süs Bitkileri Zararlıları Araştırmaları”, “Gıda ve Yem Araştırmaları” ve “Organik Tarım Araştırmaları” program değerlendirme toplantıları
28-30.03.2013	Antalya	“Türkiye Ulusal Biyogüvenlik Çerçevesi Uygulama Projesi”nin açılış toplantısı
28.03.2013	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi” toplantısının
29.03.2013	Ankara	Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Gelişmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu-Özel Sektör İşbirliği kapsamında mevcut durum, yapılan çalışmalar ve önümüzdeki yılların planlaması
01.04.2013	Bursa	Orhangazi’de Kivi Yetiştiriciliği

Tarih	Yeri	Kongre, sempozyumun veya toplantı ismi
01-04.04.2013	Ankara	Bitkisel Üretimde Sorun Olan Fitoplazma Enfeksiyonlarının Belirlenmesi Çalıştayı
03.04.2013	Yalova	2014-2023 Bölge Planı Çalışma Toplantısı
05.04.2013	Ankara	2013 Yılı Doğal Çiçek Soğanları Danışma Komite Toplantısı” ve “2013 Yılı Doğal Çiçek Soğanları Teknik Komite Toplantısı”
05-06.04.2013	Antalya	Türkiye Süs Bitkileri İhracatında Ürün Çeşitliliği ve Kalitenin Arttırılması konulu seminer
08.04.2013	Ankara	Türkiye-Hollanda ikili işbirliği proje arama toplantısı
09-10.04.2013	Mısır	Uluslararası Yağ Konferansı
11.04.2013	Ankara	“Digital Herbaryum” oluşturmakla ilgili yapılacak çalışmalarda ihtiyaçlar ve uygulamaya aktarılacak sistemin içeriğini değerlendirme toplantısı
16.04.2013	Ankara	“Meyve Tescil Komitesi” toplantısı
17-20.04.2013	KKTC	I. Akdeniz Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Sempozyumu
24-26.04.2013	Ürgüp	Soğutma, Muhafaza, Ambalaj ve Taşıma Teknolojileri Çalıştayı
29-30.04.2013	Kastamonu	Zirai Mücadele Teknik Talimatları ve Standart İlaç Deneme Metotlarının güncellenmesi
29-30.04.2013	Çanakkale	Bölgesel Paydaş Platformu-1“ ve “Organik Dondurulmuş Gıdaların Geleceği” konulu çalıştay
02.05.2013	Ankara	Fidan Sertifikasyonu Toplantısı
29-31.05.2013	Ankara	Maliyet Otomasyon Sistemi’nin kullanımı, maliyetlerin hesaplanması, çiftçi ile iletişim teknikleri, anketörlerin eğitimi, sistemin kullanımı toplantısı
09-10.05.2013	Bodrum	Bitki çeşitleri ve hatları ile ıslah materyalin tohumculuk kuruluşlarına devri, tohumculuk üretimi ve pazarlama hakkı satışı ve çeşit geliştirme amacıyla kullanılması hakkındaki yönetmelik” taslağı hazırlık toplantısı
14-15.05.2013	İstanbul	4. Gıda Güvenliği Kongresi
20.05.2013	Ankara	Fidan Sertifikasyon Yönetmeliği
20.05.2013	Ankara	Digital Herbaryum hazırlık toplantısı
20.05.2013	Kırklareli	Bölge Enstitüleri Toplantısı
20.05.2013	Ankara	Fidan Sertifikasyon Yönetmeliği Toplantısı
21-22.05.2013	Kırklareli	İklim Değişikliği ve Tarım” konulu çalıştay
22-23.05.2013	İzmir	Süne Kıymetlendirme Sürveyi Entegre Mücadele Değerlendirme Toplantısı
03-07.06.2013	Nevşehir	6. Ulusal Bitki Besleme ve Gübre Kongresi
10-11.06.2013	Amasya	Türkiye Ulusal Kiraz-Vişne Çalışma Grubu
11.06.2013	Ankara	Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği taslak hazırlığı toplantısı
11.06.2013	Bursa	Bitki Pasaportu kapsamında fidanlık ve anaçlarının kontrolleri
25.06.2013	Ankara	Hızlı Dondurulmuş Gıdalar Tebliğ Taslağı
26.06.2013	Yalova	2013 Teknik Destek Programı ve Doğrudan Faaliyet Desteği Bilgilendirme Toplantıları
26.06.2013	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi
26-27.06.2013	Tekirdağ	Vizyon 2023 Bağcılık Çalıştayı
02.07.2013	Yalova	Bölge Grup Toplantısı
17.07.2013	Yalova	2013 Yılı III. Dönem Yalova İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı
22.07.2013	İstanbul	Dış Mekan Süs Bitkilerinde Hastalık ve Zararlıların Teşhisi proje hazırlık toplantısı
20-22.07.2013	Çin	7. Uluslararası Ceviz Sempozyumu
28.08.2013	Ankara	3 no’lu damızlık üniteleri konulu toplantı
28.08.2013	Ankara	Türk Gıda Kodeksi revizyon toplantısı
02.09.2013	İstanbul	İstanbul-Gyeongju World Culture Expo 2013
04.09.2013	Bursa	Gyeongsangbuk-Do Agricultural Research & Extension Services
05.09.2013	Ankara	Uzmanlık Merkezleri Tanıtım Toplantısı
10-13.09.2013	Konya	Türkiye 10. Tarla Bitkileri Kongresi
10-14.09.2013	Trabzon	VI. Karadeniz Havzası Analitik Kimya Konferansı
16-17.09.2013	Kastamonu	Ulusal Ceviz Çalışma Grubu 18. Toplantısı
25-27.09.2013	Samsun	Türkiye V. Organik Tarım Sempozyumu

Tarih	Yeri	Kongre, sempozyumun veya toplantı ismi
25-28.09.2013	Konya	Türkiye 8. Bağcılık ve Teknolojileri Sempozyumu
27.09.2013	Ankara	İslahçı Hakkı Tescil Komitesi Toplantısı
03.10.2013	Bursa	Bölge Grup Toplantısı 2013-2
07-09.10.2013	İzmir	Tarım ekonomisi araştırma projeleri ve kaynakların etkin kullanımı
24-26.10.2013	Makedonya	Uluslararası Adriyatikten Kafkaslara Geleneksel Gıdalar Sempozyumu
22-24.10.2013	Tokat	III. Ulusal Toprak Su Kaynakları Kongresi
26-27.10.2013	Yalova	2. Yalova Subaşı Kivi Festivali
26-29.10.2013	Antalya	Ulusal Tarım Kongresi
30.10.2013	Bursa	Bilgisayarlı Erken Uyarı Sistemi Toplantısı
10-14.11.2013	Antalya	Uluslararası Bitki Islahı Kongresi
11.11.2013	Bursa	Çilek ve Kestane'nin bugünkü durumu Toplantısı
12-14.11.2013	Bursa	III. Bilgilendirme ve Ar-Ge Günleri Toplantısı
11-15.11.2012	İzmir	Bitki Sağlığı, Karantina Prosedürleri Toplantısı
19-22.11.2013	Antalya	İl/Kuruluş Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmeleri 2014 Yılı Birim Fiyatlarının Tespiti Toplantısı
20-22.11.2013	Antalya	Entegre Mücadele Ulusal Entegre Mücadele Konferansı ve Kapanış Çalıştayı
21-24.11.2013	Antalya	Merkez ve Taşra Bilişim Koordinasyon Kurulu Toplantısı
21.11.2013	Ankara	Uzakdoğu'ya Yaş Meyve İhracatının Geliştirilme Komitesi
22-23.11.2013	İzmir	Enstitü Müdürleri Toplantısı
09-12.12.2013	Rize	Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi Proje Faaliyetleri Değerlendirme Toplantısı
17.12.2013	Ankara	Bursa Siyahı İncir Toplantısı

ZİYARETLER

2012 Yılı

- 23–25.02.2012 tarihleri arasında Ülkemize gelen Endonezya Tarım Bakanlığı Yetkilileri 24.02.2012 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Endonezya Tarım Bakanlığı yetkililerine Kuruluşumuz çalışmalarıyla ilgili bir sunum yapılmıştır. Daha sonra laboratuvarlarda ve arazide çalışmalarımızla ilgili bilgi verilmiştir.
- Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Bahçe Bitkileri Araştırmaları Daire Başkanı Dr. Nejdet KAPLAN ve Bahçe Bitkileri Dairesinden Koordinatör Bülent SAYAL ve Doğan DOĞAN Enstitümüzde yapılan çalışmalarla ilgili bilgi almak üzere 06.04.2012 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Bursa'dan yayın yapan astv çalışanlarından yapımcı Kemal PALA ve yönetmen Aziz TOPAL ve yayın ekibi, hazırladıkları bir program için Enstitümüzde organik tarım konusunda yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi almak ve çekim yapmak üzere 10.04.2012 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Yalova/Öğretmen Yusuf Ziya İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencileri Enstitümüz çalışmaları hakkında bilgi almak amacıyla 04.05.2012 tarihinde rehber öğretmenleri eşliğinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Enstitü Müdür Vekili Dr. Burhan ERENOĞLU Enstitü çalışmaları hakkında bilgi verdikten sonra, çalışmaları yerinde görmek amacıyla Enstitü teknik elemanlarından Selma ÖZYİĞİT tarafından arazi gezdirilerek bilgi verilmiştir.
- Kocaeli Üniversitesi İhsaniye Meslek Yüksekokulu Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Programı II. sınıf öğrencileri öğretim görevlisi Yrd.Doç.Dr. Halil SAMET gözetiminde Enstitümüzü 16.05.2012 Çarşamba günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Çalışmalar ile ilgili olarak Enstitümüz konu uzmanı Dr. Doğan ARSLAN tarafından bilgi verilmiştir.
- Hava Harp Okulu Komutanı Hava Pilot Tümgeneral M.Fatih SERT, Öğrenci Alay Komutanı Kurmay Albay Kemal AKÇINAR ve Yalova Hava Meydan Komutanı Hava İstihkâm Albay Şevket BAYRAM 22.05.2012 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Yalova Şehit Osman Anadolu Lisesi öğrencileri öğretmenleri eşliğinde Enstitümüz ve çalışmaları hakkında bilgi almak amacıyla 29.05.2012 Salı günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Enstitü Müdür Vekili Dr. Burhan ERENOĞLU tarafından Enstitü ve çalışmaları hakkında bilgi verildikten sonra öğrenciler Tıbbi ve Aromatik Bitkiler, Doku Kültürü ve Biyo–Teknoloji laboratuvarlarında yapılan çalışmalar hakkında konu uzmanlarından bilgi almışlardır.
- Samsun 19.05.Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölüm öğrencileri ve Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Ahmet BALKAYA Enstitümüz ve çalışmaları hakkında bilgi almak amacıyla 04.06.2012 Pazartesi günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Enstitü Müdür Yardımcısı Dr. Burhan ERENOĞLU tarafından Enstitü ve çalışmaları hakkında bilgi verildikten sonra öğrenciler Enstitü meyve ve sebze bölümlerinin deneme parsellerinde yapılan çalışmalar hakkında konu uzmanlarından arazide bilgi almışlardır.
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Bölge Müdürlüğü koordinatörlüğünde GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (GAP TEYAP) kapsamında yaklaşık 45 kişiden oluşan

GAP bölgesi üreticilerinden oluşan grup 07.06.2012 Perşembe günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Konu uzmanları tarafından deneme parsellerinde Enstitü çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Bölge Müdürlüğü koordinatörlüğünde GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (GAP TEYAP) kapsamında yaklaşık 45 kişiden oluşan GAP bölgesi üreticilerinden oluşan grup 11.06.2012 Pazartesi günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Konu uzmanları tarafından deneme parsellerinde Enstitü çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.
- Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı Türkiye Ofisi (JICA) ile Kuzey Irak'ta ortaklaşa yürütülen proje kapsamında ülkemizdeki konuyla ilgili çalışan kuruluşlarla ortak çalışma konularının belirlenmesi amacıyla proje yürütücülerinden Japon uzman, Mr. Akira MATSUDA 02-03.07.2012 tarihlerinde Enstitümüzü ziyaret etmiştir. Enstitümüz çalışmaları hakkında bilgi verildikten sonra, Japon uzman yürütülen proje hakkında bilgi vermiştir. Enstitümüz konu uzmanları ise Enstitümüzdeki sert çekirdekli meyveler, ceviz ve badem konularındaki yapılan çalışmalar hakkında bilgi verildikten sonra arazideki çalışmalar yerinde incelenmiştir.
- Yalova Valisi Sayın Esengül ÇİVELEK, 04.07.2012 Çarşamba günü Enstitümüze Müdür olarak yeni atanan Dr. Yılmaz BOZ'u ziyaret etmiştir.
- Yalova Belediye Başkanı Yakup KOÇAL, 05.07.2012 Perşembe günü Enstitümüze Müdür olarak yeni atanan Dr. Yılmaz BOZ'u ziyaret etmiştir.
- Yalova Belediyesinin 2012 etkinlikleri çerçevesinde ilimize Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gelen farklı kuruluşların temsilcisi, 5 kişiden oluşan heyet, 18.07.2012 Çarşamba günü Enstitümüzü ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi almışlardır.
- Yalova Belediyesinin 2012 etkinlikleri çerçevesinde ilimize Güney Kore'den gelen, farklı kuruluşların temsilcilerinden oluşan heyet 19.07.2012 Çarşamba günü Enstitümüzü ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi
- Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nden Bahçe Bitkileri Dairesi Başkanı Dr. Necdet KAPLAN incelemelerde bulunmak üzere 06.08.2012 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmiştir.
- İstanbul/Tuzla Belediyesi Kent Konseyi, Kadın Meclisi, Tarım Çalışma Grubu üyeleri 11.10.2012 Perşembe günü Enstitü Müdürü Dr. Yılmaz BOZ'u ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi almışlardır.
- Yalova Kız Teknik Lisesi öğrencileri ve sorumlu öğretmenlerinden oluşan 30 kişilik grup Enstitümüz laboratuvarlarındaki çalışmaları yerinde görmek ve bilgi almak amacıyla 16.10.2012 Salı günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Hayvan Sağlığı Gıda ve Yem Araştırmaları Daire Başkanı Dr. Mustafa ÇETİNDAG, Koordinatör Mehmet GÜMÜŞ ve Ziraat Yük.Müh. Atilla UYAR "Ülkesel Gıda ve Yem Projesi" kapsamında Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan projelerin saha denetiminde bulunmak üzere 21.11.2013 Çarşamba günü Enstitümüze gelmişlerdir.
- Buğday Ekolojik Yaşam Destekleme Derneği nin yürütmekte olduğu "Tohum Takas Ağı Projesi" kapsamında görüşmelerde bulunmak üzere 07.12.2012 Cuma günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.

2013 Yılı

- Çek Cumhuriyeti'nden yaklaşık 20 kişiden oluşan Tarım Lisesi öğrenci grubu ve sorumlu öğretmenleri eşliğinde 21.03.2013 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Öğrencilere Enstitü çalışmaları hakkında konu uzmanları tarafından arazide bilgi verilmiştir.
- Bursa/Gemlik Ziraat Odası üyelerinden oluşan yaklaşık 20 kişilik grup Enstitümüzde Zeytin Yetiştiriciliği konularında bilgi almak amacıyla 10.04.2013 tarihinde enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Kırgızistan Narin şehri Üniversitelerinden 2 öğretim görevlisi 16.04.2013 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Yapılan çalışmalar hakkında Müdür Vekili Dr. Burhan ERENOĞLU tarafından bilgi verilmiştir.
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Bahçe Bitkileri Araştırmaları Daire Başkanı Dr. Nejdet KAPLAN ve Bülent SAYAL, Gül ÖZBEK “V. Süs Bitkileri Kongresi” çalışmaları hakkında bilgi almak amacıyla 22.04.2013 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Çanakkale Onsekiz.03.Üniversitesi Lapseki Meslek Yüksekokulu Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Programı sorumlu öğretim görevlisi Yrd.Doç.Dr. Çetin PALA ve I. Sınıf öğrencilerinden oluşan 40 kişilik öğrenci grubu 26.04.2013 tarihinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Deneme parselleri ve laboratuvarlardaki çalışmaları yerinde görerek ilgili uzmanlardan bilgi almışlardır.
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürü Doç.Dr. Masum BURAK 24.05.2013 Cuma günü Enstitümüzü ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi almıştır.
- Yeni Zelanda ‘da tarım ve hayvancılık ile uğraşan yaklaşık 30 kişilik grup bilgi alışverişinde bulunmak üzere 26.05.2013 Pazar günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Orhan BÜYÜKALACA ve Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Aykut GÜL 18.06.2013 Salı günü Enstitümüzü ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi almışlardır.
- İstanbul’da 31 Ağustos–22.09.2013 tarihleri arasında düzenlenen “İstanbul–Gyeongju World Culture Expo 2013” etkinlikleri çerçevesinde etkinliklere katılım sağlayan Gyeongsangbuk–Do Agricultural Research & Extension Services Genel Müdürü Dr. Jang–Heui CHAE ve Gyeongbuk Province Agricultural Technology Administration Organic Agriculture Research Institute teknik elemanlarından oluşan 8 kişilik Kore grubu Enstitümüzü 03.09.2013 tarihinde ziyaret ederek karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmuştur. Enstitü Teknik Koordinatörü Dr. Burhan ERENOĞLU tarafından Enstitü çalışmaları hakkında bilgi verildikten sonra laboratuvarlar ve arazide deneme parselleri yerinde incelenmiştir.
- Agro Fresh ve Dow Agro Sciencer Araştırma Geliştirme Müdürü olarak görev yapan Şili’li Dr. Daniel Manriquez Becerra “Farklı Meyve Türlerinde Depolama Uygulamaları” konusunda bilgi alışverişinde bulunmak üzere 13.09.2013 tarihinde Kuruluşumuzu ziyaret etmiştir.
- Çin Halk Cumhuriyeti araştırma enstitülerinden “Institute of Horticulture Jiangsu Academy of Agricultural Sciences” de görev yapan iki araştırmacı (Prof.Ma Ruijuan)

Enstitümüzdeki alışmalar hakkında karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak üzere 23–24.09.2013 tarihlerinde Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.

- 02.10.2013 arşamba günü ankırı İl Tarım Müdürlüğü teknik elemanları nezaretinde 12 kişilik üretici grubu Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir.
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, İdari İşler ve Koordinasyon Daire Başkanı Dr. Cengizhan MIZRAK incelemelerde bulunmak üzere 02.10.2013 arşamba günü Enstitümüzü ziyaret etmiştir.
- Yalova Milletvekili Sayın Temel COŞKUN 25.10.2013 tarihinde Enstitümüzü ziyaret ederek incelemelerde bulunmuştur.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Anadolu Yakası Park Bahçeler Müdürlüğü ve İstanbul Ağaç ve Peyzaj AŐ. koordinasyonluğunda düzenlenen Bahçıvanlık Kursu kapsamında kurs gören yaklaşık 40 kursiyer sorumluları denetiminde 16.12.2013 Pazartesi günü Enstitümüzü ziyaret etmişlerdir. Enstitümüzdeki alışmalar hakkında konu uzmanı Dr. Kamil ERKEN tarafından bilgi verilmiştir.

2012–2013 YILLARINDA PERSONEL HAREKETLERİ

Enstitümüzün muhtelif bölümlerinde çalışan teknik eleman, memur ve işçi kadrolarındaki personelimizden 2012–2013 yıllarında emekli olanların listesi aşağıda verilmiştir.

Dr. M.Emin ERGÜN	Müdür	15.01.2012
Aydın ZAFER	Memur	28.09.2012
Cafer BARLAS	İşçi	14.07.2013
Hatice GÖLGE	İşçi	14.07.2013
Rıdvan IŞIK	İşçi	14.08.2013

Bu dönem içerisinde Enstitümüzde çalışıp Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Üniversitelere ve bağlı diğer kurumlara atanan personel listesi aşağıda verilmiştir.

Evren KAZAN	Teknisyen	15.06.2012
Dr. Belinda AYDIN	Kimyager	16.06.2012
Mine UÇAR	İstatistikçi	16.08.2012
Nesrin KURTAR BOZBIYIK	Mühendis	03.09.2012
Ünal KARİK	Mühendis	25.09.2012

Diğer kurumlarda çalışıp 2012–2013 yıllarında Enstitümüze atanan personel listesi aşağıda verilmiştir.

Ebru YURT	Memur	16.04.2012
Güldane KILIÇ	Laborant	27.04.2012
Ali GÜLŞİN	İşçi	02.05.2012
Aysel TAŞ	İşçi	02.05.2012
Dilber KARAHASAN	İşçi	02.05.2012
Engin ŞANVER	İşçi	02.05.2012
Eyüp OKUR	İşçi	02.05.2012
Fırat ÇÖMER	İşçi	02.05.2012
Hakan DEMİR	İşçi	02.05.2012
Kemal YEŞİL	İşçi	02.05.2012
Levent ERDEM	İşçi	02.05.2012
Mehmet BAKAN	İşçi	02.05.2012
Meral ULUTÜRK	İşçi	02.05.2012
Mustafa ERGİN	İşçi	02.05.2012
Nuran ÇİÇEK	İşçi	02.05.2012
Ömer AKÇAL	İşçi	02.05.2012
Sebahat KOÇ	İşçi	02.05.2012
Dr. Yılmaz BOZ	Müdür	23.05.2012
Leyla ÖZTÜRK	Memur	12.09.2012
Tuğbanur ADIGÜZEL	Laborant	17.09.2012
Yeşim DOYGACI	Biyolog	01.10.2012
Kutay Coşkun YILDIRIM	Mühendis	02.10.2012
Gülşah ÜĞLÜ	Mühendis	23.10.2012

Bengü ESMER	Mühendis	23.10.2012
Gülşah MISIR	Mühendis	03.11.2012
Bünyamin DELİKAYA	İşçi	15.04.2013
Gülhan GÜRBASAR ŞİRE	Mühendis	30.09.2013
Kaan TEKİN	Memur	11.11.2013
Osman Olcay ÇETİNKAYA	Teknisyen	29.11.2013